

MØTEINNKALLING

TIL

KOMMUNESTYRET

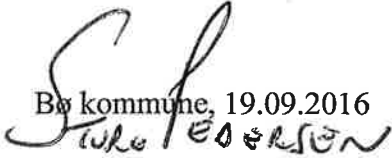
Møtested: Kommunestyresalen
Møtedato: 28.09.2016 **Tid:** 10:00

Eventuelt forfall meldes til tlf. **76 11 42 00**
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
57/16	16/125	REFERATER OG MELDINGER – SÆRSKILT ORIENTERING VEDR. NÆRPOLITIREFORMEN
58/16	16/128	ORDFØRERENS HJØRNE
59/16	16/517	DELEGASJONSREGLEMENT BØ KOMMUNE
60/16	16/771	RENOVERING/UTBYGGING AV STRAUME BARNEHAGE
61/16	16/830	K-SEKRETARIATET IKS - ENDRING SELSKAPSAVTALE PR 1.1.2016
62/16	11/1642	SAMARBEIDSAVTALE MED LVO
63/16	15/281	SØKNAD OM DISPENSASJON FRA AREALPLAN I FORBINDELSE MED ØNSKET ETABLERING AV OPPDRETTSANLEGG VED GAUKVÆRØY
64/16	16/22	"SALTERIET" I HOVDEN - OPPFØLGING?
65/16	16/806	LOKAL FORSKRIFT FOR VANN- OG AVLØPSGEBYRER, LEVERINGSBETINGELSER FOR VANN OG AVLØP, BESTEMMELSER OM VANNMÅLERE, VA-NORM

- 66/16 16/710
STORTINGSVALGET OG SAMETINGSVALGET 2017
- 67/16 16/885
**FORSLAG TIL REVIDERT REGELVERK FOR STRATEGISK
NÆRINGSFOND**
- 68/16 16/884
**FORSLAG TIL REGELVERK FOR KOMMUNALT
NÆRINGSFOND**


Bø kommune, 19.09.2016
Sture Pedersen
Ordfører

REFERATER OG MELDINGER

Saksbehandler: Grete F. Olsen
Arkivsaksnr.: 16/125

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg
57/16 Kommunestyret

Møtedato
28.09.2016

Innstilling:

Referater og meldinger tas til orientering.

Saksutredning:

Vedlagt følger rapport fra dokumentjournalen pr. 19.09.16.

REFERERES FRA DOKUMENTJOURNAL

Dato: 28.09.2016 Utvalg: KST Kommunestyret

Saksnr	Regdato	Avd/Sek/Sakb	Arkivkode
	Navn		
	Innhold		
16/420-7	15.06.2016	RÅD//GUJA	210
	Kontrollutvalget		
	KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM BØ KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2015 SAK 22/16		
16/96-15	17.06.2016	RÅD//GUJA	216
	K-Sekretariatet IKS		
	PROTOKOLL FRA KONTROLLUTVALGETS MØTE 14.06.16		
16/5-52	07.07.2016	RÅD//GUJA	
	Midtre Hålogaland politidistrikt		
	VEDR. NÆRPOLITIREFORMEN		

ORDFØRERENS HJØRNE

Saksbehandler:

Arkiv: 033

Arkivsaksnr.: 16/128

Saksnr.: Utvalg

58/16 Kommunestyret

Møtedato

28.09.2016

Innstilling:

Saksutredning:

Vedlegg:

DELEGASJONSREGLEMENT BØ KOMMUNE

Saksbehandler: Åsa Elvik
Arkivsaksnr.: 16/517

Arkiv: 044

Saksnr.: Utvalg
49/16 Formannskapet
59/16 Kommunestyret

Møtedato
22.09.2016
28.09.2016

Innstilling:

Kommunestyret vedtar følgende
Delegasjonsreglement for Bø kommune



Til
Kommunestyret / partigruppene

10.06.2016

Saksnr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sek/Saksb	Deres ref
16/517	5097/16	044//	RÅD/FTJ/AASA	

RÅDMANNENS FORELØPIGE FORSLAG TIL NYTT DELEGASJONSREGLEMENT

Å delegere betyr å tildele noen *myndighet* til å opptre på sine vegne. Myndighet kan defineres som det å ha lovlig rett og *makt* til å bestemme. Stortinget gir myndighet til kommunene ved å vedta lover, og kommunens myndighet er i utgangspunktet lagt til kommunestyret. Derfor er det kommunestyret selv som må delegere myndighet videre. Hensikten med delegasjonsreglementet er å fastsette rammene for slik delegering av myndighet.

I følge kommunelovens § 39 nr. 2 skal kommunestyret selv vedta et reglement for delegasjon av avgjørelsesmyndighet og for innstillingsrett innen 31. desember året etter at kommunestyret ble konstituert. Bø kommunes delegasjonsreglement ble sist vedtatt i 2007, og rådmannen har derfor gjennomført et administrativt prosjekt med hensikt å legge godt til rette for det politiske vedtaket av et nytt delegasjonsreglement. Formannskapet har blitt orientert underveis i arbeidet.

Med dette oversendes rådmannens *foreløpige* forslag til nytt delegasjonsreglement. Dette foreløpige forslaget er litt mer åpent enn det endelige forslaget kommer til å være. Formålet er at et foreløpig forslag kan være et utgangspunkt for debatt i partigruppene. Rådmannen bistår selvsagt for å opplyse saken ytterligere om dette er ønskelig. Innspill, spørsmål og forslag til endringer kan sendes asa.elvik@boe.kommune.no innen utgangen av august i år. Konkrete endringsforslag vil bli gjort rede for i saksframlegget når saken legges fram. Ordførerens intensjon er at delegasjonsreglementet skal endelig vedtas tidlig høsten 2016.

Med vennlig hilsen

Gundar Jakobsen
Rådmann

Åsa Elvik
Prosjektmedarbeider

Tel: 76 11 42 00

E-post: post@boe.kommune.no

Besøksadresse

Hjemmeside: [Http://www.boe.kommune.no](http://www.boe.kommune.no)

RENOVERING/UTBYGGING AV STRAUME BARNEHAGE

Saksbehandler: Hans Kristian Pettersen
 Arkivsaksnr.: 16/771

Arkiv: 614

Saksnr.: Utvalg

50/16 Formannskapet
 60/16 Kommunestyret

Møtedato

22.09.2016
 28.09.2016

Innstilling:

1. Rådmannen får i oppgave å starte planarbeidet med renovering og utbygging av Straume barnehage, basert på en prognose tilsvarende 20 barn pr. år i Bø kommune. Det opptas forhandlinger om kjøp av deler av nabotomt.
2. Plan med foreløpig kostnadsoverslag innarbeides i budsjettet for 2017.
3. Det opprettes ei plangruppe som består av repr. fra teknisk, styrer i Straume barnehage, representant fra de ansatte, verneombud og skole og barnehagesjefen.

Saksutredning:

Strategi for barnehageopptak 2016 ble behandlet i kommunestyret den 28.04. I denne saka gikk man inn for alternativ 3 som betyr å gjenåpne gamle Vinje barnehage midlertidig (heretter kalt Bittelille). Dette alternativet medfører at kommunen gir et bedre tilbud enn det minimum lov og forskrifter beskriver, og at etaten må tilføres ekstra midler i 2017.

Vedtaket i sak 37/16 ble som følger:

Alt. 3 - Øke arealet ved å midlertidig ta i bruk gamle Vinje barnehage for avhjelpe trykket. Kommunestyret ber rådmannen innarbeide rehabilitering/utbygging av Straume barnehage innen neste års budsjett. I forkant av dette må det legges til rette for en strategi-debatt innenfor barnehagetilbudet.

Vi har valgt å se strategidebatten og renovering/utbygging av Straume barnehage som en sak.

Strategidebatt:

Bø kommune har i dag barnehager på Eidet, Straume og Steine. Knerten private familiebarnehage ble nedlagt høsten 2015, og dermed mistet vi 10 plasser.

Det har vært vanlig barnehagepolitikk i Bø kommune å gi alle plass som søker ved hovedopptaket, uavhengig av fødselsdato og rett til plass. De aller fleste har fått plass på sitt første ønske. Vi har også gitt plass for de som har søkt utenom hovedopptaket, (løpende opptak). Bakgrunnen for at kommunen kan gjøre dette, er at vi har hatt ledige arealer i barnehagene, og fordi kommunen har vurdert det som viktig for å beholde og rekruttere personell både til offentlig og privat virksomhet.

Skal vi ta hensyn til hvor folk bor, og hvor de helst vil ha plass? De aller fleste ønsker barnehageplass i den barnehagen som er nærmest. Noen har ikke bil, og har ikke mulighet til å hente/bringe. (For eksempel flyktninger.) Andre vil ikke at barna skal begynne i en barnehage,

for så å gå over i en annen ved neste hovedopptak. Erfaringene viser at de som får tilbud om annen plass enn sitt førsteønske, takker nei. De finner andre løsninger.

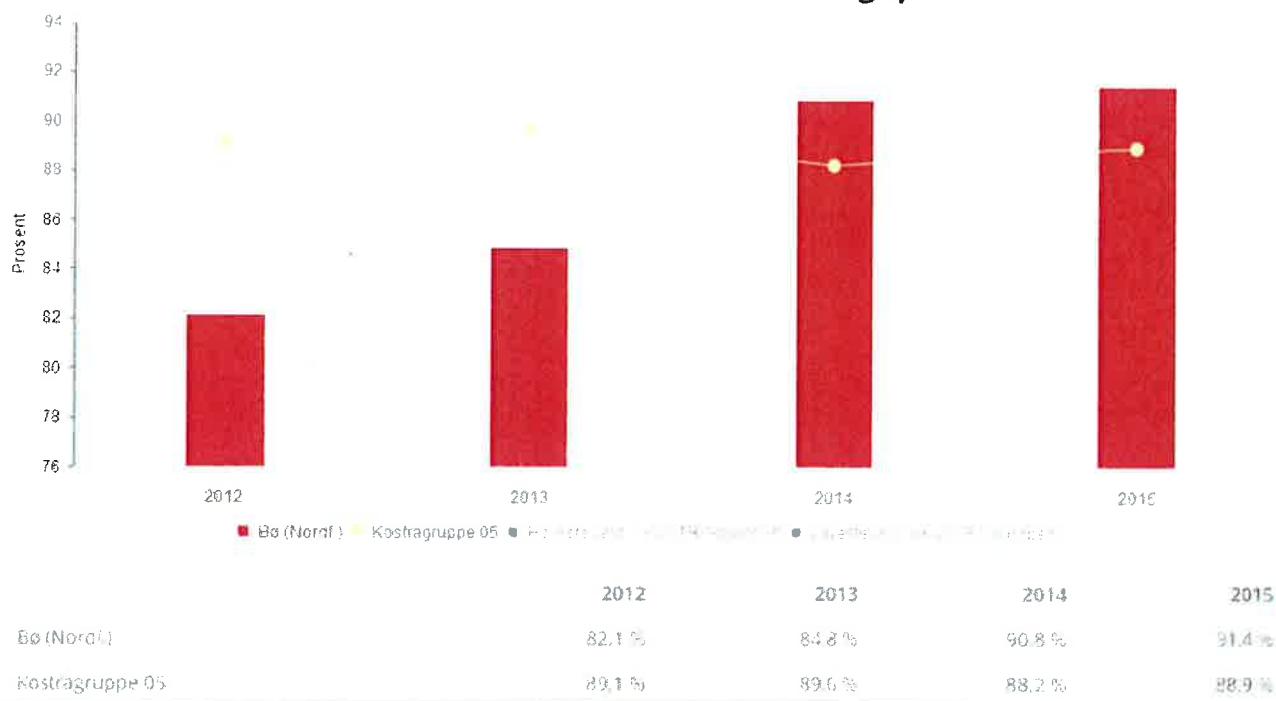
Den lovmessige retten til barnehageplass sier at barn som er født før 31.10.har rett til barnehageplass ved neste hovedopptak. I Bø kommune har vi til nå ikke brydd oss om denne retten fordi vi har hatt et bedre tilbud enn det loven sier. Hvis vi bestemmer oss for å sette grensa ved lovkravet, kan vi bruke eksisterende arealer. Vi fyller opp barnehagene maksimalt, og sier nei til de som ikke får plass. Vi vil likevel være innenfor regelverket som Stortinget har satt.

I vedtektene for barnehagene i Bø kommune (under arealbestemmelser) slås det fast at oppholds og lekeareal i barnehagene skal minimum være 4 kvm. for barn over 3 år og 5,33 kvm. for barn under 3 år. Dette er en nasjonal arealnorm. Dette betyr ideelt sett at en små-avdeling (1-3 år) skal ha 9 barn, mens aldersgruppa 3-5 skal ha 18 barn. Hos oss har vi hatt nok areal til å fylle opp avdelingene på Vinje og Straume med 12 på små og 24 på stor. Bemanninga må økes når vi går over normen. Å ha avdelingene fylt opp til randen oppleves som stressende både for barn og ansatte.

Det er svært viktig at flyktningebarna får plass i barnehagene. Dette for å få en tidligst mulig sosialisering og språktrening. Det er vanskelig å planlegge hvor mange plasser det er bruk for til denne målgruppa. Flere kommuner har prioritert flyktningebarn ved opptak. Det er ingenting i lovverket som sier at det skal gjøres, og det er heller ikke gjort i Bø.

Å ta i bruk gamle Bittelille på Vinje er i utgangpunktet ei nødløsning for barnehageåret 2016/2017. Ut fra prognosen fremover ser det ut som vi må bruke den i flere år fremover. I forbindelse med renovering av Straume barnehage, bør man se på behovet for å utvide barnehagen til 3. avdelinger. Vi vil da få ei avdeling med plass til 9 små, ei avdeling med plass til 18 store, og ei mellomavdeling som har plass til ca.12 små/store. Arealbehovet for ei slik avdeling vil være ca. 65 kvm. I tillegg kommer arealbehov for kontor, møterom og garderober

Andel barn 1-5 år med barnehageplass



Denne tabellen er hyggelig lesing. I 2015 hadde 91.4% av 1-5åringene i Bø barnehageplass. Hvis vi sammenligner oss med kostragruppe 05, som er sammenlignbare kommuner, så ser vi at vi ligger høyere.

Behov for barnehageplasser fremover:

Disponibelt areal i barnehagene pr. dags dato:

Eidet: 120 kvm

Straume: 164 kvm

Vinje: 179 kvm + ca. 100 på Bittelille = 279kvm_

Når det gjelder fordelingen mellom kretsene, så har vi basert dette på erfaringstall de siste 5 årene.

Fordelingen blir 45% på Steine, 35% på Straume og 20% på Eidet. Dette er også tall som kan endre seg

Prognosetall for 15 fødte barn i året.(Tabell 1)

Barnehage		16/17	17 /18	18/19	19/20	20/21	21/22
Eidet	Plasser	25	24	20	18	17	17
	Areal i bruk	82	80	64	59	55	55
	Avd behov	1	1	1	1	1	1
Straume	Plasser	47	55	51	48	50	48
	Areal i bruk	151	172	162	155	163	155
	Avd behov	2	3	3	2	3	2
Vinje	Plasser	75	76	65	65	63	56
	Areal i bruk	230	235	210	218	210	182
	Avd behov	3	3	3	3	3	3

- Bittelille er ikke med i arealbruk. Derfor er Vinje merket rødt

Prognosetall for de 5 neste årene i barnehagene i Bø med 17 fødte per år (Tabell 2.)

Barnehage		16/17	17 /18	18/19	19/20	20/21	21/22
Eidet	Plasser	25	26	24	24	24	25
	Areal i bruk	82	86	76	75	75	79
	Avd behov	1	1	1	1	1	1
Straume	Plasser	47	55	53	50	52	50
	Areal i bruk	151	170	167	160	168	160
	Avd behov	2	3	3	3	3	3
Vinje	Plasser	75	78	69	71	70	64
	Areal i bruk	230	240	220	234	230	206
	Avd behov	3	3	3	3	3	3

- Bittelille er ikke med i arealbruk. Derfor er Vinje merket rødt

Prognosetall for de 5 neste årene i barnehagene i Bø med 20 fødte per år (Tabell3)

Barnehage		16/17	17 /18	18/19	19/20	20/21	21/22
Eidet	Plasser	25	26	26	28	29	31
	Areal i bruk	82	86	80	86	54	98
	Avd behov	1	1	1	1	1	1
Straume	Plasser	47	55	55	54	57	56
	Areal i bruk	151	170	172	171	183	179
	Avd behov	2	3	3	3	3	3
Vinje	Plasser	75	78	71	75	75	70
	Areal i bruk	230	240	226	244	244	224
	Avd behov	3	3	3	3	3	3

- Bittelille er ikke med i arealbruk. Derfor er Vinje merket rødt

Forklaringer til tabellen:

Plasser: Barn under 3 år teller 2 plasser og barn over tre år teller 1 plass

Areal i bruk: barn under 3 år krever 5,33 kvm og barn over 3 år krever 4 kvm.

Røde tall = det er for lite areal/avdelinger til å ta imot alle barn i kretsen.

Avd.behov=Behovet for antall avdelinger for å ta imot barna.

I hovedsak vil vi ha behov for tre avdelinger i Straume b. hage uansett om vi legger 15,17 eller 20 fødte til grunn. Det er ulikt utslag på arealnормen i Straume b. hage når vi legger 15,17 eller 20 barn til grunn. Vi vil likevel påpeke at bygningens utforming ikke gir oss mulighet til å ta imot så mange barn.

Antall barn er noe høyere enn tidligere antatt. Dette kan bl.a. skyldes at det i den senere tid er en høyere andel av barna i Bø som går i barnehage enn tidligere år. En av årsakene til det kan være tilbudet om redusert foreldrebetaling for en del grupper. Økt antall i de kommunale barnehagene kan i tillegg skyldes at Knerten Familiebarnehage er nedlagt samt at fødselstallet de 2 siste årene er noe høyere enn tidligere forutsatt. Tallene i prognosene over er basert på at alle barn i Bø går i barnehage

Løsningen for Vinje barnehage er å opprettholde utvidelsen av Bittelille så lenge behovet er der.

Løsningen for Straume barnehage er å bygge ut med ei avdeling til.

Eidet barnehage har kapasitet til eventuell økning uten å gjøre noe bygningsmessig.

Renovering/utbygging av Straume barnehage:

Straume barnehage ble bygd i 1990/91 og har to avdelinger. Fra høsten i år vil det være 27 barn og 10 ansatte i barnehagen.

Kommunen har hatt befaring på bygget og gjort en foreløpig gjennomgang av hva som bør gjøres:

- med dagens antall barn er det ikke areal til å ta imot flere barn.
- garderobe og pauserom for ansatte er for lite.
- kontor til styrer er for lite, og arbeidsplasser for pedagogisk ledere mangler
- møterom til gjennomføring av foreldresamtaler, og andre møter mangler
- kjøkken og spiseplass er for lite
- lagerrom er også for lite, og barnehagen mangler lager ute for oppbevaring av utstyr.
- hele bygget trenger innvending oppussing.
- Parkeringsplassen må vurderes utvidet eller flyttet.

I budsjettet for 2016 ble det satt av 400 000 kr til renovering av barnehagen. Det er gjort en god del arbeid utendørs:

- deler av uteområdet er drenert og sådd
- det er skiftet port
- grunnarbeid og drenering rundt lekeapparater
- fallmatte under lekeapparater er bestilt.
- bygd to lekehytter som er klare til oppsetting

Videre vedlikehold i 2016 ble stoppet etter at sak 37/16 (Strategiplan for barnehageopptak) var oppe i K-styret.

Hvis vi skal løse problemene i Straume barnehage så må vi utvide arealet. Det beste alternativet er å utvide bygget mot nord. Mot øst har vi ikke nok areal, mot sør vil vi ta for mye av lekearealet, og mot vest vil det bli ei dyrere løsning på grunn av grunnforhold.

Kommunen sin eiendom er nok til å utvide bygget med 4 meter mot nord, men det er for lite. Eiendommen må utvides med 6-10 meter. Det må derfor tas kontakt med eier av naboeiendommen for å finne fremt til en hensiktsmessig løsning.

Konklusjon:

Det er utarbeidet prognoser på 15,17 og 20 fødte barn pr. år i Bø. Statistisk Sentralbyrå sier 18 barn.

Gjennomsnittet av folkeregistrerte barn fra 2011-2015 i Bø er 18,4.

Det må også tas hensyn til at vi skal ta imot flere flyktninger og at flere vil få familiegjennomføring.

I tillegg har det vært en del tilflytting til kommunen av familier med barnehagebarn.

Vi vil poengtere at dette er prognoser, og det vil alltid være usikkerhet rundt slike tall.

Ved å bygge ut/renovere Straume barnehage vil alle barn i kretsen få plass. I Steine krets blir det behov for å bruke Bittelille i flere år fremover, men denne kan avvikles hvis barnetallet endrer seg. I Eidet krets vil alle barn få plass.

Behovet for renovering av Straume barnehage er absolutt tilstede. Vi ønsker å komme i gang med planlegginga av utbygging/renovering så snart som mulig.

Basert på barnetallene de senere åra, baseres renovering/utbygging av Straume barnehage på å kunne ta imot barn i henhold til tabell 3.

Straumsjøen den 09.09.16

Gundar Jakobsen
Rådmann

Hans K. Pettersen
Skole og barnehagesjef

K-SEKRETARIATET IKS - ENDRING SELSKAPSAVTALE PR 1.1.2016

Saksbehandler: Grete F. Olsen
 Arkivsaksnr.: 16/830

Arkiv: 027

Saksnr.: Utvalg

54/16 Formannskapet
 61/16 Kommunestyret

Møtedato

22.09.2016
 28.09.2016

Innstilling:

Bø kommune godkjenner ny selskapsavtale pr. 01.01.2016 for K-sekretariatet IKS.

Saksutredning:

Fra K-sekretariatet IKS v/daglig leder har vi mottatt nedenfor siterte forslag til saksfremlegg med forslag til vedtak til bruk for fylkes-/ kommunene. Det er kommunestyret eller fylkestinget selv som skal vedta avtalen, jf. Lov om interkommunale selskap § 4, 1. ledd. For at utvidelsen skal være gyldig anmodes det om at samtlige fylkes-/ kommuner fatter vedtak i samsvar med tilsendt forslag.

«K-Sekretariatet IKS eies av flere fylkes-/kommuner i Troms og nordre Nordland. Selskapet skal ivareta kommunelovens krav om at kontrollutvalgene til enhver tid har sekretariatsbistand som tilfredsstiller utvalgenes behov. Kontrollutvalgets sekretariat skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalgene er forsvarlig utredet, og at utvalgenes vedtak blir iverksatt. Selskapet har tilgang på en bredt sammensatt kompetanse.

Kommunestyret i Ibestad kommune har vedtatt å gå inn som deltaker i K-Sekretariatet IKS fra 01.01.2016. Som følge av denne endringen må deltaker (fylkes-) kommunene vedta ny ajourført selskapsavtale pr. 01.01.2016, jf. Vedlegg.»

Vedlegg: A: Trykte vedlegg: K-sekretariatet IKS – selskapsavtale pr. 01.01.2016.

Gundar Jakobsen
 Rådmann



K-Sekretariatet

SELSKAPSAVTALE

for K-Sekretariatet IKS

§ 1 Selskapet

K-Sekretariatet IKS er en interkommunal virksomhet som er opprettet med hjemmel i lov av 29.01. 1999 nr. 06 om interkommunale selskaper.

Selskapet har følgende deltakere pr. 1.1.2016:

Troms fylkeskommune
Kvæfjord kommune
Harstad kommune
Berg kommune
Lenvik kommune
Målselv kommune
Sørreisa kommune
Torsken kommune
Tranøy kommune
Balsfjord kommune
Karlsøy kommune
Tromsø kommune
Gáivuona suohkan/Kåfjord kommune
Kvænangen kommune
Lyngen kommune
Nordreisa kommune
Skjervøy kommune
Storfjord kommune
Bø kommune
Sortland kommune
Lødingen kommune
Hadsel kommune
Øksnes kommune
Ibestad kommune

§ 2 Rettslig status

K-Sekretariatet IKS er et eget rettssubjekt, og styret har arbeidsgiveransvaret.

§ 3 Hovedkontor

K-Sekretariatet IKS har sitt hovedkontor/forretningsadresse i Tromsø kommune.

§ 4 Formål og ansvarsområde

K-Sekretariatet IKS:

- skal utføre sekretariatsfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg og hva dermed står i naturlig forbindelse

§ 5 Innskuddsplikt og eierandel

Deltakernes eierandel og ansvarsdel samsvarer med deltakernes innskudd til selskapets frie egenkapital etter følgende fordeling:

	Selskaps-kapital	Eierandel i prosent
Troms fylkeskommune	216 000	25,17
Harstad	89 526	10,43
Tromsø	239 248	27,88
Kvæfjord	11 851	1,38
Målselv	26 048	3,03
Sørreisa	12 848	1,50
Tranøy	6 432	0,75
Torsken	4 198	0,49
Berg	4 031	0,47
Lenvik	42 935	5,00
Balsfjord	21 684	2,53
Karlsøy	9 288	1,08
Lyngen	12 264	1,43
Storfjord	7 386	0,86
Gaivuotna - Kåfjord	9 006	1,05
Skjervøy	11 603	1,35
Nordreisa	18 221	2,12
Kvænangen	5 388	0,63
Sortland	36 673	4,27
Bø	11 762	1,37
Lødingen	8 724	1,02
Hadsel	30 562	3,56
Øksnes	17 100	1,99
Ibestad	5 450	0,64
Sum	858 228	100,00

Endringer i eierandeler kan skje ved inn- og uttreden av deltakere i selskapet.

§ 6 Organisering av selskapet

Selskapet har tre nivå:

- Representantskapet
- Styret
- Daglig leder

§ 7 Representantskapet

Representantskapet er selskapets øverste myndighet. Samtlige deltakerkommuner og fylkeskommunen velger sin representant med personlig vararepresentant.

Representantskapet velger selv leder og nestleder.

§ 8 Representantskapets møter

Representantskapets leder innkaller til representantskapsmøte. Innkalling til ordinært representantskapsmøte skal skje skriftlig, innen utgangen av mai måned og minst fire uker før møtet. Tilsvarende frist gjelder for varsling av deltakerne i selskapet. Innkallingen skal inneholde en saksliste.

Ordinært representantskapsmøte skal behandle:

1. Årsmelding og regnskap
2. Valg til styret
3. Valg av revisor
4. Godtgjørelse til tillitsvalgte
5. Overordnede mål og retningslinjer for driften
6. Budsjettforutsetninger og – rammer
7. Rammer for låneopptak
8. Tilskuddsordning fra deltakerne
9. Andre saker som er forberedt ved innkallingen

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av møtelederen og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse.

Spørsmål om kjøp av aksjer i andre selskap og inngåelse av langsiktige samarbeidsavtaler avgjøres av representantskapet.

Ekstraordinært representantskapsmøte til behandling av særskilt angitte spørsmål skal innkalles med to ukers varsel når to styremedlemmer eller 1/3 av representantskapets medlemmer ber om det eller om representantskapets leder finner behov for dette.

Daglig leder og styrets leder har møteplikt i representantskapet, og alle styremedlemmene og daglig leder har møte og talerett.

Representantskapets leder og nestleder er valgkomité til styret.

§ 9 Styret

Styret i selskapet består av 3 medlemmer med personlige varamedlemmer som velges av representantskapet.

Daglig leder eller representantskapsmedlem kan ikke være medlem av styret.

Representantskapet velger styreleder og nestleder.

§ 10 Styrets møter

Styremøtene ledes av styrets leder. Styret fatter vedtak med alminnelig flertall. Ved votering i styret skal hver stemme telle likt. Ved stemmelikhet teller møteleders stemme dobbelt.

Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede, inkludert møtende varamedlemmer. Styrets leder sørger for at det blir ført protokoll fra styremøtene.

Protokollen underskrives av styrets medlemmer.

De ansattes representant har ikke rett til å være til stede i saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse til forhandlinger med arbeidstakerne, arbeidskonflikter, rettsvister med arbeidsgiverorganisasjoner eller oppsigelse av tariffavtaler.

§ 11 Daglig leder

Daglig leder administrerer virksomheten, og har ansvaret for at enhver arbeidsoppgave utføres i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser og i henhold til de vedtak som er fattet av styret og representantskapet.

Daglig leder er styrets sekretær og saksbehandler. Vedkommende har tale- og forslagsrett i styrets møter, dersom ikke styret i enkeltsaker vedtar at vedkommende ikke skal kunne møte.

§ 12 Organisering av tilsynsfunksjoner

Daglig leder skal til enhver tid holde styret orientert om alle forhold av betydning for virksomheten og om økonomi og personalforhold. Vedkommende skal rapportere til styret på en slik måte og så ofte som situasjonen tilsier det og styret for øvrig måtte bestemme. Styret skal sørge for at representantskapet til enhver tid har nødvendig oversikt og i tide kan forberede nødvendige disposisjoner. Representantskapets møtebøker skal fortløpende sendes til deltakerne.

§ 13 Arkiv, personvern og offentlighetsloven

De lovbestemte rutiner og saksbehandlingsregler som er etablert for ivaretagelse av personvern skal gjelde for selskapet.

Selskapet skal følge offentlighetsloven bestemmelser.

Selskapet skal ivareta arkivfunksjonen i henhold til arkivlovens bestemmelser for deltakerkommunenes kontrollutvalg. Dersom en deltakerkommune trer ut av selskapet, overføres arkivet for dette kontrollutvalget til den kommunen dette gjelder.

§ 14 Økonomiforvaltning

Virksomheten skal følge et vedtatt økonomireglement.

§ 15 Låneopptak og garantistillelse

Representantskapet vedtar rammer for virksomhetens låneopptak - begrenset til kr 400.000.

Låneopptak skal godkjennes av departementet; jf. kommuneloven § 50 nr. 1.

Virksomheten kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser. Virksomheten kan ikke selv låne ut penger.

§ 16 Arbeidsgiveransvar

Styret har arbeidsgiveransvaret for de personer som til enhver tid er ansatt i virksomheten. Arbeidstakernes rettigheter etter arbeidsmiljøloven skal i sin helhet ivaretas av styret. Selskapet er medlem av pensjonsordning.

§ 17 Lokale lønnsforhandlinger

Styrets leder og/eller daglig leder ivaretar selskapets interesser under lokale forhandlinger. Styret vedtar forhandlingsresultatet.

Styret fastsetter rammene og daglig leders lønn.

§ 18 Møtegodtgjørelse

Godtgjørelse for møter mv. til medlemmer av styret og representantskapet utbetales i henhold til de til enhver tid gjeldende satser og reglement for virksomheten.

§ 19 Regnskap og revisjon

Styret har plikt til å se etter at det føres lovmessige regnskap og at det foretas revisjon av selskapet.

Regnskapet føres etter kommuneloven.

Regnskap skal fastsettes av representantskapet. Selskapets regnskap skal revideres av statsautorisert, registrert eller kommunal revisor. Revisor velges av representantskapet.

§ 20 Endring av selskapsavtalen

Selskapsavtalen kan endres. Ved avstemning gjelder reglene i § 4 i lov om interkommunale selskaper av 29.01. 1999 nr. 06.

§ 21 Uttreden og oppløsning

Den enkelte deltaker kan ensidig si opp sin deltakelse. Oppsigelse må varsles av deltakeren minimum ett år før uttredelse.

Ved uttreden fra selskapet skal deltakeren tilbakebetales sin andel av egenkapitalen på uttredelsestidspunktet – jf § 5.

Forslag til oppløsning av selskapet må vedtas enstemmig av representantskapet. Vedtak om oppløsning må godkjennes av samtlige deltakere og av departementet. Jf Lov om interkommunale selskaper § 30 og 32.

Styret plikter å melde fra om avviklingen til Foretaksregisteret.

§ 22 Voldgift

Eventuell tvist om forståelsen av selskapsavtalen og om fordeling av utgifter eller i forbindelse med det økonomiske oppgjøret etter oppløsning, avgjøres endelig av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer som oppnevnes av fylkesmannen, om ikke annen ordning følger av lov eller forskrift.

§ 23 Øvrige bestemmelser

For øvrig gjelder den til enhver tid gjeldende lov om interkommunale selskaper.

SAMARBEIDSAVTALE MED LVO

Saksbehandler: Katie Hanken
 Arkivsaksnr.: 11/1642

Arkiv: 027

Saksnr.: Utvalg

58/16 Formannskapet
 63/16 Kommunestyret

Møtedato

22.09.2016
 28.09.2016

Innstilling:

Bø kommune viderefører den årlige støtten til Lofoten og Vesterålen orkesterforening i perioden 2016-2018 med kr. 3,- pr innbygger.

Det årlige tilskuddsbeløpet inngår i kultur og næringsetatens driftsbudsjett.

Saksutredning:**KORT BESKRIVELSE AV SAKEN**

Lofoten og Vesterålen orkesterforening (LVO) har søkt om videreføring av støtte til drift av foreningen for en ny periode på tre år. De søker om kr. 3,- pr innbygger, en økning på 0,20 kroner fra de siste tre årene.

Fakta i saken

9 av kommunene i Lofoten og Vesterålen har hatt avtale med LVO i ca. 35 år.

LVO har ca. 50 faste musikere. Disse er fordelt mellom unge musikere (ca. halvparten), voksne amatører og musikklærere/profesjonelle musikere fra regionen.

Søknaden fra LVO bygger på de samme gjensidige forpliktelsene som tidligere har ligget til grunn.

Kommunens forpliktelser:

- å oppføre LVO som egen budsjettpost i årlige budsjetter/økonomiplaner
- å basere årlige tilskudd på antall innbyggere i kommunen
- å yte et årlig tilskott for perioden 2016-2018 på kr. 3,- pr. innbygger
- å la noe av arbeidstiden for distriktsmusikere (2-3 samlinger/konserter pr år) bli brukt i LVO (gjelder kommuner som har slike musikere, særlig strykere og utøvere på spesialinstrumenter for symfoniorkester)
- å gi LVO samme vilkår som kommunal kulturskole ved fellesøvelser/konserter og at kommunen ser positivt på søknader om husleiestøtte i privateide lokaler
- å yte service gjennom kulturkontor/kulturskole på linje med andre lokale foreninger

LVOs forpliktelser:

- å følge en timeplan der samtlige deltakende kommuner får minimum ett besøk i løpet av en tre-årsperiode
- å ha rutinemessig samarbeid med kulturskolene om opptak av unge musikere i orkesteret slik at LVO kan fungere som en «regional orkesterskole» for kommunene
- å jevnlig søke samarbeid med lokalt musikkliv (kulturskoler, kor, lokale solister og annet)

om større regionale konsertprosjekter

- å arrangere en juniorsamling årlig i samarbeid med kommunal kulturskole der LVOs medlemmer og barn/unge fra kulturskolene i Lofoten og Vesterålen spiller sammen
- å tilstrebe geografisk spredning ved opptak av nye medlemmer

Vurdering

LVO har vært et viktig bidrag til kulturlivet i regionen i over 35 år. Gjennom det samarbeidet de har hatt med distriktsmusikere i vår region, har unge og voksne amatører fått muligheten til å spille sammen med profesjonelle utøvere.

Kulturskolene og Sortland videregående skole, musikklinja skal gi et tilbud både til nye og viderekommende elever. Her er LVO en viktig arena. Orkesteret har forpliktet seg til å samarbeide med kulturskolen lokalt om opptak av unge musikere.

Økonomiske vurderinger

Avtalen med LVO har vært justert hvert 3. år i henhold til konsumprisindeksen. LVO har fått redusert sin årlige støtte fra Nordland fylkeskommune på kr. 350.000,- fra og med 2015. I 2015 fikk LVO kun jubileumsstøtte på kr. 20.000,- fra fylkeskommunen, og i 2016 har fylkeskommunen bevilget et «omstillingstilskudd» for 2016 på kr. 300.000,-, i 2017 til kr. 200.000 med bortfall av tilskudd fra og med 2018.

Orkesteret har vært nødt til å kutte i 40 % produsentstilling som en konsekvens av dette, og driver orkesteret igjen på dugnad.

Dette er et dramatisk kutt og foreningen vil på sikt måtte finne nye inntektskilder. På grunn av frafall av fast årlig støtte fra Nordland fylkeskommune, er videreføringen av ordningen med felles kommunal støtte helt avgjørende for å kunne opprettholde symfoniorkesteret.

Konklusjon

Administrasjonen tilrår at Bø kommune støtter LVO med kr. 3,- pr innbygger i perioden 2016 – 2018.

Straumsjøen 09.09.16

Gundar Jakonsen
Rådmann

Kine Johnsen
Kultur og næringssjef

Vedlegg i saksmappa:

Søknad om videreføring av støtte til LVO 2016-2018

LVO, årsmelding 2015 med regnskap

LVO, protokoll årsmøte

LVO, budsjett 2016



Organisasjonsnummer 913 115 074

Rådmannen

Kommunene Andøy, Bø, Hadsel, Sortland, Øksnes, Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan

Kopi: Lofotrådet og Vesterålen regionråd

Søknad om videreføring av støtte til Lofoten og Vesterålen Orkesterforening for perioden 2016 - 2018

Lofoten og Vesterålen Orkesterforening søker Andøy, Bø, Hadsel, Sortland, Øksnes, Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan kommune om videreføring av avtalen med kommunene og støtten som orkesteret har mottatt i rundt 35 år. Beløpet har med jevne mellomrom vært justert i forhold til konsumprisindeksen og var de siste tre årene kr 2,80 pr innbygger. Beløpet er basert på hva den kommunale støtten ville ha utgjort dersom beløpet hadde vært indeksregulert fra starten for drøye 30 år siden da LVO kom inn som en egen budsjettpost.

Vi søker om kr 3,00 pr innbygger for 2016, 2017 og 2018

Fra kr 350 000,- til kr 0,-

Vi har store økonomiske utfordringer siden Norland fylkeskommune i 2015 kuttet sitt årlige tilskudd på kr 350 000,-. I 2015 fikk LVO kun jubileumsstøtte på kr 20 000,- fra fylkeskommunen. Etter iherdig kontakt med fylkeskommunen og mye medieoppmerksomhet om situasjonen, besluttet fylkesrådet å gi LVO et «omstillingstilskudd» for 2016 på kr 300 000,-, for neste år et mindre beløp og etter det kr 0.-! Vi vil som vi gjorde etter kuttet i 2015, arbeide for å få til en fremtidig løsning med fylkeskommunen. Helt avgjørende er imidlertid videreføring av den kommunale støtten hvis Øyrikets symfoniorkester fortsatt skal bestå.

Kommunene LVOs bærebjelke

Tilskuddet fra kommunene er og har alltid vært vår bærebjelke. Vi søker om videreføring av støtten og tillater oss å be om kr 3,00 pr innbygger. Bakgrunnen er at vi foreslår å følge konsumprisindeksen slik vi tidligere har gjort.

Resultat av utregning konsumprisindeksen

2,8 kr i januar 2013 tilsvarte 3,01 kr i januar 2016.

- NOK, januar 2013, 2,8
- NOK, januar 2016, 3,01
- %, PrisstigningPrisnedgang, 7,5

Forslag til avtale mellom LVO og kommunene

LVO har slagordet «Samspill gir energi».

Avtalen bygger på de samme gjensidige forpliktelsene som tidligere har ligget til grunn.

Gjennom våre årlige juniorsamlinger kommer vi i kontakt med de yngste musikerne fra de kommunale kulturskolene og gir dem muligheten til å oppleve å spille i et stort orkester. Juniorsamlingene blir til i samarbeid med de lokale kulturskolene.

I tillegg arrangerer orkesteret annet hvert år "Unge talenter"-konsert, der begavede unge fra LoVe – enten elever eller utflyttede musikkstudenter – gjennom prøvespill kan få tilbud om solistoppdrag.

Profesjonelle musikere

LVO har i alle år vært stolt av samarbeidet mellom profesjonelle og amatører. I dag har vi distriktsmusikere, musikkpedagoger og lokalt baserte frilansere i alle instrumentgruppene i orkesteret. Deres innsats er essensiell for at orkesteret skal kunne utvikle seg musikalsk. Vi har mange gode yrkesmusikere i regionen, og vi ser på det som svært viktig at LVO også er attraktivt for dem, musikalsk, økonomisk og sosialt.

Øvrig finansiering

Som budsjettet viser planlegges prosjektet finansiert som et spleiselag mellom kommuner, fylkeskommune, egne inntekter, medlemsavgift og sponsorinntekter. Dersom fylkesstøtten etter hvert faller bort, må vi dessverre vurdere muligheten for å opprettholde LVO.

Planer 2016 og 2017

Orkesteret har de siste 3 årene i rekkefølge besøkt Ramberg, Steine i Bø, Sørvågen, Myre, Gravdal, Sortland (innslag åpning Kulturfabrikken), Dverberg, Sortland og Svolvær (jubileumskonserter samme helg).

- 2016
 - Klassisk aften i Svolvær (invitert av Lofoten kulturhus/Knut Erik Sundquist)
 - Unge solister konsert på Stokmarknes
 - Deltakelse under innvielse av Meieriet kultursenter på Leknes m/utvalg unge solister
- 2017
 - Miniturne med solist(er) til Bø og Øksnes
 - Juniorsamling på Ramberg
 - Konserter samling i Moskenes

Mer informasjon

Dersom det er ønskelig med ytterligere informasjon, kontakt:

Styreleder: Erik Bugge
8400 Sortland
Epost: erik@erbugg.no
Mobil: 91 31 36 01

Beste hilsener

Lofoten og Vesterålen Orkesterforening

Erik Bugge (sign)
Styreleder

Vedlegg:

1. Årsmelding 2015
2. regnskap 2015
3. Driftsbudsjett
4. Årsmøteprotokoll 2016



Lofoten og Vesterålen Orkesterforening
Øyrikets Symfoniorkester - Stiftet 19. – 10. – 1975

Årsmelding 2015



Jubileumskonsert LVO 40 år i Kulturfabrikken, Sortland. Cellisten Aage Kvalbein tar imot applaus med applauderende dirigent Rolf Gupta på høyre side. Konserten ble gjentatt i Lofoten kulturhus.
Foto: Hilse Jørgensen – Bladet Vesterålen

LOFOTEN OG VESTERÅLEN ORKESTERFORENING

5. mars 2016
Godkjent av: årsmøtet

Kommunale kontaktpersoner.

Disse har vært lite brukt, men er nyttige som kontaktpunkter for orkesteret.

- Andøy: Berit Bergvik
- Bø: Ingmar Wåhlberg
- Hadsel: Helene Enochsson
- Flakstad: Kristina Suni
- Moskenes: Lilian Dijkema
- Sortland: Ann Cahtrin Stafseth
- Vestvågøy: Nabil Mohammed
- Vågan: Elise Westerlund
- Øksnes: Rune Mikkelsen

Dessuten har vi kontakt med:

- Harstad: Dag-Owe Jenssen

Gjennomførte prosjekter 2015:

I 2015 ble det gjennomført to prosjekter, med tre samlinger av orkesteret.

Juniorsamling Dverberg 10. -12. april

Ca 45 musikere, hvorav 31 stryk, 13 blås, 15 juniorer

Dirigent: Carl Anders Nilsen

Konsertmester: Emilie Norum Gudim

Solister: Runa Stave, Natalia Grippo, Nicoline Spjelkavik

Repertoire: Finale, symfoni #5 (Beethoven), "Bruder Martin" (G. Mahler), Grand march from Aida (Verdi), Bourée (reworks music) (Händel), Slavisk dans (Op. 46, nr. 8) (Dvorak), Ode til gleden, symfoni nr. 9 (Beethoven), Canticum (Sparre-Olsen)

Produsent: Ingmar Wålberg.

Vertskap: Teaterklubb '81

Takk til Svein Spjelkavik for godt samarbeid og markedsføring

Jubileumskonsert LVO 40 år 24. og 25. oktober,

henholdsvis i Kulturfabrikken Sortland og Lofoten Kulturhus, Svolvær.

Øvesamling på Sortland 4. - 6. september

Dirigent: Rolf Gupta

Solister: Aage Kvalbein (hovedsolist), Emma Jørgensen Marjala, Tora Rostad Pedersen, Sandra-Sofie Nordeng (ungdomssolister)

Konsertmester: Elena Jakovleva

Repertoire: Leve ÆLVO (Ketil Veia), Bojarenes Inntogsmarsj (Halvorsen), Marmælen (Vea), Someone else's story (Andersson/Ulväus), 2. sats trombonekonsert (Rimsky-Korsakoff), Et exhultavit (Bach), Selve Amiche (Caldara), Cellokonsert (Elgar), Finale fra 5. symfoni (Beethoven).

I Finale fra 5. symfoni deltok også 30 juniorer fra musikk skolene

Publikum: Til sammen ca 500

Se vedlagte rapport fra jubileumskomiteen for detaljer.

Annet:

Elendeler

LVO har noen eiendeler.

Instrumenter og noter:

Først og fremst Hammonds fiolin som siden 2014 er brukt av Aurora Winsjansen.

En bratsj som er lagret hos Rune Hilde

En del noter, disse er ukatalogisert, og befinner seg på Sortland vgs. Disse skal gjennomgås og telles.

En kasse med notestativer.

Annet:

MAC kontordatamaskin og iZettle betalingsterminal.

En del diverse arkivmateriale som er i Museum Nords kontorlager i Kulturfabrikken.

Liten kaffemaskin og div kjøkkenutstyr. Er hos pausematansvarlig.

Økonomistyring

Også i 2015 har orkesteret drevet på faktiske midler på konto. Orkesteret har ingen driftskreditt eller lignende i bank.

Regnskapsføring tas nå hånd om av Regnskapssentralen på Sortland. Orkesteret er registrert i frivillighetsregisteret og dermed også i Brønnøysundregistrene.

Kommunikasjon

E-post og web er orkesterets viktigste kanal. All informasjon distribueres nå via e-post. LVO har også dette året sendt notene kun via mail og drop box.

I 2015 ble facebook spesielt mye brukt for PR for jubileumskonserterne. Dette fikk vi til fungere nokså bra, så denne strategien kan videreføres.

Websiden **www.lvorkester.com** oppdateres nå og da, noe som er Ingmar Wåhlbergs ansvar.

2014

Resultat

Inntekter

Honorar Kulturfabrikken	kr 100 000
MVA-kompensasjon	kr 35 668
Billettinntekter	kr 7 750
Kurstøtte Musikkens	kr 1 800
Driftstilskudd Nordland Fylkeskommune	kr 346 000
Driftstilskudd kommune	kr 133 782
Sponsing	kr 50 000
Totale inntekter	kr 675 000

Kostnader

Honorar musikere (firma)	kr 92 830
Honorar musikere	kr 50 000
Arbeidsgiveravgift	kr 536
Produsenttjenester	kr 250 000
Samlinger	kr 15 910
Kontorkostnader	kr 26 777
Reise, opphold og kost	kr 92 927
Annonsering	kr 7 604
Kontingent,	kr 4 000
Forsikringspremie	kr 8 960
Annen kostnad	kr 1 776
Totale kostnader	kr 551 319

Resultat	kr 123 681
-----------------	-------------------

Finans	kr 211
--------	--------

Resultat etter finans	kr 123 470
------------------------------	-------------------

Resultat	2015	2014
Inntekter		
Annonsering konsertprogram	kr 53 500	
Honorar Kulturfabrikken	kr 10 000	kr 100 000
MVA-kompensasjon	kr 29 908	kr 35 668
Medlemsavgift samling	kr 31 060	
Billettinntekter	kr 99 534	kr 7 750
Kursstøtte Musikkens	kr 5 171	kr 1 800
Driftstilskudd Nordland Fylkeskommune	kr 0	kr 346 000
Driftstilskudd kommune	kr 151 650	kr 133 782
Andre tilskudd vedr jub.konsert	kr 174 250	
Sponsing	kr 50 000	kr 50 000
Totale inntekter	kr 605 073	kr 675 000
Kostnader		
Honorar musikere (firma)	kr 278 483	kr 92 830
Kjøp noter	kr 1 730	
Honorar musikere (inkl arr.musikk)	kr 62 856	kr 50 000
Arbeidsgiveravgift		kr 536
Produsenttjenester		kr 250 000
Samlinger	kr 105 410	kr 15 910
Kontorkostnader	kr 3 612	kr 26 777
Reise, opphold og kost	kr 114 734	kr 92 927
Annonsering	kr 36 661	kr 7 604
Kontingent,	kr 3 000	kr 4 000
Forsikringspremie	kr 9 800	kr 8 960
Annen kostnad	kr 28 509	kr 1 776
Totale kostnader	kr 644 796	kr 551 319
Resultat	-kr 39 723	kr 123 681
Finans	-kr 109	kr 211
Resultat etter finans	-kr 39 614	kr 123 470

Balanse	2015	2014
Eiendeler		
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler (ikke avskrivbar)	kr 52 300	kr 52 300
Omløpsmidler		
Opptjente inntekter	kr 0	kr 50 000
Kundefordringer	kr 36 500	kr 0
Bankinnskudd	kr 111 645	kr 130 582
Kontanter	kr 2 619	kr 7 750
Totalt	kr 203 064	kr 240 632
Gjeld og egenkapital		
Egenkapital	kr 236 947	kr 113 477
Årets resultat	-kr 39 614	kr 123 469
Sum egenkapital	kr 197 333	kr 236 946
Leverandørgjeld	kr 5 731	kr 0
Skyldige offentlige avgifter	kr 0	kr 3 686
Sum kortsiktig gjeld	kr 5 731	kr 3 686
Sum gjeld og egenkapital	kr 203 064	kr 240 632

Prosjekt	
Dverberg 10. - 12. april 2015	
Inntekter	12200
Kostnader	114411
Underskudd	-102211
Jubileumskonserter	
Inntekter	348144
Kostnader	430226
Underskudd	-82082

Årsmøteprotokoll Lofoten og Vesterålen orkesterforening

Sortland ungdomsskole 5.mars 2016, kl 16:30

Til stede: Hedda Dyrnes, Emma Mørkved, Guro Stigen Kvannli, Nicolai Thorsen, Veronica Jahn, Ann Cathrin Stafseth, Morten Eilertsen, Dag-Owe Jensen, Christina Schmailzl, Jeanette Kanstad, Torunn Johansen, Egil Enåsen, Just Hjalmar Johansen, Kari Rødsand, Lilia Mîrza, Erik Bugge, Randi Mogstad, Knut Hammer, Jack Blom, Line Johannsen, Lisa Holstad.

- 1. Godkjenning av stemmeberettigete-** godkjent.
- 2. Godkjenning av innkalling, sakliste og forretningsorden-** godkjent
- 3. Valg av møteleder, referent og protokollunderskrivere**
Morten Eilertsen: møteleder, Lisa Holstad: referent. Protokollunderskrivere: Torunn Johansen og Jeanette Kanstad.
- 4. Gjennomgang og godkjenning av årsmelding 2015 for LVO**
Følgende momenter tilføyes i årsmelding:
LVO's arkiv-materiale som tidligere har vært lagret hos Vesterålen regionråd og hos produsent er nå lagret hos Museum Nord i Kulturfabrikken Sortland. Produsent for juniorsamling på Dverberg i april var Ingmar Wåhlberg Repertoar for sangsolister mangler også.
Side 3: bytte ut overskriften «Furestiftelsen» med «Tilskudd» og føye til Snn og fylkeskommunen som bidragsytere.
Omformulere setningen «litt av forutsetninger er at ...»
Stryk setningen om overskudd i 2015.
Andre kommentarer:
Hvor mange medlemmer hadde LVO i 2015? Foreligger ikke da det ikke er fast medlemskap i orkesteret.
Styret orienterer om at navn på profesjonelle ikke listet opp i denne årsmelding, ingen protesterer.
Erik Bugge orienterer om de økonomiske utsiktene for orkesteret, det er usikkert og «skummelt».
- 5. Gjennomgang og godkjenning av regnskap 2015 for LVO**
Godkjent
Kommentar fra Jeanette Kanstad: Ny takst på Hammonds fiolin bør gjøres snarest.

- Emma Mørkved, Kari Rødsand og Lilia Mîrza forlater møtet.

- 6. Gjennomgang av innkomne saker:**
 - a) Forslag til revidert modell for drift av LVO**
Erik Bugge orienterer. Gjennomgang av orkesterets organisasjonsmodell. Modellen vedtas som mal, kan justeres av styret.
 - b) Forslag om innføring av medlemskontingent, herunder bruk av medlemsavgift til f.eks utjevning, sponsing av overnatting mv.**

LVO ÅRSBUDSJETT 2016

Utgifter

Honorarer engasjerte musikere	Kr	100 000
Reiser, opphold, kost engasjerte musikere	Kr	90 000
Produsenttjenester	Kr	60 000
Noteleie og notekjøp	Kr	5 000
Utgifter 3 årlige samlinger, reise/kost/opph. LVOere	Kr	120 000
Kontorkostnader	Kr	10 000
Annonsering	Kr	30 000
Plakater og program	Kr	30 000
Regnskapssentralen AS	Kr	25 000
Forsikringer	Kr	10 000
Kontingenter	Kr	5 000
Andre utgifter	Kr	30 000
Til sammen	Kr	515 000

*Rest omstillingsmidler fra fylkeskommunen overføres
til drift 2017 og 2018*

*Kr 100 000***

TOTALT **KR 615 000**

Inntekter

Medlemsinnbetalinger og medlemskontingent	Kr	40 000
Billettinntekter	Kr	20 000*
Kommunene i LoVe 55 innb. x kr 3,-)	Kr	155 000
Nordland fylkeskommune	Kr	300 000**
Sponsormidler og andre tilskudd	Kr	75 000
Andre inntekter	Kr	25 000
Til sammen	Kr	615 000

* To av konsertene (Svolvær og Leknes) er ikke inntektsgivende fordi LVO er engasjert.

** Omstillingsmidlene for 2016 bør ikke brukes fullt ut, med del av overføres til 2017. Tilskuddet reduseres til kr 200 000 i 2017 og til kr 0 i 2018.

SØKNAD OM DISPENSASJON FRA AREALPLAN I FORBINDELSE MED ØNSKET ETABLERING AV OPPDRETTSANLEGG VED GAUKVÆRØY

Saksbehandler: Rune Dahl
Arkivsaksnr.: 15/281

Arkiv: 141 U43

Saksnr.: Utvalg

59/16 Formannskapet
64/16 Kommunestyret

Møtedato

22.09.2016
28.09.2016

Innstilling:

Egil Kristoffersen og Sønner gis dispensasjon fra Kommuneplanens arealplan for etablering av akvakulturanlegg ved Gaukværøy.

Dispensasjonen gis med hjemmel i Plan- og bygningslovens § 19 -2.

Bø kommunestyre ber rådmannen ved revisjon av arealplanen å ta ut område A9 fra planen, slik at den totale belastningen på naturmiljøet ikke vil øke vesentlig.

Saksutredning:

Forord

Ny behandling av dispensasjonssøknaden fra Egil Kristoffersen & Sønner AS.

Dispensasjonssøknad fra Egil Kristoffersen & Sønner AS

Den 18. mai 2015 søkte Egil Kristoffersen & Sønner AS om dispensasjon fra arealplanen for etablering av akvakultur ved Gaukværøy. Søknaden var på grunnlag av ønske om fortsatt positiv utvikling av bedriften. Deres eksisterende anlegg utnytter produksjonskapasiteten fullt ut og har derfor begrenset fleksibilitet ved uforutsette hendelser og begrensede muligheter til vekst innenfor dagens areal. En ny lokalitet i Bø Kommune vil gjøre det mulig å tilpasse driften til de nye miljøkrav og danne et større grunnlag mere arbeid for de ansatte og vekst for bedriften.

Høringsprosess

Bø Kommune sendte ut dispensasjonssøknaden på høring 29.05.2015 til 14 adressanter.

Fylkesmannen i Nordland

Nordland Fylkeskommune

Kystverket Nordland

Fiskeridirektoratet, Region Nordland

Direktoratet for Naturforvaltning

Mattilsynet, Region Nordland

Bø Næringsforening

Gimstad Gårdsforening

Vesterålen ornitologiske forening

Vesterålen Turlag

Steine Vel

Norges Kystfiskarlag avd. Bø

Bø Fiskarlag
Naturvernforbundet i Nordland

Av disse ble det mottatt 3 uttalelser, Norges Kystfiskarlag avd. Bø, Bø Fiskarlag og Nordland Fylkeskommune. Uttalelsene fra Norges Kystfiskarlag og Bø Fiskarlag gikk i hovedsak ut på arealkonflikt med tradisjonelt fiskeri og gyteområder. Det trukket frem at anlegget ville ligge i hvit sektor på Flatholmen lykt. Dette er en viktig seilingslykt for all gjennomgangstrafikk i området. Uttalelsen fra Nordland Fylkeskommune påpeker at tiltaket ikke vil være i strid med regionale politikk slik dette blant annet er formulert i fylkesplanens arealpolitiske retningslinjer.

Kulturminne i Nordland har ingen merknader til søknaden. NFK sier også at ettersom tiltaket berører sjøbunn, viser de til uttalelsen fra Tromsø Museum som er sjøfartsmuseum/forvaltningsmuseum for Nord- Norge. Bø Kommune har ikke mottatt uttalelse fra Tromsø Museum.

Vedtak

Dispensasjonssøknaden til Egil Kristoffersen & Sønner datert den 18.05.2015 (1) ble behandlet i KST 64/15 den 29.10.2015 med 11 mot 6 stemmer. Dette vedtaket ble påklaget og behandlet i KST 9/16 den 04.02.2016 hvor klagen ikke ble tatt til følge.

Bø kommune opprettholdt sitt vedtak datert den 29.10.2015.

Etter oversendt klage til Fylkesmannen i Nordland juni 2016, ble den behandlet 30.08.2016 og Fylkesmannen opphevet kommunestyrets vedtak fra 29.10.2015 på bakgrunn av at Bø Kommune ikke har hensynstatt dispensasjonssøknaden etter naturmangfoldloven og at vilkårene etter Plan- og bygningslovens § 19- 2 ikke var oppfylt i dette tilfellet.

Gjeldende Kommuneplanens arealdel med kystsoneplan

Bø kommunes arealplan med vedtatt i 2006. I eksisterende arealplan fremgår at Bø kommunes enestående og eventyrlige naturmiljø bidrar til at arealet i kystsonen er interessant i reiselivssammenheng og ikke minst for lokalbefolkningen og tilreisende. Dette i forbindelse med rekreasjon og friluftsliv. Skal naturmiljøet forvaltes på en bærekraftig måte må også disse interessene ivaretas. Det er kort sagt mange ulike aktører og interesser å ivareta. Et styringsverktøy som angir en retning for hvordan vi mener at dette kan gjøres på best mulig måte, sett under ett og over tid, er et nyttig og nødvendig redskap i tiden fremover. På samme tid er det viktig å beholde fleksibiliteten og beredskapen for nye utfordringer som måtte dukke opp.

Målene med planarbeidet i eksisterende plan oppsummeres til å være:

- Være kommunens viktigste beslutningsgrunnlag i saker som berører kommunens kyst - og sjøområder med sikte på en bærekraftig bruk av ressurser og arealer
- På en balansert måte sikre arealer til fiske, friluftsliv og ferdsel, reiseliv, natur og kulturvern
- Sikre arealer til havbruksnæringa og legge til rette for utvikling av denne næringa i Bø
- Være fleksibel i forhold til fremtidige behov
- Legge til rette for rask saksbehandling og delegasjon

Når en ser på målene som Bø Kommune har i sin arealplan og drar sammenhengen med dagens utvikling må det bringes på det rene at arealplanen er utgått på dato når det gjelder tilrettelegging for næringsutvikling i Bø Kommune.

Området A9 som er godkjent i dag og ligger ved Litløy (øst) er avsatt til akvakulturformål, dette området ligger ved fiskeplassene som det fiskes på i dag.

Det jobbes nå med utarbeidelse av ny arealplan for Bø Kommune med planperiode 2017-2026.

Området A9 i eksisterende plan foreslås omgjort til friområde og kan da benyttes til bl.a fiske. I stedet defineres et område ved Gaukværøy som A9 område avsatt til akvakulturformål. Med en slik løsning vil ikke fiskeriinteressene bli vesentlig skadelidende.

Fiske og området 'værøyflaget'

Området A9 ved Litløy er lite egnet til etablering av akvakultur, dette er hardt belastet med tanke på vind og bølgehøyder. En plassering i lunere farvann vil også være med på å hindre skader på anlegget, noe som kan føre til rømming av oppdrettslaks. Noen innspill fremhever dette området som et fiske og gyteområde. Mengden registrerte fartøy og hvor mye tonn som er fisket er ikke dokumentert fra noen parter i saken. Det er kun antydning i et innspill at det er tatt nærmere 200 tonn fra hele Værøyflaget.

Området som det legges beslag på er ca. 5 % av det totale Værøyflaget. Bø kommune er ingen faginstans innen fiskeri og oppdrett, men kommunen kan ikke se at det er forhold som i særlig grad foringer miljø og fiskeri. Bl.a uttaler Havforskningsinstituttet:

Villfisk tiltrekkes av oppdrettsanlegg. Dette skyldes i hovedsak tilgang til næring som er spillfor fra anlegget, at anlegget er en fast struktur som gir muligheter for skjul og at lys i anlegget tiltrekker seg dyreplankton.

Det hevdes at oppdrettsanlegg kan skremme vekk gytende torsk og sild, samt påvirke vandringsmønstret til sei, men dette er ikke dokumentert.

Torsk blir generelt observert i tilknytning til lakseanlegg, og oppdrettstorsk og innfanget villtorsk gyter i merder selv om det er både laks og torsk i tilstøtende merder.

Det har vært etterspurt at det må utarbeides en konsekvensutredning. Det har Nordland Fylkeskommune uttalt seg om: *Vi finner på dette tidspunktet ikke at tiltaket vil få vesentlige virkninger for miljøet eller samfunn som det ikke er gjort nok rede for, jf. Vedlegg III i forskriftene.*

VEDLEGG III i forskriften:

Vurdering av om et vedlegg II-tiltak kan få vesentlige virkninger Tiltak som kan få vesentlige virkninger skal behandles i tråd med bestemmelsene i forskriftene. Det skal vurderes om tiltaket kan få vesentlige virkninger etter tredje ledd dersom det er sannsynlig at tiltaket vil kunne komme i konflikt med eller medfører;

a) *områder som er vernet, midlertidig vernet eller foreslått vernet etter naturmangfoldloven kap. V*

eller etter markaloven § 11,

b) *kulturminner eller kulturmiljø som er fredet, midlertidig fredet eller foreslått fredet etter kulturminneloven eller vernet etter plan- og bygningsloven, eller hvor det finnes eller er stor*

sannsynlighet for å finne automatisk fredete kulturminner som inngår i et kulturmiljø med

stor

tidsdybden,

c) laksebestander i områder som er omfattet av ordningen med nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder.

d) en forekomst av en utvalgt eller truet naturtype, verdifull naturtype av verdi A eller B, truet eller

prioritert art, eller mot økologisk funksjonsområde for en prioritert art,

e) naturområder som er særlig viktige for utøvelse av friluftsliv,

f) særlig verdifulle landskap, store sammenhengende naturområder med urørt preg eller vernede

vassdrag

Har vedlagt bare til og med bokstav f i Vedlegg III, det er den del av forskriftene om konsekvensutredninger som er mest relevant for denne søknaden.

Reiseliv

Det er lokalisert reiselivsanlegg på denne siden av Bø og noen av disse har uttrykk bekymring for en slik etablering av et akvakulturanlegg. Bakgrunnen er at reiselivsnæringen vil utvikle sine egne foretak ved bruk av sjø og landområder. Disse bedriftene er av den oppfatning at aktiviteter som padling, fiske og dykking vil ikke bli like ettertraktet når et slik anlegg er etablert. Disse argumenter er vanskelig å ta stilling til da det ikke ligger konkrete tall eller undersøkelser som kan underbygge en slik uttalelse. Det ligger flere anlegg lokalisert i Bø hvor det både fiskes, dykkes og padles rundt uten at det er fremkommet negativt omtale.

Kulturminner

Det er ikke registrert noen treff i databasen på det omsøkte området for akvakultur. Det vil kun være en visuell innvirkning til anlegget når en er ved fangstgropene på Gaukværøy og gravholmene på Svinøya.

Friluftsliv

Dette omsøkte akvakulturanlegget vil bli liggende på østsiden av Gaukværøy. Det vil ha en avstand fra øya som gjør at småbåter passerer på innsiden av anlegget, noe som er i tråd med føringer som gis til fremtidige akvakulturanlegg i arealplaner. Gaukværøy vil fortsatt kunne være et mye brukt friluftsområde selv om en slikt anlegg blir etablert på østsiden av øyen.

Dispensasjon etter Plan- og bygningslovens § 19-2

19-2, fjerde ledd omhandler dispensasjon fra planer og fra forbudet mot å bygge i strandsonen. Ved vurderingen skal det i tillegg til hovedkriteriene nevnt ovenfor, i disse tilfellene også legges vekt på at statlige og regionale rammer og mål ikke tilsidesettes. I saker om dispensasjon fra plan skal berørt statlig eller regional myndighet gis anledning til å uttale seg. Dersom det avgis en negativ uttalelse bør dispensasjon som hovedregel ikke gis. De vanligste uttalelsmyndigheter vil være fylkesmannens miljøvernaveiing og fylkeskommunen, enten administrativt eller ved politisk behandling. I denne søknaden har ingen statlige eller regionale myndigheter uttalt seg negativt.

De ulike arealplaner er blitt til gjennom en omfattende beslutningsprosess etter reglene om offentlighet, samråd og medvirkning. Det skal derfor ikke være kulant å fravike gjeldende planer.

En vanlig situasjon er at tiltaket det søkes om isolert sett ikke betyr så mye, men dersom dispensasjonen skaper presedens vil hensynene som ligger bak planen kunne bli vesentlig tilsidesatt. En dispensasjon må altså ikke undergrave planen som beslutningsgrunnlag. Det kan neppe regnes som en fordel i lovens forstand at en familie får større plass å bo på. Slike fordeler er så generelle at man heller bør vurdere en planendring slik at graden av utnyttelse i området generelt kan økes.

Derimot kan det tenkes at en arealplanen/reguleringsplan får utilsiktede virkninger for et område. En dispensasjon vil i et slikt tilfelle representere en fordel ved at man retter opp en innebygd feil i arealplanen/reguleringsplanen.

Det må fortsatt tas i betraktning at det finnes arealplaner/reguleringsplaner av høyst ulik kvalitet og klarhet fra ulike tidsperioder. Tidligere praksis innenfor planområdet må derfor også vurderes. Slik praksis kan ha betydning for forståelsen av hensynet bak planen. Det er ofte en utfordring å tolke enkeltheter i eldre arealplaner/reguleringsplaner og det kan være uklart hvor bindende planen må anses å være.

Bø Kommune sin vurdering med å gi dispensasjon for etablering i området innenfor Gaukværøy er basert på at A9 området blir flyttet bort fra Litløy. Dette området er i henholdt til gjeldende arealplan godkjent til akvakultur og ligger i gyteområde (2), fiskeplasser passive redskaper (3) og nevnes at området ligger tett opp mot rekefelt (4).

Området ved Gaukværøy ligger utenfor gyteområde, og i følge Fiskeridirektoratet benyttes området lite som fiskeplass med passive redskaper og er ikke fangstområde for reke. Jfr. vedlegg.

Kart fra Kystverket (vedlegg 2) som viser alle felt som er enkeltvis er omtalt i vedlegg 3-8 og hvor oppdrettsanlegget er plassert inn. Det inntegnede anlegget er overflatearealet til anlegget. Vedlegg 6 og 7 viser beiteområde og fiskeplasser aktive redskaper.

Vedlegg 8 viser marine naturtyper, som i dette tilfelle er skjellsand.

I kartvedleggene er det lagt inn tekstboks med forklaring på hvert enkelt felt som er omtalt. Som det fremgår av vedleggene er det en stor fordel at det blir gitt dispensasjon for etablering av akvakultur ved Gaukværøy, på grunnlag av at dette er utenfor gyteområde og fiskeplasser med passive redskaper. Fordelen er også at dette området er betydelig mindre værutsatt enn det godkjente tidligere område A9.

Ut fra dette ser Bø Kommune fordelene som større enn ulempene med å gi dispensasjon for etablering av akvakultur ved Gaukværøy.

Naturmangfoldloven

§ 8, Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

§9, Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på

naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

§10, *En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.*

§11, *Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.*

§12, *For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.*

Bø Kommune har i tidligere sagt at vi ikke er en faginstans og ville forholde oss til de vurderingene som ville bli gjort av bla. Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og Fylkesmannen i Nordland.

Alle ovennevnte faginstanser har nå uttalt seg positivt til etablering av et oppdrettsanlegg ved Gaukværøy basert på Forurensningsloven, Naturmangfoldloven, Akvakulturloven og Matloven. Se vedlegg 9,10,11 og 12.

Fylkesmannen har også gitt tillatelse til Egil Kristoffersen & Sønner AS for etablering av akvakulturanlegg ved Gaukværøy.

Sitat fra Fylkesmannen i Nordland:

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er lagt til grunn som retningslinjer ved vår vurdering av saken.

Følgende lovverk er sentralt i vår vurdering:

- Forurensningsloven (bl.a. §§ 11, 16 og 18)
- Vannforskriften (bl.a. §§ 4 til 6 og 12)
- Naturmangfoldloven (§§ 8 til 12)

Naturmangfold

Fylkesmannen forventer at risikoen for uønsket påvirkning av nærliggende naturtyper vil være betydelig mindre på eksponerte lokaliteter, sammenlignet med mer beskyttede sjøområder.

Hensynet til verneområder friluftsliv og biologisk mangfold vil bli behandlet i vår uttalelse i forhold til akvakulturloven og matloven.

Fylkesmannen i Nordland har registrert at lokaliteten Gaukværøya ligger ved et større sammenhengende skjellsandområde. Fylkesmannen forventer ikke at etableringen av anlegget vil ha noen betydning for dette store skjellsandområdet. Den sterke strømmen i området vil spre partiklene fra anlegget over et større område, noe som hindrer opphopning av sedimenter.

Dersom det fremkommer ny kunnskap om eventuelle nærliggende naturtyper som kan forringes av produksjonen ved lokaliteten må det påregnes at virksomheten kan få nye vilkår

om overvåking og eventuell regulering av sine utslipp i relasjon til de prioriterte naturtypene som registreres i anlegges influensområde jf. forurensningsloven § 18. Kostnadene ved slike tiltak bæres av tiltakshaver jf. forurensningsloven § 51 og § 2 nr. 5, samt naturmangfoldloven § 11 (kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver.)

Fylkesmannen understreker at vurderingene ovenfor er gjort med forutsetning av at virksomheten benytter best mulig teknologi og driftsmetoder for å minimalisere utslippene til miljøet jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Sitat fra Mattilsynet:

Lovens formål er bærekraftig bruk og vern av naturen. Naturen skal gi grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden. Bærekraftig bruk skal også ivaretas gjennom offentlige myndigheters vedtak. Prinsippene i loven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer

når offentlig myndighet utøves. Et grunnleggende krav er at alle beslutninger skal bygge på kunnskap om naturmangfoldet og hvordan et planlagt tiltak påvirker naturmangfoldet. Det skal gjøres en vurdering av den samlede belastningen som naturmangfoldet blir, eller vil bli, utsatt for. Vet man lite om virkningene av tiltaket, skal føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i saken.

Enhver menneskelig aktivitet kan medføre påvirkning på naturmangfoldet. Mattilsynet har vurdert lokalitetens plassering i forhold til anadrome elver i området, og den mulige påvirkning en lokalitetsetablering ved Gaukværøya kan medføre for eventuelle ville laksefiskbestander (se avsnitt om "Avstand til viktige lakseførende vassdrag").

Mattilsynet forutsetter at søker overholder regelverkskravene vedrørende bekjempelse av lakselus.

På bakgrunn av dette legger vi til grunn at etablering av lokaliteten ikke innebærer en risiko av betydning med hensyn til naturens mangfold.

Sitat fra Fiskeridirektoratet:

Omsøkte lokalitet tangerer et område hvor det drives beskjedent fiske med aktivt redskap og fritidsfiske. Det kan ikke være så problematisk med sameksistens. Når det gjelder det visuelle må det bemerkes at høyden på Gaukværøya er 273 meter og danner således bakgrunnen til mærene med en avstand til land på ca 4 km. Det er 116 fiskere og 64 fiskefartøy registrert i Bø kommune. Fiskeridirektoratet region Nordland tilrår søknaden innvilget.

Området A9 som er godkjent akvaområde i dag og ligger ved Litløy er avsatt til akvakulturformål. Dette området ligger nærmere fiskeplasser som det fiskes på i dag. Bø kommune jobber derfor med en planperiode fra 2017 – 2026. Området A9 er tatt bort fra sin beliggenhet ved Litløy og skal erstattes ved Gaukværøy som en del av F11 område.

Lokaliteten vil ligge i utkanten av fiskeplass for aktivt fiske eller juksafiske. Det er i hovedsak selve anlegget og fiskeforbudsonen som er avgrenset til 100 meter fra anlegget som utgjør begrensningen til utøvelse av dette fisket.

Fiskeridirektoratet region Nordland har i samarbeid med lokale fiskere og fiskarlag kartlagt gytefeltene som de områdene der fisken konsentreres i gytetiden og som dermed også er et

viktig fiskeområde (Gyteområder). Området er begrenset til det område hvor det er observert fisk med rennende rogn/ melke. Denne metoden gir også de lange linjer og historikken til gyteområdet.

Bø kommune er av den oppfatning at Naturmangfoldloven §§ 8-12 er gått omtalt i uttalelsene. Noen ytterligere omtale vurderes ikke som hensiktsmessig fra Bø kommune særskilt.

Oppsummering

Søknaden er vurdert ut fra plan og bygningsloven §19-2. Ut fra tilgjengelig informasjon vurderes det samlet sett som en fordel at område A9 ved Litløy endres til nytt område ved Gaukværøy.

Det foreligger ikke informasjon som tilsier at fiskeri eller naturmangfoldet i særlig grad vil bli berørt av dispensasjonen.

Rådmannen vil derfor tilrå at dispensasjon fra arealplanen gis under forutsetning av at området A9 som er avsatt til oppdrett flyttes til Gaukværøy i revidering av arealplanen.

Straume 12.09.2016

Gundar Jakobsen
Rådmann

Rune Dahl
Teknisk sjef

Vedlegg:

1. Dispensasjonssøknaden fra Egil Kristoffersen & Sønner AS
2. Kart totaloversikt
3. Kart gyteområde
4. Kart fiskeplasser- passive redskaper
5. Rekefelt
6. Oppvekst-beiteområder
7. Fiskeplasser-aktive plasser
8. Marine naturtyper
9. Uttalelse fra Fiskeridirektoratet
10. Fylkesmannen i Nordland, tillatelse
11. Fylkesmannen i Nordland, følgebrev tillatelse
12. Rapport med vedtak fra Mattilsynet

Vedlegg:

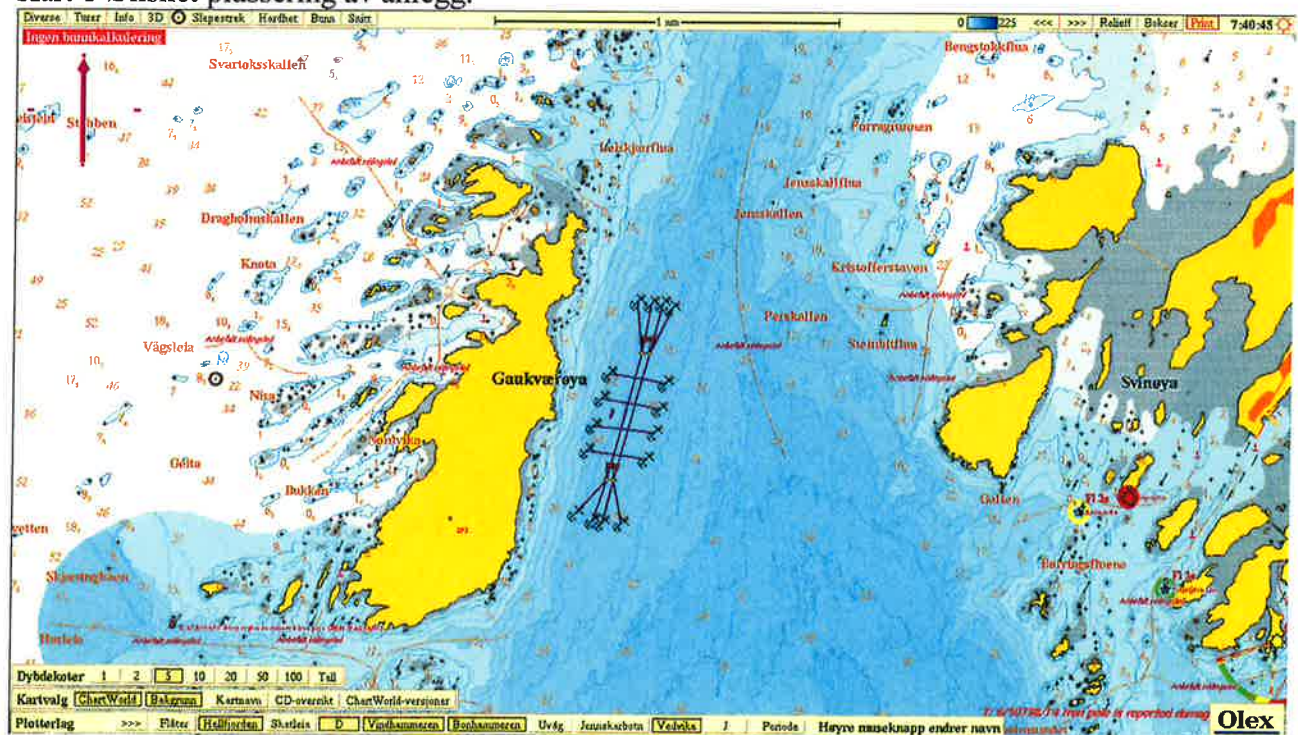
1. Dispensasjonssøknaden fra Egil Kristoffersen & Sønner AS
2. Kart totaloversikt
3. Kart gyteområde
4. Kart fiskeplasser- passive redskaper
5. Rekefelt
6. Oppvekst-beiteområder
7. Fiskeplasser-aktive plasser
8. Marine naturtyper
9. Uttalelse fra Fiskeridirektoratet
10. Fylkesmannen i Nordland, tillatelse
11. Fylkesmannen i Nordland, følgebrev tillatelse
12. Rapport med vedtak fra Mattilsynet

Vedlegg 1

Søknad om dispensasjon fra arealplan for å kunne søke om etablering av akvakulturanlegg ved Gaukværøy

Vi ønsker å etablere et akvakulturanlegg på innsiden av Gaukværøy. Se vedlagt kart 1 som viser planlagt plassering av anlegget. Arealet er avsatt til fiskeri i gjeldende arealplan. Før vi kan starte en generell søknadsprosess til sektormyndigheter må vi ha en dispensasjon fra arealplanen. Planlagt anlegg vil ha 12 enheter for oppdrett av laks, og vil være 800 m langt og 50 meter bredt på havoverflata. Fiskeforbudsssonen vil være 1000 m lang og 250 meter bred. Det totale arealbehovet er ca 0,48 km², dette inkluderer alle førtøyningsinstallasjoner på havbunnen.

Kart 1 Ønsket plassering av anlegg.



Anlegget er plassert 2 km nord for A9 som er godkjent til akvakultur i dagens arealplan. A9 ligger helt inntil Litløy. Vi har valgt å søke på et areal lenger nord, for å få bedre avstand til reiselivsanlegget Litløy Fyr og unngå de områdene som fiskeflåten benytter mest. I tillegg går straumen nordover slik at utslipp av næringssalter transporteres bort fra fiskeområdet i stedet for gjennom dette. Området innenfor Gaukværøy er mindre værutsatt enn A9. Dette er viktig for sikkerheten til anlegget og arbeidsmiljøet til våre ansatte. Plasseringen tar også hensyn til at det skal være mulig for småbåt å passere innmed land mellom anlegget og øya. Helt eksakt plassering av anlegget vil kunne endres ettersom vi ønsker å tilpasse oss krav fra Kystverk i forhold til farled og fiskerne dersom de har andre alternativer som kan være gjennomførbare for begge parter.

Arealet av A9 er 0,42 km², mens arealet for inntegnet anlegg inklusive fortøyninger ved Gaukværøy er 0,48 km². Formen på områdene er forskjellige, men beslaglagt område vil omtrent være like stort. Vi mener plasseringen på innsiden av Gaukværøy er den eneste aktuelle, med begrunnelse i bølgehøyde ved Litløy og begrensninger ved oppdrettsutstyret som finnes på markedet i dag. Det er viktig at de arealene som er avsatt til akvakultur er egnet til sitt formål. Vi foreslår at det opprettes et nytt akvakulturområde i arealplanen. Under revideringa av arealplanen bør A9 bli gjenstand for vurdering i forhold til om den er for værhard til oppdrett av andre arter (levendelagring av torsk), og om den bør tas bort som kompensasjon for det arealbeslaget tildeling ved Gaukværøy utgjør.

Når det gjelder mulige alternative områder for lakseoppdrett av en viss størrelse i Bø, avhenger dette av mange flere faktorer enn det som vektlegges i en søknad om dispensasjon. Lokaltetssøknaden vurderes av 5 ulike fagetater. Søknaden vil inneholde detaljerte opplysningene om fiskeri og arealkonflikter, tekniske spesifikasjoner for anlegget, fiskevelferds- og fiskehelsemessige faktorer, naturmangfold, miljø, straum, partikkelspredning, driftsplan og bruk, farled og trafikksikkerhet, internkontroll systemene til drifta, beredskapsplaner, kulturminner, tilgjengelighet for allmennheten for å nevne noe. Dette vurderes av fagetatene og blir tilgjengelig for allmennheten under egen høring i kommunen. På grunn av at det er svært mange faktorer som må være tilstede samtidig for at bedriften skal få tillatelse til etablering av ny lokalitet, tror vi dette området er det eneste av en viss størrelse i Bø som kan være mulig å få godkjent. Vi er ikke sikre på at alle fagmiljøene vil komme til samme konklusjon, men ser ingen andre mulige alternativer i Bø nå.

1 Bakgrunn for søknaden

Det er flere faktorer som utløser behov for mer areal til havbruk i Bø.

1. Bedriften utnytter produksjonskapasiteten på eksisterende lokaliteter fullt ut og har derfor begrenset fleksibilitet ved uforutsette hendelser og begrensede muligheter til vekst innenfor dagens areal
2. Slakteriet vårt har ca 40% ledig kapasitet gjennom året. Dette kan forbedres gjennom optimalisering av produksjon på nye lokaliteter i Bø
3. Økt kunnskap om miljø og miljøpåvirkning og økte krav til forskning og dokumentasjon i fjernsonen ved eksisterende anlegg kan gi et behov for lavere utnyttelse av enkeltlokaliteter i lengre perioder enn før.
4. Økt koordinering og opprettelse av felles produksjonssoner sammen med andre aktører (innebærer koordinering av brakklegging, utsett, produksjon og strategier mot lakselus) kan innebære ytterligere restriksjoner på mulig utnyttelse av eksisterende lokaliteter.

En ny lokalitet i Bø kommune, med kapasitet på tillatelsen på 3120 tonn laks, vil gjøre det mulig å tilpasse driften til nye miljøkrav, samt danne grunnlag for mere arbeid for de ansatte på slakteriet, og gir håp om mulig vekst for bedriften i framtiden. Bø kommune har gjennom sitt arbeid med strategisk næringsplan utpekt havbruk som et område med fremtidig utviklingspotensial i forhold til kompetansesarbeidsplasser og næringsutvikling. Bedriften har markedskunnskap, økonomi, driftskompetanse, rekrutteringsstrategi og ønsker om utvikling. Tilgang til godt produksjonsareal er i dag den største flaskehalsen for vår videre utvikling og drift. For oss er det viktig å få tilgang til arealer som gjør oss i stand til å utnytte vårt potensiale og våre styrker enda bedre. Dette er nødvendig for at vi skal kunne hevde oss i konkurransen mot store globale aktører.

Uten tilgang til nytt areal og nye lokaliteter i kommunen, vil resultatet kunne bli redusert produksjon av laks i Bø. Vi ser det ikke som sannsynlig at bedriften vil klare å tilpasse seg strengere krav til miljøpåvirkning og økte krav til koordinering med andre havbruksaktører i regionen, uten tilgang til nytt areal som fremtidig produksjon kan spres/roteres på. Egil Kristoffersen & Sønner AS har en lang historie i Bø, og har en sterk lokal forankring. Vi tror det vil være vanskeligere å få tilgang på areal i andre kommuner og andre regioner enn i hjemkommunen hvor ringvirkningene fra bedriften erstørst og hvor omgivelsene har lang erfaring med bedriftens tilstedeværelse. Dersom Bø-samfunnet som kjenner oss, og vet hva vi står for ikke tror på oss, hvem skal gjøre det da?

Etablering utenfor kommunens grenser vil være med på å bygge ned det kompetansemiljøet vi ønsker å skape lokalt, og det vil åpne opp for ansettelse av mennesker uten tilhørighet til vår kommune. I ytterste konsekvens vil det også svekke grunnlaget for produksjon i slakteriet og ramme 19 ansatte.

Vår bedrift har drevet med fiskeoppdrett i Bø i mer enn 30 år. I løpet av denne tiden har vi økt produksjonen fra 50 tonn til 7000 tonn sløyd laks per år. De siste 10 år har antall ansatte økt fra 20 til 36, og omsetningen har økt fra 47 til ca 200 mill. Antall konsesjoner er økt fra 4-6 stk. Vi har 31 årsverk i egen kommune (reduisert til 27 i 2014). I den siste konsesjons tildelingsrunden (2014) så vi ikke mulighet til å søke om økning i produksjon. Dette fordi vi ikke hadde erfaring med de nye kravene i lusebehandlingsregimet som fulgte med, og fordi vi ikke hadde ledig kapasitet til å fase inn ekstra produksjon på de lokalitetene vi disponerer. Vekst innenfor oppdrett i Bø kan kun gjennomføres dersom det settes av nye arealer til oppdrett. Vi har klart å levere gode luseresultater siste år, og ser muligheter for god drift med hensyn til lus. Topografiske forhold på de klarerte akvakulturområdene i Bø vanskeliggjør en økning i tillatt produksjon fra dagens nivå, og det er derfor nødvendig med nytt egnet areal til oppdrett. Ved tildelingene i 2003 og 2009 kunne vi fase veksten inn i eksisterende lokaliteter, det er ikke en mulighet nå som områdene har større restriksjoner i forhold til lus, rømming og annen miljøpåvirkning.

Mange av de lokalitetene vi disponerer i dag har liten produksjonskapasitet (1-2 konsesjoner). Vi har forsøkt å få flere av de minste utvidet (Hysjorda, Uvåg og Vedvika) uten at vi har fått tillatelse til dette hos Fylkesmannens miljøvernavdeling. Vi har i stedet fått en oppfordring fra Fylkesmannen om å se oss om etter lokaliteter i eksponerte områder uten terskel. Slike områder finnes det ikke mange av i Bø. Alle fjordene på yttersida har terskel (Møklandsfjorden, Malnesfjorden, Åsanfjorden, Straumfjorden og Skårvågen). Vi mener at det eneste området i vår kommune som vil kunne ha sjanse til å bli godkjent med et produksjonsvolum i størrelsesorden 3000 tonn ligger ved Gaukværøy, og har undersøkt

mulighetene grundig før dispensasjonssøknaden blir sendt.

Både Gullestadutvalgets rapport om «Effektiv og bærekraftig arealbruk havbruksnæringen» (04.02.11) og Stortingsmelding om «Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett» (nr 16, 20.03.15) adresserer behovet for produksjonsareal som er godt tilpasset miljø og sonedrift. De politiske føringene om en mere bærekraftig og miljøvennlig produksjon har ført til en dreining mot en mer koordinert og områdebasert produksjon. Dette gjøres praktisk gjennom krav til lusekoordinering, gjennom etablering av årgangsområder, sykdomssoner og kontrollsoner, og inndeling i produksjonssoner, utsettsoner og brakkleggingssoner. Krav om koordinering av utsett både innenfor det enkelte selskap og i samspill med andre oppdrettere medfører et behov for lokaliteter hvor bruken er mest mulig uavhengig av andre lokaliteter. Det er viktig at tilgjengelige lokaliteter kan brukes uavhengig eller i samspill med lokalitetene rundt slik at man ikke må redusere produksjonen enkelte år. Uavhengighet og fleksibilitet kan kun oppnås ved å ligge i god avstand og i unike soner.

Vi har hatt lav/ingen aktivitet ved slakteriet vårt det siste året. Dette skyldes blant annet at lokalitetene på nordsiden av bygda har vært båndlagt etter sykdomsutbrudd. Ved ILA-smitte skal alle anlegg i hele fjordsystem (kontrollsonen), der smitte har vært påvist vaskes og desinfiseres, deretter skal fjorden være brakklagt i minimum to måneder. Etter at vi hadde gjennomført vasking og desinfisering fikk vår nabo Cermaq påvist samme sykdom, slik at vi gikk inn i en ny vaske og brakkleggingsprosess. Dette har medført betydelig lengre brakklegging, enn det som er normalt i slike tilfeller. ILA-sykdommen har i den senere tid dukket opp med nye tilfeller i Øksnes og Hadsel kommuner, og muligheten for å produsere i et område med lang avstand til naboer blir stadig viktigere. Dette er spesielt viktig for drifta på slakteriet og de ansatte der.

2 Begrunnelse for søknad om dispensasjon fra arealplan

2.1 Økonomi og arbeidsplasser

Omsetning og resultat i oppdrett er som i alle andre næringer avhengig av produsert volum, produksjonskostnad og oppnådd salgpris. De siste årene har salgsværdien for laks ligget mellom 35-45 kroner. For tiden er vi nærmere 30 enn 45. Kostnadene har økt markant og beregnes til å ligge rundt 30 kroner for næringen som helhet. Vårt selskap har i mange år hatt en mer effektiv drift enn gjennomsnittet, men i 2013 og spesielt i 2014 er driftsresultatet kraftig påvirket av redusert produksjonsmengde som følge av sykdom og mangel på lokaliteter. Antallet årsverk er redusert fra 31 i 2013 til 27 i 2014. Dette til tross for at vi har beholdt hele 5 ansatte som har sitt hovedvirke i slakteriet i full stilling. Disse har vært sysselsatt med vedlikehold og utbedring av anlegg i en periode uten drift i slakteriet. Opprettholdelse av disse 5 stillingene vil ikke være mulig over tid, uten at drifta gjenopptas i slakteriet. Alle de 31 stillingene i Bø avhenger av avsatt areal til akvakultur i kommunen vår.

De fleste oppdrettsbedriftene i Norge, er bekymret for at nye myndighetskrav vil redusere mulighetene for produksjon på eksisterende tillatelser og lokaliteter i dag. Oppdretterne søker å tilpasse seg kravene gjennom å finne lokaliteter som er bedre egnet, og ved å ta i bruk ny teknologi og nye produksjonsmetoder. Søknaden om dispensasjon er nødvendig fordi det ikke er flere ledige søkbare områder for oppdrett i arealplanen til kommunen. De områdene som ikke er utnyttet i dag er bedre egnet til andre arter enn laks.

Et anslag på hva full utnyttelse av Gaukværøylokaliteten vil bety for vår totale drift, sysselsetting og økonomi vil være basert på et kvalifisert overslag. Med dagens produksjonsmønster og tiltenkt produksjon på lokaliteten (snitt 2700 tonn / år) tror vi den vil utgjøre basisen for 1/3 av arbeid og inntekter i EKS. Det betyr et nivå på ca 80 mill i omsetning per år- og innkjøp av varer og tjenester i Vesterålsregionen på ca 45 mill. Arbeidskraft knyttet direkte til drift av lokaliteten vil være 11 ansatte i Bø og 3 i Meløy. I tillegg kommer fiskehelse, fôrprodusenter, utstyslevereandører, palle- og emballasjefabrikanter for å nevne noen av de tjenestene vi kjøper i Vesterålen, og som danner grunnlag for arbeidsplasser og bosetting i regionen. Det er mulig at vi på sikt kan få tillatelse til utvidelse av produksjonen dersom lokaliteten viser seg å være spesielt godt egnet. Dette vil først kunne være aktuelt etter en-to generasjoners drift.

De totale landingene av fisk i Bø i 2014 oppnådde en samlet produktvekt på ca 7000 tonn rundvekt. Omsetningsverdien var på ca 50 mill kroner på første hånd. Til sammenligning slaktet vi 4.400 tonn laks i 2014. Omsetningen var 135 mill kroner. Antall arbeidstimer i slakteriet og driftsresultatet var betraktelig lavere enn tidligere år. Mulighetene for gode priser på produktene og overskudd har historisk sett vært bedre for oppdrett sammenlignet med tradisjonelt fiskeri i Bø. Vi håper at det er politisk vilje til å satse på en næring og en bedrift som har muligheter til å prestere godt så lenge rammebetingelsene er tilstede for vår drift. Det er lite sannsynlig at vår tilstedeværelse påvirker mulighetene for overlevelse av andre bedrifter i kommunen. Det er riktignok sannsynlig at de må tilpasse seg det arealet som gis til oppdrett, men det finnes fremdeles mye areal som kan utnyttes til både reiseliv og fiske som ikke berøres direkte av etableringen.

2.2 Forbedret miljøstatus ved eksisterende anlegg

Alle selskapets lokaliteter er per i dag plassert i områder med mindre strøm og eksponering enn hva tilfellet er ved det omsøkte området ved Gaukværøy. Dagens lokaliteter er i hovedsak lokalisert i terskelfjorder.

I de senere år har det blitt et større fokus på økologisk tåleevne, spesielt i terskelfjorder som kan ha utfordringer knyttet til utskiftning av dypvann. EUs vannrammedirektiv adresserer blant annet dette og stiller nye krav til vannkvalitet.

I den senere tid (2014-2015) har bedriften deltatt i et kartleggingsprosjekt for marint kystvann i Vesterålen. Dette ga noen negative resultater for vanntilstanden i Malnesfjorden, hvor selskapet har fire lokaliteter for oppdrett av laks. Det ble funnet høye nivåer av organisk karbon på 160 meters dyp, og bunndyrsanalysen viser at det er lav artsdiversitet og få bunndyr i fjordens dypeste punkt.

Det er ikke trukket en konklusjon om hvorvidt funnene er naturlig for fjorden, eller om tilstanden har blitt påvirket av oppdrett eller annen menneskelig aktivitet. Både Fylkesmannens Miljøvernnavdeling og Fiskeridirektoratet ber bedriften komme med innspill til tiltak som kan være med på å forbedre miljøtilstanden i fjorden. Innspill skal gis innen 01.06.2015. Et nødvendig tiltak, foreslått av fagetatene selv er å finne nye lokaliteter som er mer eksponert og derigjennom bedre egnet for oppdrett og kan fungere som avlastning for lokalitetene i Malnesfjorden. Vi ønsker å følge opp denne utfordringen ved å søke om denne

nye lokaliteten.

Nye krav til vannmiljøet som følger av vannrammedirektivet, i kombinasjon med stadig bedre kunnskap om hvordan oppdrettslokaliteter påvirker fjernsonen til oppdrettsanlegg i terskelfjorder, kan medføre endringer i krav til brakkleggingsregimer på den enkelte lokalitet med mål om å bedre vannmiljøet. Slike endringer i brakkleggingsregimet fordrer ekstra lokalitets-kapasitet som selskapet per nå ikke besitter.

2.2 Mulighet for krav om reduksjon i antall lokaliteter

Det ble våren 2015 klart at plasseringen av lokaliteten Vedvika i Malnesfjorden er omstridt. Lokalitetens reelle plassering stemmer ikke overens med de kart som Fylkesmannens Miljøvernavdeling har. En søknad om utsetting av forflåte medførte tidligere i år vedtak om flytting av lokaliteten til der den er oppgitt å ligge i Fylkesmannens papirer. Plasseringen er imidlertid uegnet for oppdrett (for grunt). Feilplasseringen skyldes dårlig og håndtegnet kartgrunnlag fra 1991, korrigering i 2010 ble varslet Fiskeridirektorat og kartverk- men ble ikke videreformidlet til Fylkesmannen. Lokaliteten aldri har ligget der Fylkesmannen nå krever den skal ligge. Vedtaket er påklaget, men ikke ferdigbehandlet. Dersom lokaliteten trekkes inn (eller vedtaket om flytting opprettholdes), vil dette bety at en allerede knapp lokalitetskapasitet blir ytterligere redusert. Dette vil i tilfelle ha betydning for selskapets produksjonskapasitet.

2.3 Bedret koordinering med andre havbruksaktører for styrket fiskehelse, fiskevelferd og redusert miljøpåvirkning

2.3.1 Koordinering med andre havbrukere for styrket bekjempelse av lakselus

Egil Kristoffersen & Sønner AS er deltaker i et utstrakt samarbeid mellom havbrukerne i regionen for å koordinere og dermed styrke bekjempelsen av lakselus. Virkemidlene i samarbeidet er

koordinering av drift, brakklegging i soner og bekjempelsesstrategier (medikamentelle så vel som ikke-medikamentelle). Vårt selskap koordinerer med Cermaq og Øyfisk i nord og med Nordlaks samt Eidsfjord Sjøfarm på Guvåg-siden.

Dagens lokalitetsstruktur gir oss tre adskilte soner (henholdsvis lokalitetene på Guvågsiden/Eidsfjorden, Bonhammaren i Møklandsfjorden og til sist lokalitetene i Malnesfjorden). Driften innen hvert sone kan ses på som et «isolert» område med tanke på egensmitte og eksternsmitte av lakselus. Samarbeidet mellom oppdretterne i regionen betinger blant annet at det er en viss brakklegging av et årgangsområde før nytt utsett av laks, slik at lakselusen forsvinner fra det aktuelle området (lusa kan ikke leve lenge uten en vert, altså laksen).

Lokaliteten på Gaukværøy vil kanskje kunne aksepteres som egen sone i dette koordineringsarbeidet. Dette vil være fordelaktig siden vi vil stå bedre rustet til å overholde brakkleggingstid samt møte nye sannsynlige krav til enda bedre koordinering innenfor større lusesoner enn tidligere. Arbeidet med å etablere nye soner for koordinering av lakselusarbeidet i regionen ferdigstilles i 2015, og avhengig av utfallet vil vår bedrift med dagens lokalitetsstruktur kanskje bli skadelidende ved at flere av produksjonssonene våre må brakklegges samtidig av hensyn til andre aktører i regionen. Dette vil i så tilfelle redusere

produksjonskapasiteten vår.

2.3.2 Lokalitetsstruktur for styrket fiskehelse

Egil Kristoffersen & Sønner ble rammet av sykdomsutbrudd høsten 2013 og våren 2014. Alle lokalitetene på vestsiden av Bø (Malnesfjorden og Møklandsfjorden) ligger nå i observasjonssoner for sykdom. Det har nylig vært utbrudd av den smittsomme laksesykdommen ILA både i Hadsel og Øksnes kommuner. Det er i dette bildet avgjørende med lokaliteter i god avstand fra andre anlegg for å redusere smittefare gjennom vannstrøm. Lokaliteten ved Gaukværøy ligger 14,8 km fra nærmeste naboanlegg som vil være Nordlaks AS sin lokalitet Dragnasset i Hadsel.

2.3.3 Optimalisering av drift for bedre fiskehelse, fiskevelferd og reduisering av kostnader

Mange av bedriftens lokaliteter har i dag liten tillatt biomasse (mellom 780-1560 tonn). Dette fører til at bedriften bruker uforholdsmessig mye tid og ressurser på logistikk og ikke minst håndtering i form av flytting og «splitting» av merder. Slik håndtering er både negativt for fiskens velferd og helse, og utgjør logistikkmessige og kostnadmessige utfordringer. I 2014 og 2015- har vi flyttet fisk frem og tilbake mellom lokaliteter i Guvågområdet fordi vi i perioder har nådd maksimal tillat grense på enkeltmerder og enkeltlokaliteter. Etter at det var naturlig å slakte ut fisk og frigjøre plass ble det fylt opp igjen. En slik flytting av fisk mellom lokaliteter er fordyrende og regnes som en ekstra risiko i forhold til rømming, fiskevelferd og sykdom. Med en lokalitet på Gaukværøy ville vi kunne hatt deler av fisken der, og redusert behovet for flytting og utslakting på grunn av at enkeltlokaliteter er fullt utnyttet. Det ville også ha redusert belastningen på miljø i Eidsfjorden som nå har stått med ekstra mye fisk i en periode.

Lokaliteten på Gaukværøy vil bli omsøkt med biomasse på 3120 tonn. Dette vil være en større lokalitet for oss (vi har to slike fra før), men er en liten lokalitet i nasjonal sammenheng. Hvert årsutsett av laks deles mellom vår og høst. Vi setter mest fisk ut på våren, og vi vil kunne sette ut all «vårfisk» i et gitt år på en slik lokalitet, uten å ha behov for å flytte fisken før slakting. En slik lokalitet vil dermed redusere belastningen på de andre lokalitetene vi disponerer.

Lokalitetens plassering vil gi et nytt årgangsområde, noe som er positivt i forhold til risiko for sykdom og lakselus. Et nytt årgangsområde vil som tidligere omtalt gi bedriften mulighet til lengre brakkleggingstider av øvrige områder. Dette reduserer påvirkningen av bunn- og vannmiljø samt reduserer risiko for både sykdom og lakselus.

3 Andre interesser og verneverdier i området

3.1 Kommersielt fiskeri

Torskefisk: Området er avsatt til fiskeri i gjeldende arealplan for Bø kommune. I kartdatabasen til Fiskeridirektoratet er området registrert som yngel og beiteområde for torskefisk, og som fiskeområde for aktive redskaper. Norges Kystfiskarlag avd. Bø informerer i brev om at området der lokaliteten er tenkt plassert brukes til linefiske etter hyse og andre fiskeslag på helårlig basis. Området brukes også til teinefiske etter krabbe. Gjennom innlegg i avisen fra Kystfiskarlaget har det kommet fram at det er 4 yrkesfiskere som har hatt noe aktivitet i dette området de senere år.

Lokaliteten er tenkt plassert i randsonen av det avmerkede arealet for fiskeriinteresser på kartet til Fiskeridirektoratet. Anlegget er plassert så langt nord som mulig i forhold til farled og hvitsektor på fyrlykt. Anlegget vil oppta et areal på 0,48 km². Arealet mellom Gaukværøya og Svinøya, og ned til enden av Litløya er ca 9 km². Fiskeforbudssonen vil med andre ord utgjøre omtrent 5 % av det totale arealet på Værøyflaget.

Når man ser på registrerte fiskedata fra området, er det ikke registrert fiskeriaktivitet av båter med AIS langs land nord ved øya i perioden 2011-2013, og det er registrert lite aktivitet i det området anlegget er lagt. Lengre sør på Værøyflaget og nærmere Svinøya (øst) øker registrert fiskeriaktivitet i intensitet. Plasseringen av anlegget er gjort for å komme minst mulig i konflikt med pågående fiskeriaktivitet.

Både Bø Kystfiskarlag og Norges Fiskarlag avd. Bø har fått tilsendt kart over plassering og vil få anledning til å komme med innspill til endring i plassering. Havstrømmene i området går nordover og næringssaltene fra anlegget vil spres ut mot storhavet nord for øya. Området på Flaget er registrert som oppvekstområde for yngel, og enkelte fiskeriinteresser hevder at oppdrett skremmer bort vill fisk. Havforskningsinstituttet adresserer dette spørsmålet i sine risikovurderingsrapport, og konkluderer at det ikke finnes forskningsresultater som understøtter en slik teori. Plassering av anlegg der vi planlegger, er på grunn av straumretninga bedre egnet enn nåværende plassering ved Litløy.

3.2 Reiseliv

Det har kommet innspill fra to reiselivsplanlegg: Litløy fyr og Skagakaia. Begge er bekymret for visuell forurensning, miljøkonsekvenser/utslipp, fiskemuligheter for turistfiskere og ferdsel i området. Ingen av disse anleggene har helårige arbeidsplasser i dag, men begge ser et godt potensiale for etablering og vekst basert på å utvikle merkevarene sine med grunnlag i økologisk drift og uberørt natur framover.

Egil Kristoffersen & Sønner har drevet med oppdrett i Møklandsfjorden og i Guvåg-området i mer enn femten år. I begge disse områdene er lokaliteten på størrelse med det anlegget som er planlagt ved Gaukværøy. I Kråkberget benytter vi kaia til Fjordcamp, og vi har en god del trafikk over denne

kaia i sommersesongen mens det er sesong for turisme. Vi har ingen vanskeligheter med verken kommunikasjon med bedriften, eller inntrykk av at vi er til sjenanse for turistene. Tvert imot er det mange tilreisende som er nysgjerrige på fiskeoppdrett, og som kontakter de ansatte for å få informasjon om hva arbeidet går ut på, og hvordan man driver moderne havbruk i Norge. Norsk sjømat oppleves som eksklusivt over store deler av verden, og å komme hit til Bø, for å selv se hvordan sjømaten fanges, oppdrettes og tilvirkes, kan for turister oppleves som både spennende og lærerikt. Vi har god pågang fra turister som ønsker å kjøpe røkt laks fra Bø i sommersesongen, og klarer som oftest ikke å produsere nok for å tilfredsstille etterspørselen.

Vi tror det vil være mulig å drive i sameksistens og i godt samarbeid med reiselivsaktørene rundt Gaukværøya. Vi bruker mer enn gjerne tid sammen med bedriftene for å gi best mulig informasjon om bedriften, om hvordan vi driver havbruk og hvordan vi i Bø klarer å hevde oss i å lage verdens beste laks.

3.3 Friluftsliv

Området ved Gaukværøy benyttes av befolkningen i Bø, både til rekreasjon men også til aktiviteter som fritidsfiske, padling og dykking. Både havkajakklubb og dykkerklubb ble invitert til å komme på informasjonsmøte, og får informasjon gjennom media. Anlegget vil ikke være i direkte konflikt med deres utøvelse. Padlerne bruker sandstranda på Fjærvoll, Svinøyvalen og Gaukværøy for ilandstigning og utflukter.

Gaukværøya i seg selv brukes også til friluftsliv, og det skjer både private og organiserte turer (for eksempel Vesterålen Turlag) til øya. Gaukværøya har en rik historie for fiske og fangst, og i tidligere tider var det fast bosetting her. Sporene etter denne tiden er tydeligst på sør/vestsiden av øya, og det er også disse områdene som er mest aktuelle for friluftsliv på selve øya. Anlegget blir liggende mot nord, og vil være godt synlig fra øya dersom man beveger seg rundt øya. Lokaliteten er ikke til hinder for hverken friluftsliv på Gaukværøya, eller for transport ut til øya.

Når det gjelder fritidsfiske så vil lokaliteten legge beslag på areal som tidligere kan ha blitt brukt til eksempelvis fiske etter sei og kveite. Lokalitetens plassering, nært land og med en utstrekning på 0,25 kvadratkilometer, legger beslag på en liten del av aktuelt areal for fritidsfiske i området og er slik ikke til utilbørlig hinder for slik aktivitet.

Området anlegget er planlagt i ligger ca 200 meter fra ytterste punkt på Gaukværøy. Det vil være plass til å passere på innsiden med småbåt. Dette er i tråd med de føringer som gis til fremtidige akvakulturanlegg i arealplaner.

3.4 Anadrome laksefisk

Avstanden til Førepollen er ca 7 km. Straumevassdraget er et mye benyttet område for fritidsfiskere, og det pågår et rekreasjonsfiske stort sett hele sesongen her. Det er spesielt sjørret som er av interesse for fiskerne. Vassdraget regnes å ha moderat betydning som sjørretvassdrag i nasjonal sammenheng.

Havbruk medfører risiko for rømming av fisk, dersom vi ved en eventuell lokalitet ved Gaukværøya eller ved de andre lokalitetene i Bø skulle få en rømming, så vil det medføre en risiko for at den rømte laksen blander seg med vill laks i området. Egil Kristoffersen & Sønner AS jobber systematisk for å forhindre rømming av laks, og har per dags dato aldri registrert rømt fisk fra våre anlegg i Bø. Det er ikke registrert noen større laksestamme i Førevassdraget, og de siste undersøkelsene i Vesterålen viser få innslag av rømt laks i de undersøkte elvene. Rømming fra andre lokaliteter langs kysten vil kunne ha like stor innvirkning i Bø som rømming fra etablerte lokaliteter.

Egil Kristoffersen & Sønner AS har i dag oppdrett av laks både sør/øst og nord for Førepollen. Denne aktiviteten foregår i oppvekst- og beiteområdene til sjørretbestanden i Straumevassdraget. En lokalitet ved Gaukværøya vil ikke føre til økt produksjon av laks i Bø, og vil bidra positivt i arbeidet med koordinerings- og bekjempelsesarbeidet med tanke på lakselus. Vi mener derfor at en lokalitet ved Gaukværøy vil bidra til å redusere miljøpåvirkningen fra havbruk i Bø, også den fra lakselus. Egil Kristoffersen & Sønner har de siste årene svært gode resultater å vise til når det gjelder bekjempelse av lakselus, og er av Mattilsynet ikke vurdert å være i en risikogruppe for denne typen miljøpåvirkning.

3.5 Annen akvakultur

Gjeldende arealplan har avsatt områder for avakultur ved Litløy (A9) og ved Steinesjøen (A8). Avstanden til A9 er ca 2 km og A8 3,7 km. Per i dag er det ingen godkjente konsesjoner på disse lokalitetene. Det har vært planlagt oppføring av villfanget torsk i området. Vi ser for vår

del ingen potensielle konflikter mellom oppdrett av laks ved Gaukværøy og oppdrett/oppføring av torsk ved de omtalte lokalitetene, og overlater til fagmyndighetene og politikerne å avgjøre om dette er mulig og ønskelig.

Nærmeste akvakulturanlegg for laks ligger på Dragnesset i Hadsel kommune, avstanden hit er 14,8 km. Anlegget eies og driftes av Nordlaks AS. En etalering ved Gaukværøy vil kunne redusere muligheten for at andre oppdrettsrelaterte bedrifter etablerer seg i Vinje/ Steine området. Dette fordi minste tillatte avstand mellom ulike aktører innenfor lakseoppdrett bør være 5 km, ifølge eksisterende regelverk.

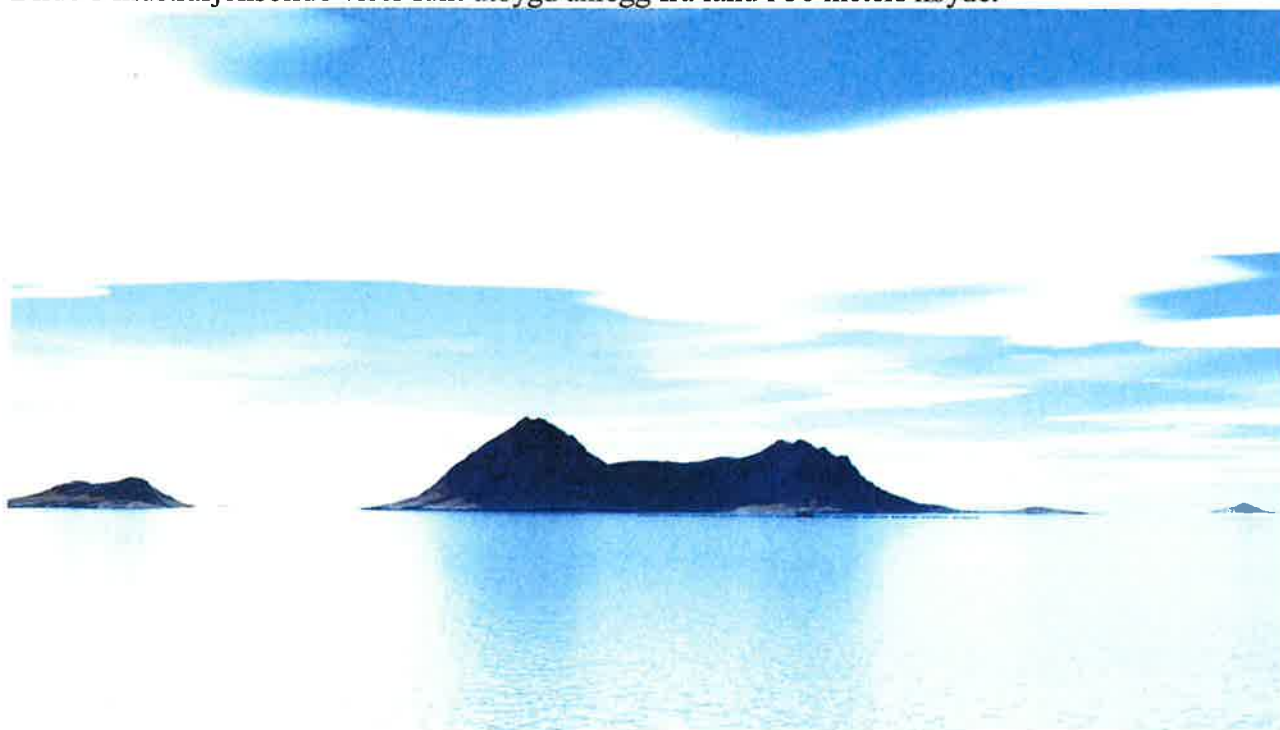
3.6 Kulturminner

Ingen kulturminner vil bli direkte berørt av plasseringen til anlegget.

Eventuelle negative konsekvenser forventes å være knyttet til visuell innvirkning. Dette vil fortrinnsvis være i driftsfasen, i de periodene det er stasjonert forflåte på lokaliteten.

Det er gravholmene på Svinøya og Svinøykalven samt fangstgropene på Gaukværøya som vil ha utsyn til anlegget. Andre kulturminner som gårdsanlegg fra eldre jernalder på Vinje, Bø kirke, Litløy Fyr, Bø bygdemuseum, Føre og Føreholmen og det fraflyttede fiskeværet på Gaukværøy vil ikke ha direkte utsyn til anlegget på grunn av topografiske forhold. For å illustrere synsforurensning har vi fått NorNet til å utarbeide illustrasjoner av anlegget.

Bilde 1 Illustrasjonsbilde viser fullt utbygd anlegg fra land i 50 meters høyde.



Film og flere bilder er tilgjengelig på bedriftens facebookside.

3.7 Mattrygghet og påvirkning fra andre aktører

Området ligger i god avstand fra kloakkutslipp. Det er 2,8 km til nærmeste bebyggelse. Havområdet mellom anlegget og land har god vannutskiftning og høy fortynningsgrad av utslipp fra land. Annen bebyggelse (2,8 km) finner vi på Litløy Fyr, hvor det drives et

reiselivsanlegg. Anlegget er miljøsertifisert, men vi kjenner ikke hvordan anlegget håndterer/reiser egne kloakkutslipp. Det er ikke store grupper med turister som frekventerer dette området i dag, og vi forventer at det vil bli stilt krav til kloakkutslipp hvis antallet turister øker kraftig.

Det er ca 4,5 km til utslippsledning fra fiskeindustri. Anlegget til Nerdgård AS produserer hvitfisk, og har vært godkjent for pakking av pelagisk fisk. Nærmeste slakteanlegg for laks ligger på Børøya ca 17 km unna. Det er ingen forurensende industribedrifter av noe omfang i nærområdet. Dette er positivt for muligheten til å få godkjent plasseringen av lokaliteten hos myndighetenes faginstanser.

3.8 Hensyn til ferdsel og sikkerhet til sjøs

Avstand til farled er 450-500 meter. Dette regnes som tilfredsstillende avstand.

Det er ingen rutegående trafikk i området. Det ligger en vannledning til Litløy Fyr i nærområdet, men denne er ikke tatt i bruk pt. Det finnes ikke eksakt kartplott av vannledningens plassering.

Daglig drift og tilstedeværelse av oppdrettsbåter ved anlegget kan fungere som en sikkerhet for mindre båter i området. Vi har flere ganger vært med på redningsoppdrag andre steder, når fiskere har hatt havari på sjarker eller når fritidsfiskere har fått motorstopp.

3.9 Annet

Det er kommet innspill fra naboer om mulig lydforurensning fra aggregat på flåte. Drift med landstrøm og lyddemping er aktuelle tiltak for å sjenerer omgivelsene minst mulig. Avstanden til

nærmeste bebyggelse er stor, vi har ikke inntrykk av at anleggene sjenerer dyrelivet i de områdene der vi drifter til vanlig. Vi bruker en del tid på samfunnsnyttige oppdrag som frakt av materialer til Guvåghytta, hjelp til utlegging av flytebrygger og fortøyninger for fiskere og naboer i umiddelbar nærhet av eksisterende anlegg.

Innbyggernes forventninger til arbeidsforhold, sikker inntekt og sykelønn, regulert arbeidstid og fritid, kombinert med krav til fasiliteter om bord på arbeidsbåter og bruk av teknologi er med på å vri interessen blant unge over på olje, oppdrett og fiske fra større fiskefartøy. Dette er en samfunnsutvikling som bør tas hensyn til når man prioriterer bruken av areal. Strategien for næringsutvikling i kommunen må være å satse på arbeidsplasser som ungdommen søker seg til, og som kan danne grunnlag for helårlig beskjeftigelse i Bø. Flere av de ansatte i oppdrettsavdelingen hos oss er tidligere fiskere og/eller kommer fra fiskerfamilier. Ni av ti i oppdrettsavdelingen er bosatt i Bø, de fleste har barn i skole og barnehage, og bidrar etter beste evne til dugnads og foreningslivet i Bø. Totalt sett er det 3 personer som pendler inn til Bø daglig. Det har vært en aktiv strategi i bedriften å rekruttere personer med utdanning og personer som har interesse for fag og utdanning. Dette har medført at vi har en arbeidsstokk med høy andel av fagbrev.

Alderssammensetningen er også sunn, og bedriften er kjent lokalt for å ha et godt arbeidsmiljø.

Følgende aktører fra nærområdet har vært invitert på informasjonsmøte i Bøhallen:

Norges Kystfiskarlag avd. Bø, Bø Fiskarlag, Bø Næringsforening, Bø Kommune, Skagakaia, Vinjesjøen Rorbuer, Sjølyst, Litløy Fyr, Vinje Båtförening, Bø Dykkerklubb, Bø Havkajakklubb, Bø Jeger- og Fiskeforening, Bø Kystlag, Bø Museum og Bø Bondelag

I tillegg er det gjennomført oppfølgende møte i regi av Bø kommune, og lokaliteten er omtalt i lokalavisen i flere omganger slik at berørte parter har hatt mulighet til å orientere seg om at dispensasjonssøknad vil bli sendt kommunen.

4 Oppsummering

Et dispensasjonsvedtak fra arealplanen er meget viktig for oss, fordi dette muliggjør den videre søknadsprosess som behøves for å få vurdert egnetheten til lokaliteten. Søknaden vil gi tilbakemelding på fagetatenes vurdering av fiskeriinteresser opp mot miljøhensyn, fiskehelse, velferd, farleder, friluftinteresser og kulturminner for å nevne noe. Vi mener at en etablering av et akvakulturområde ved Gaukværøy ikke vil ha utilbørlig påvirkning på andre menneskers livskvalitet eller næringsinntekt, og at behovet for nytt egnet areal til oppdrett i Bø er av avgjørende betydning for Egil Kristoffersen & sønner AS sin overlevelse og mulighet for videre utvikling i kommunen.

En omdisponering av området vil om ønskelig frigi arealet A9 ved Litløy til fiskeri og turisme. Dette vil kunne være gunstig for Litløy Fyr som får større avstand til akvakulturareal, enn det som er tilfelle i dag. Ulempene for fiskere vil sannsynligvis ikke bli større ved Gaukværøy enn det de vil være ved oppdrett i område A9, Litløy. Egil Kristoffersen & Sønner håper at det gis dispensasjon, og at det iverksettes en prosess for å ta området inn i en fast arealplan ved neste revidering.

Nedenfor gir vi en kort oppsummering av de viktigste positive og negative faktorene som har kommet fram under folkemøter og ved vår henvendelse til næringsaktører, lag og foreninger i nærområdet.

4.1 Positive faktorer

- ☐ Potensialet til størrelse på lokaliteten vurderes å være 3120 tonn, det vil være en stor lokalitet for bedriften.
- ☐ Lokaliteten er godt egnet til lakseoppdrett: ligger i le og har gode strømforhold, vannkvalitet, bunnforhold (slakt skrånende uten groper) og fravær av terskler,
- ☐ Det er plass for eksisterende farled uten konflikt, ingen faste installasjoner i nærområdet, og ingen umiddelbare naboer
- ☐ Lokaliteten vil bidra til å trygge og utvikle eksisterende lokale arbeidsplasser
- ☐ Lokaliteten vil trygge og bedre økonomisk fundament for drift, herigjennom økt skatteinngang og eiendomsavgift til kommunen
- ☐ Lokaliteten vil bidra til å redusere lokal miljøpåvirkning i Malnesfjorden, Hellfjorden og Møklandsfjorden.
- ☐ Den totale miljøpåvirkningen fra oppdrett i kommunen reduseres gjennom overgang til mer eksponerte og straumrike lokaliteter som medfører bedre fortynning av utslipp
- ☐ Muliggjør bedre rullering/ sonedrift som er et ledd i lusebekjempelse og sykdomsbekjempelse
- ☐ Bedrer muligheten til fleksibilitet i produksjonen og kan gi bedre utnyttelse av konsesjoner og slakteri
- ☐ Området er lite brukt av næringsutøvere i dag. Bø har 84 fiskere på blad B i Fiskeridirektoratets oversikt, Kystfiskarlaget oppgir i Yderst at 4 utøvere blir berørt av tiltenkt plassering av anlegget, ingen av disse fisker utelukkende her. De to

turistbedriftene som er negative til plasseringen har per dato ingen helårlige arbeidsplasser, ingen registrerte ansatte, og ikke skattbart overskudd.

- ☐ Verdiskapningen i området vil øke betraktelig. (mer enn 100 ganger), og plasseringen er bærekraftig i forhold til alle bærekraftsindikatorer: miljø, sosiale og økonomiske faktorer.
- ☐ Avstand til andre oppdrettere er godt innenfor de kravene som stilles fra Mattilsyn og er fordelaktige i forhold til lusebekjempelse
- ☐ God avstand til nærmeste bebyggelse, ca 2,8 km gir god avstand til utslipp fra husholdningskloakk og andre forurensningskilder
- ☐ Beslaglegger 5% av området på Flaget. Forbudsområdet vil kunne redusere fiskepress i området.
- ☐ Foreløpig få direkte negative innspill fra lag og foreninger og næringsutøvere, opplever prosessen som ryddig og saklig men langt fra kontroversiell.

4.2 Negative faktorer

- ☐ Påvist konflikt med eksisterende næringsaktører, herunder fiskeri og turisme
- ☐ I Fiskeridirektoratets kartverk ligger deler av anleggsarealet inne i et område avmerket som fiskeplass for aktive redskaper og det er yngel og oppvekstområde for hyse
- ☐ Visuell forurensning i forhold til kulturminner på Svinøya
- ☐ Risiko for påvirkning av anadrome laksefisk i Straumevassdraget
- ☐ Lydforurensning fra aggregater i drift
- ☐ Fritidsfiskere og turister får mindre område å boltre seg på
- ☐ Redusert mulighet for fiske i aktuelt område med hyse, kveite og torsk, størrelse på inntekter er ikke kvantifisert for sammenligning. Total verdi av landede fangster i Bø kommune i 2014 (toppår på torsk) ca 70 mill – lokaliteten vil kunne generere ca 80 mill omsetning årlig, med nytt utsett hvert annet år.
- ☐ Noen innspill om negative faktorer henger ikke sammen med lokalitetsplasseringen men går heller på generell oppfatning av oppdrett som næring. Disse er beskrevet her:
- ☐ Utslipp av næringssalter, lakselus og rømming
- ☐ Antibiotikabruk og bruk av kjemikalier

Det er naturlig at politikere tar stilling til disse spørsmålene i en mer generell sammenheng, og at disse effektene sees i en sammenheng for hele kommunen, ikke utelukkende i forhold til Gaukværøy.

Bedriften vil gjerne informere lokalpolitikere nærmere om drift, økonomi, etiske retningslinjer samfunnsnyttige tiltak og kompetanse, utviklings og innovasjonsstrategi, dersom dette er interessant. Det kan for eksempel arrangeres ekskursjon eller besøk ved eksisterende lokaliteter for å lære mer om næringen og bedriften. Dette kan være viktig kunnskap å ha for å kunne gjøre kvalifiserte beslutninger i forhold til prioritering av satsningsområder i næringsplan og arealplan. Vi arrangerer gjerne dersom noen melder sin interesse for denne type besøk.

Vi tror det er mulig å forsvare disponeringen av området til oppdrett på bakgrunn av de samfunnsnyttige og økonomiske ringvirkningene av bedriften. I tillegg vil etableringen av lokalitet på denne plasseringen kunne gi en miljøgevinst for kommunen som helhet, fordi dagens driftsnivå på allerede tildelte arealer reduseres og fordi lokaliteten er mer eksponert og derigjennom mer egnet enn dagens godkjente lokaliteter. Vi tror etableringen av et anlegg her vil kunne gjennomføres uten store ulemper for befolkningen. Lokaliteten vil ha liten påvirkning på næringsgrunnlaget og inntektene til fiskerne og turistnæringen. Den mengde

fisk som i dag fiskes ved anleggsplasseringen vil kunne tas i andre områder, og innbyggerne i kommunen vil ha god tilgang til fiskefeltet også etter en eventuell arealdisponering til oppdrett. Tilgangen til fjæra langs med øya blir ikke berørt av oppdrettsarealet.

I Bø har det vært en reduksjon i antall fiskere som drifter kystnært og alderen på fiskerne øker. Dette er en trend som har vart over tid. Utviklingen er ikke ønskelig for samfunnet vårt, men har vist seg å være vanskelig å snu. I løpet av de senere år har det ikke vært noe godt økonomisk overskudd knyttet til foredling og bearbeiding av hvitfisk i Norge, og situasjonen er ikke noe annerledes i Bø. Landingene i Bø er mindre enn i nabokommunene Øksnes og Andøy, og det er færre ansatte på land. Vi vet at aktørene innenfor fiskeri næringa jobber hardt og seriøst for å skape gode arbeidsplasser og trygg økonomi, men tror ikke at en etablering av en ny oppdrettslokalitet vil påvirke deres resultat i nevneverdig grad.

Vi er opptatt av å samarbeide med både kommune og andre lokale næringsaktører og ønsker å fortsette vår drift med minst mulig sjenanse og påvirkning. Vi har alltid forsøkt å beslaglegge minst mulig areal, og holde konfliktnivået mot andre på lavest mulig nivå. Denne strategien har fungert godt i mange år, men den er ikke tilpasset samfunnets forventning om vekst, bedret miljøstatus, økt økonomisk bidrag til samfunnet, arbeidsplasser og koordinering av produksjon. Vi anser det derfor som helt nødvendig med utvidelse av vårt produksjonsareal for å kunne ivareta bedriften og samfunnets felles interesser.

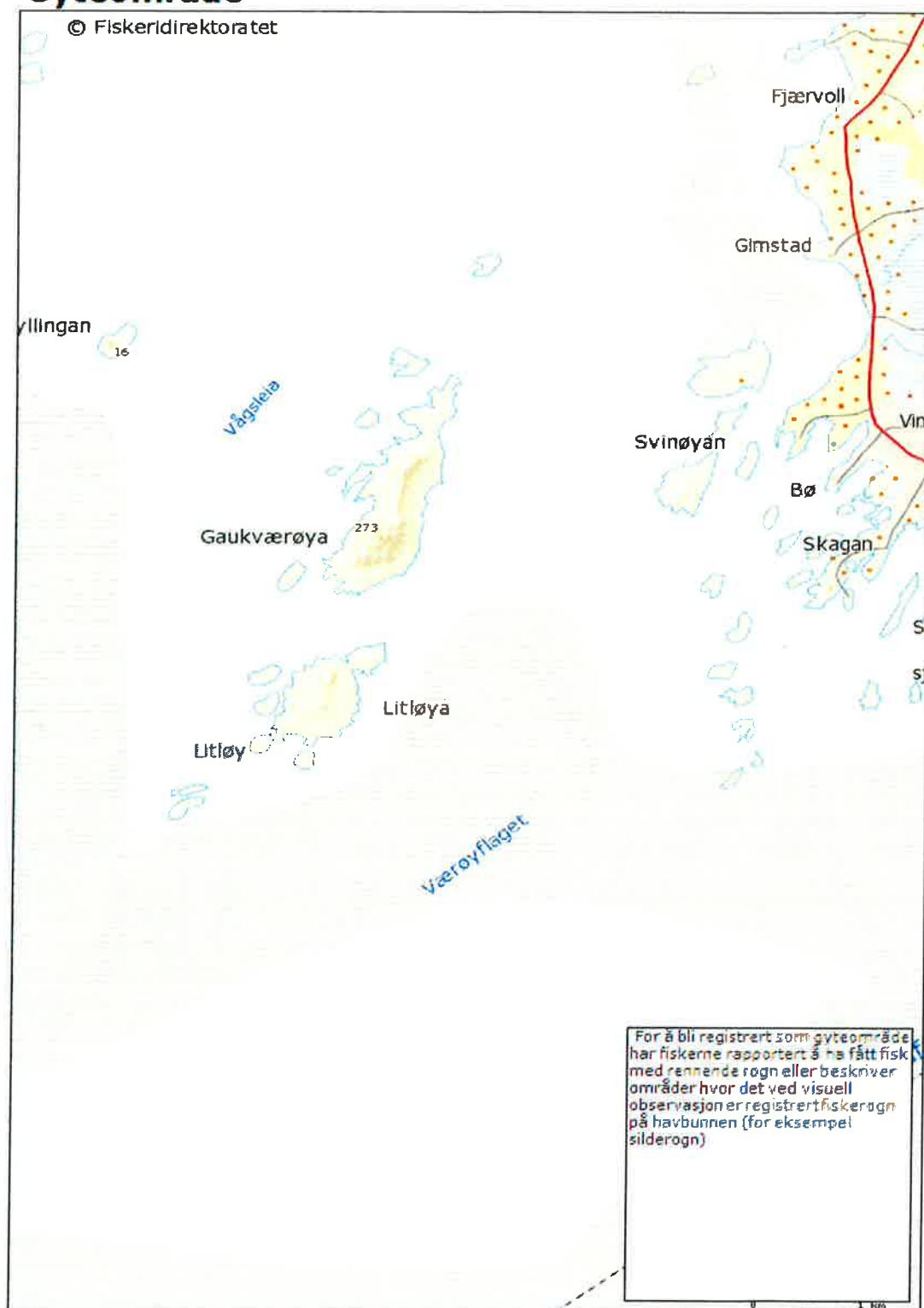
Håper på en rask og positiv behandling av søknaden.

Med vennlig hilsen

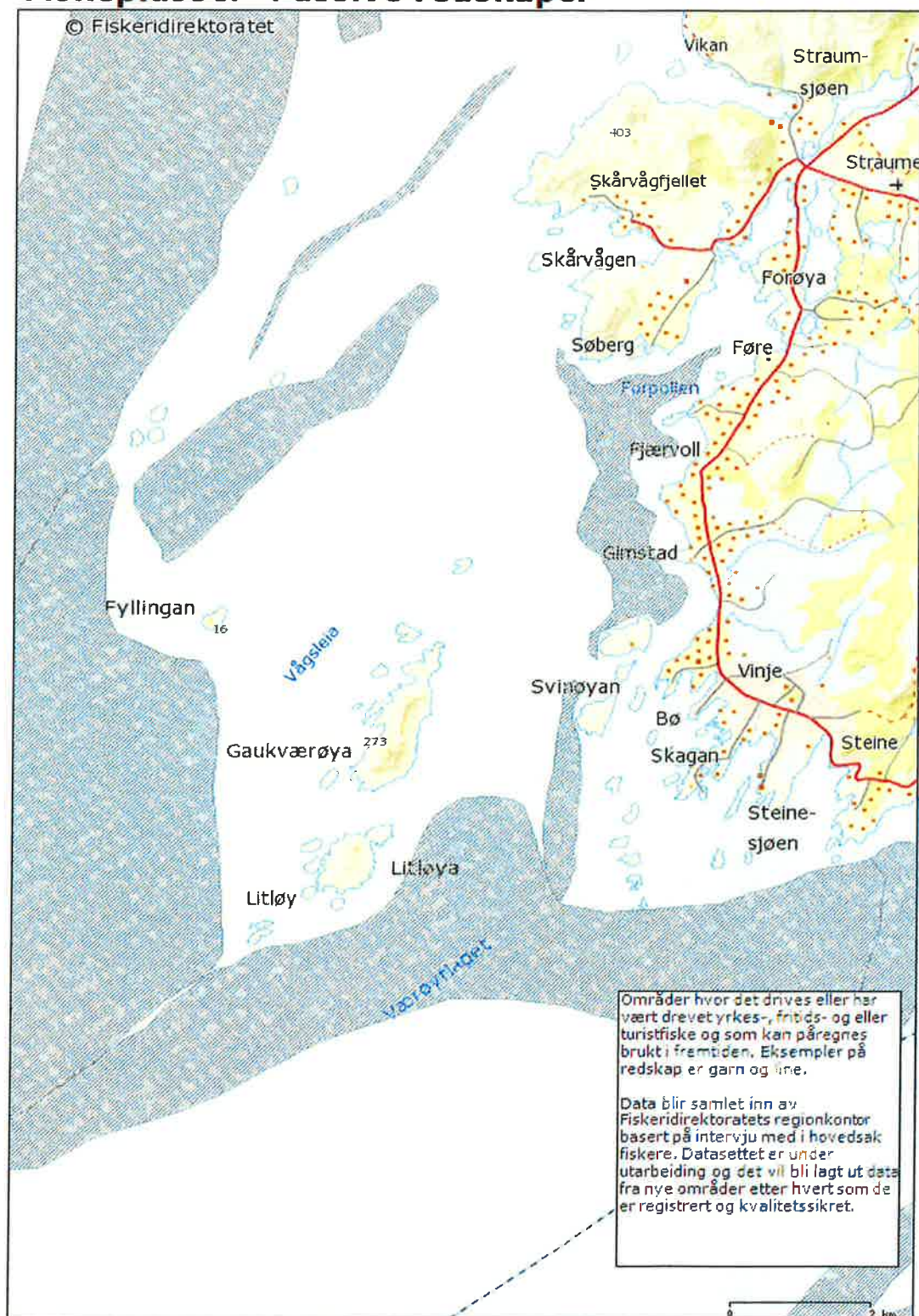
Eva Maria Kristoffersen
Daglig leder

Vedlegg 2

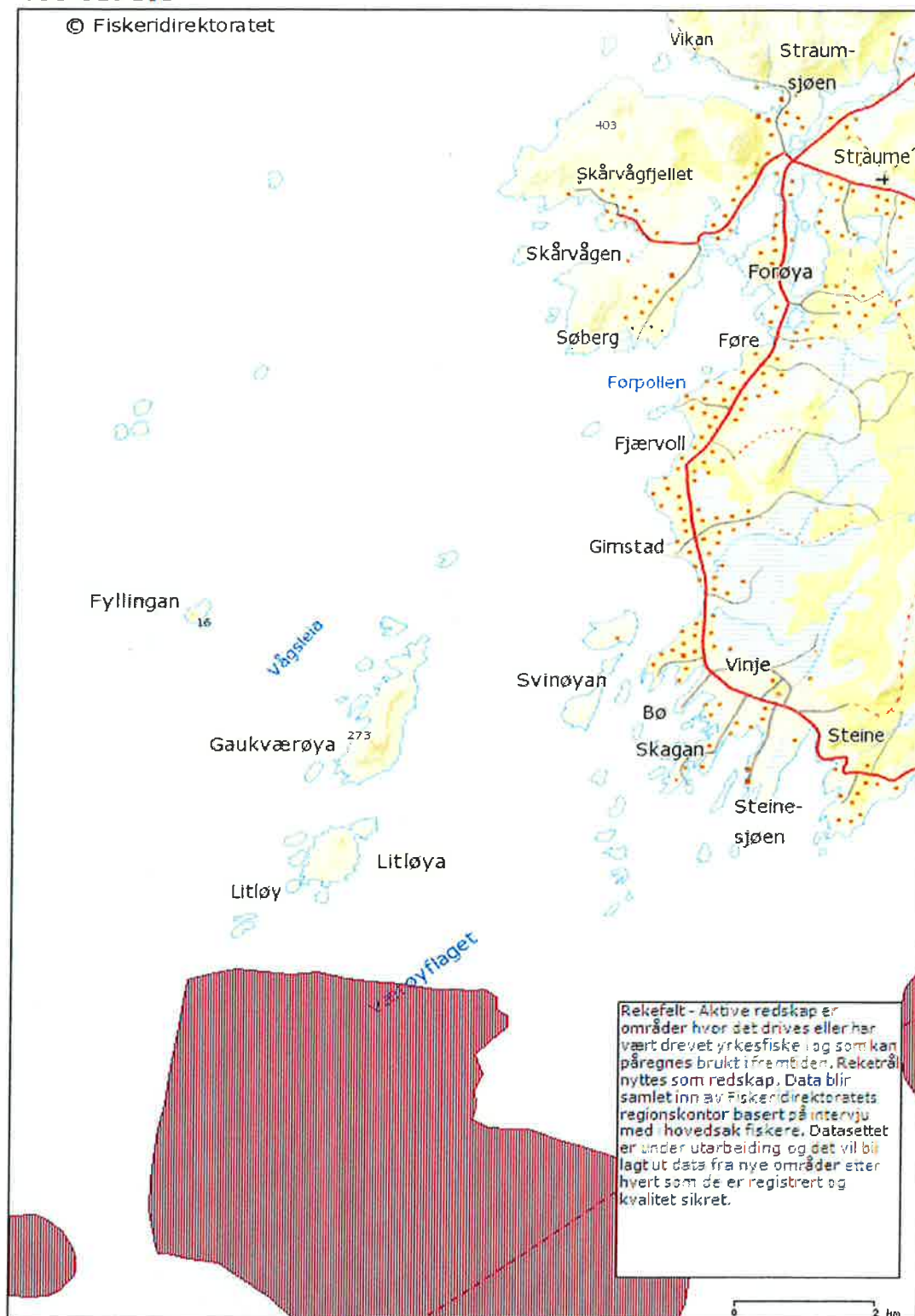
Gyteområde

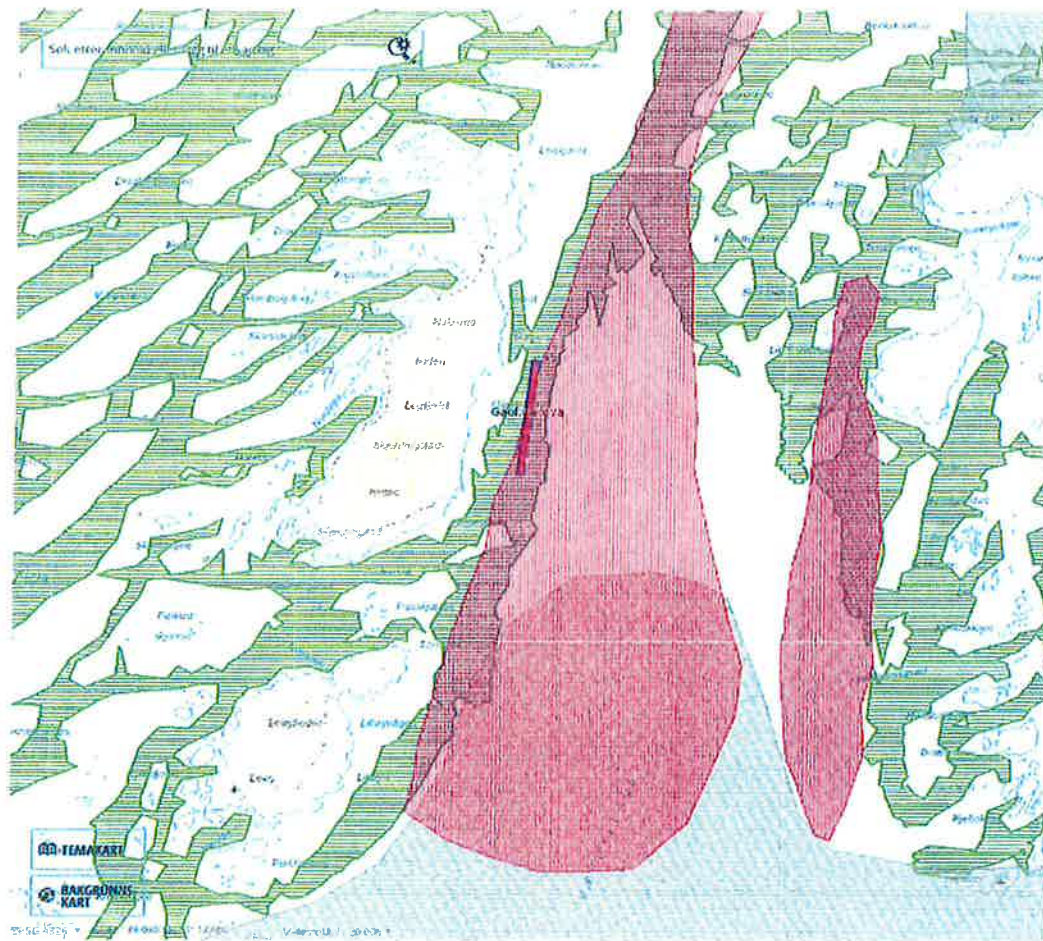


Vedlegg 3

Fiskeplasser- Passive redskaper

Vedlegg 4

Rekefelt

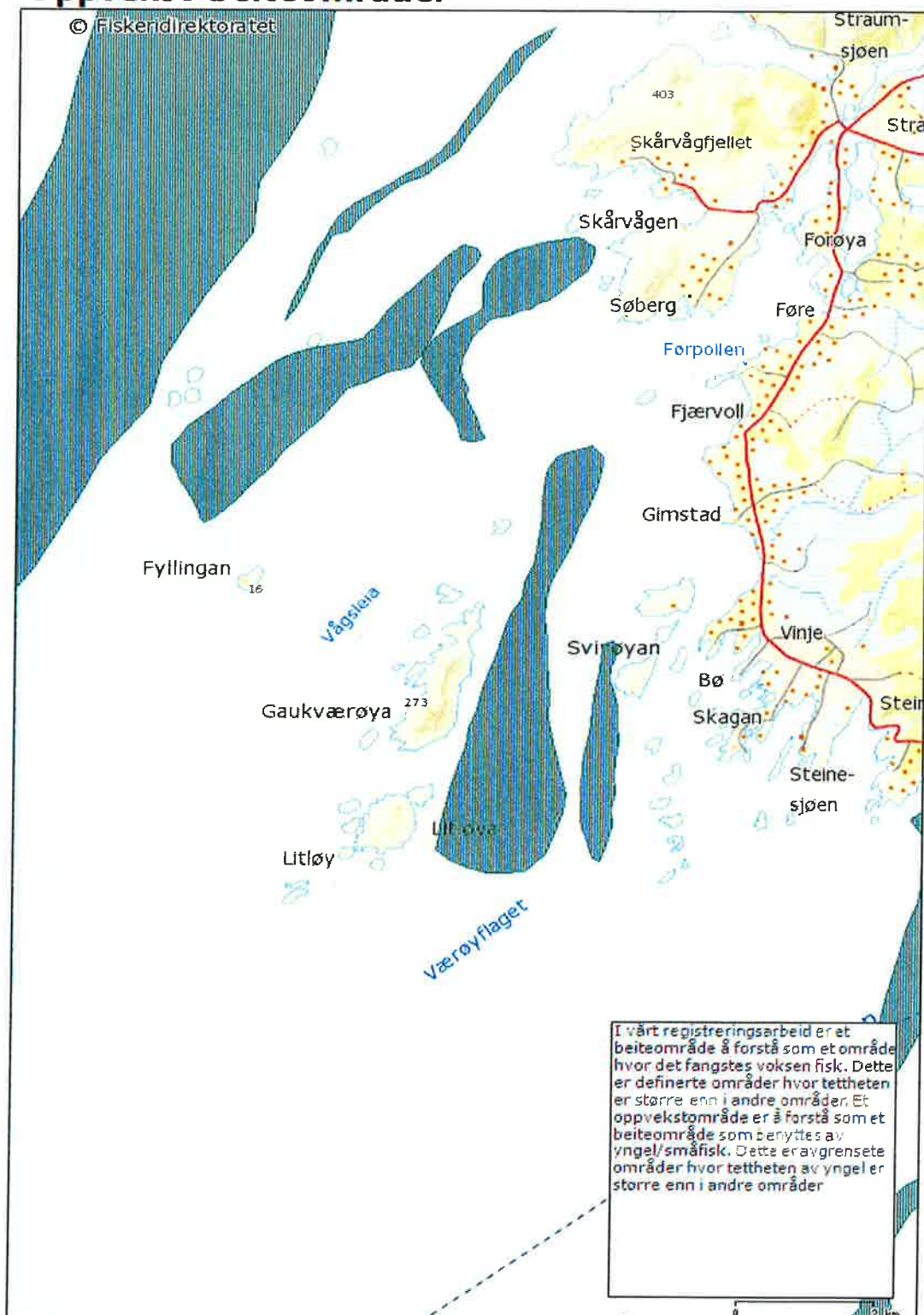


<http://kart.kystverket.no/share/8f4baedcdf28>

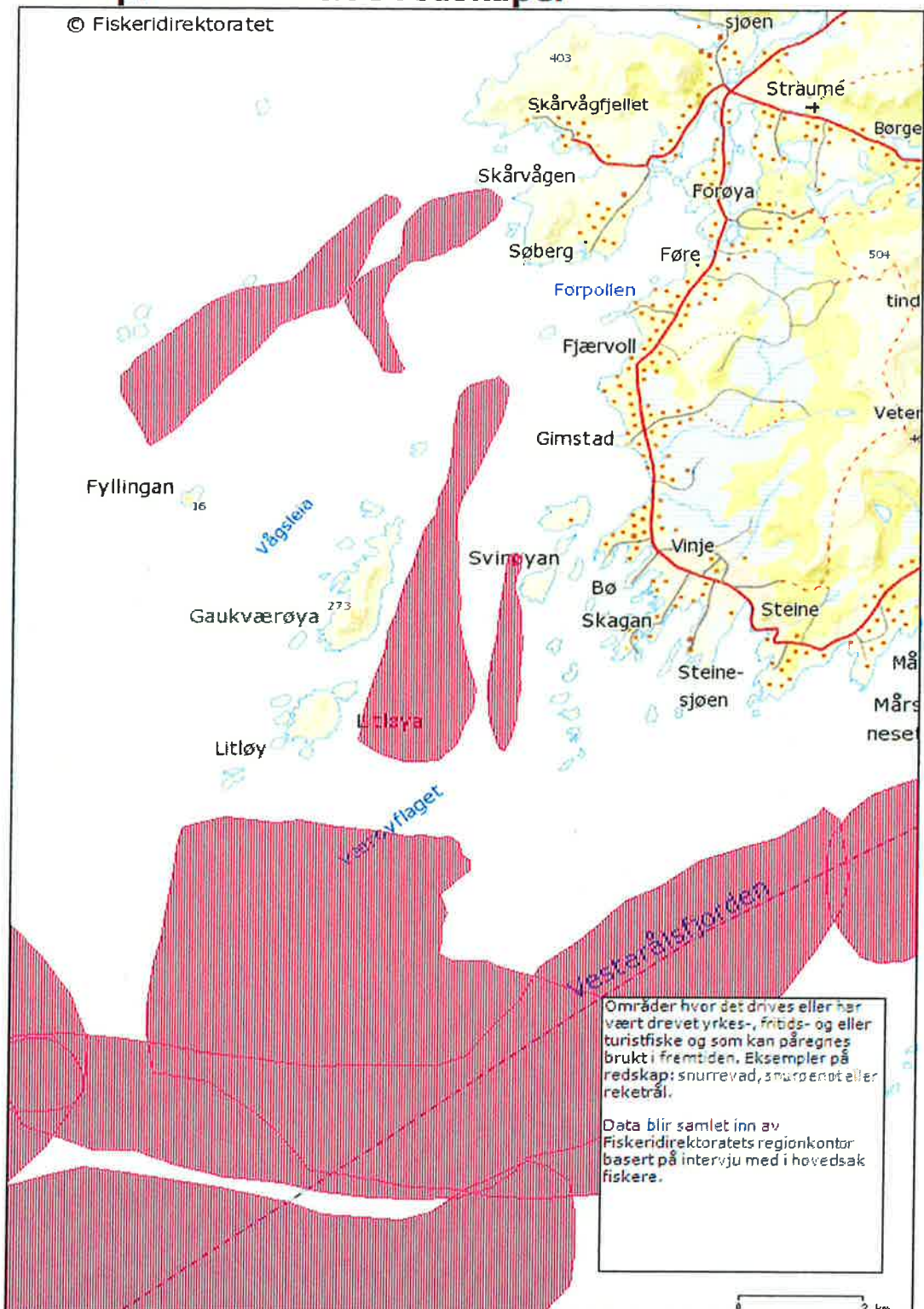
09.09.2016

Vedlegg 6

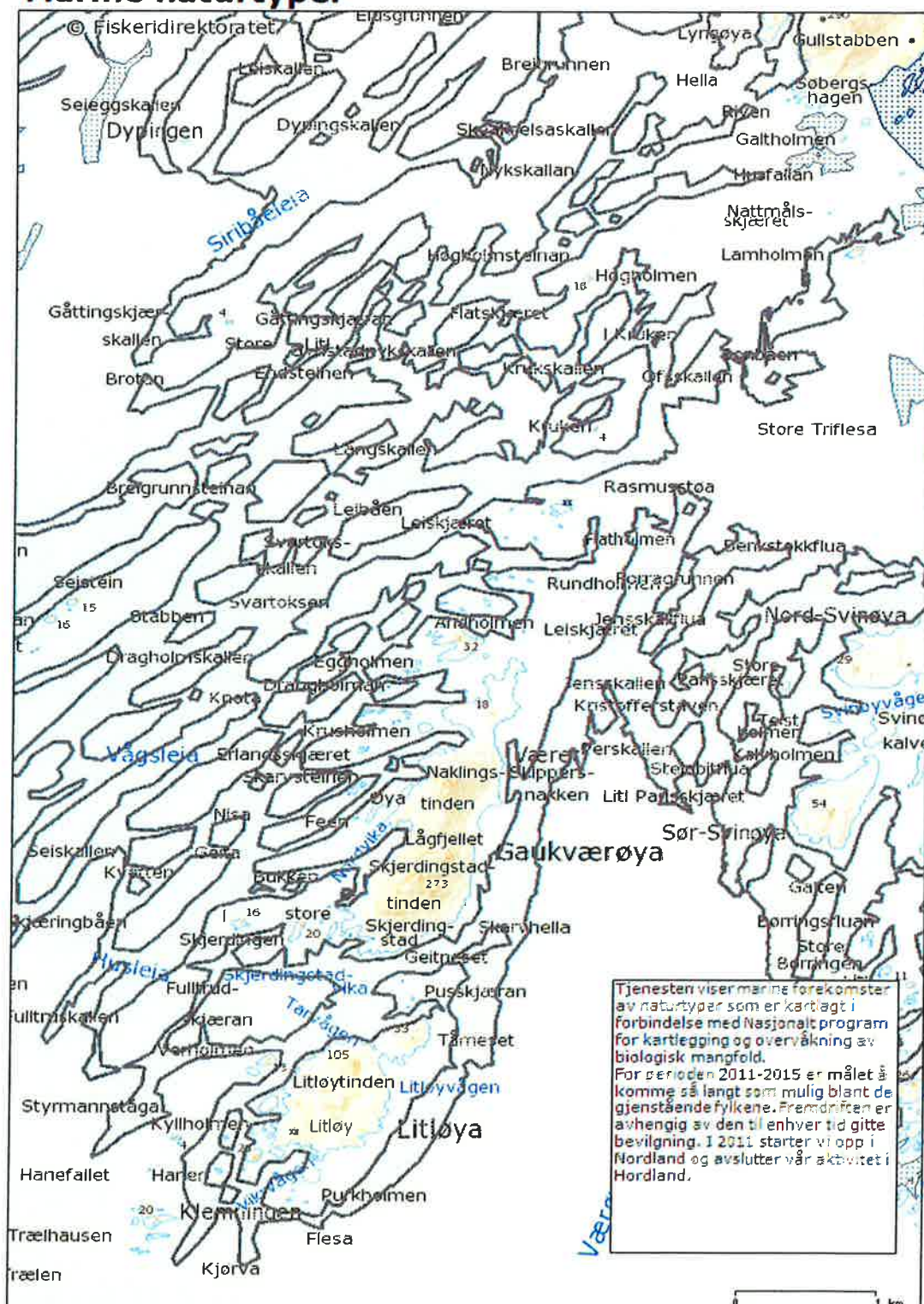
Oppvekst-beiteområder



Fiskeplasser- Aktive redskaper



Marine naturtyper





FISKERIDIREKTORATET

Nordland fylkeskommune
Fylkeshuset

8048 BODØ

Saksbehandler: Jan Bjarne Eilertsen
Telefon: 90131019
Seksjon: Forvaltningsseksjonen i region
Nordland
Vår referanse: 16/3483
Deres referanse: 16/67091
Vår dato: 20.07.2016
Deres dato: 28.06.2016

Att: Elisabeth Karlsen

EGIL KRISTOFFERSEN & SØNNER AS - UTTALELSE TIL NY AKVAKULTURLOKALITET GAUKVÆRØYA I BØ KOMMUNE

Det vises til søknad fra Egil Kristoffersen & Sønner AS av 18.05.15 om dispensasjon fra arealplanen for etablering av lokalitet for matfiskproduksjon av laks ved Gaukværøy i Bø kommune.

Fiskeridirektoratet region Nordland skal gi faglig uttalelse om konfliktpotensiale knyttet til fiskeriinteresser. Det gjelder arealbruk, marine ressurser og marint miljø.

KONKLUSJON OM KONFLIKTGRAD

Omsøkte lokalitet tangerer et område hvor det drives beskjedent fiske med aktivt redskap og fitidsfiske. Det kan ikke være så problematisk med sameksistens. Når det gjelder det visuelle må det bemerkes at høyden på Gaukværøya er 273 meter og danner således bakgrunnen til mærene med en avstand til land på ca 4 km. Det er 116 fiskere og 64 fiskefartøy registrert i Bø kommune. Fiskeridirektoratet region Nordland tilrår søknaden innvilget.

PLANSITUASJONEN

Området A9 som er godkjent akvaområde i dag og ligger ved Litløy er avsatt til akvakulturformål. Dette området ligger nærmere fiskeplasser som det fiskes på i dag. Bø kommune jobber derfor med en planperiode fra 2017 – 2026. Området A9 er tatt bort fra sin beliggenhet ved Litløy og skal erstattes ved Gaukværøy som en del av F11 område.

VURDERING AV KONFLIKTPOTENSIALET

Arealbruk

Fiske- og ressursområdene i Bø kommune er kartlagt av Fiskeridirektoratet i samarbeide med lokale fiskere. Kartleggingsmetoden som benyttes er intervju med yrkesfiskere.

Fiskeridataene er lagt inn i Fiskeridirektoratets kartdatabase og er også tilgjengelig på internett fiskeridir.no.

Lokaliteten vil ligge i utkanten av fiskeplass for aktivt fiske eller juksafiske. Det er i hovedsak selve anlegget og fiskeforbudsonen som er avgrenset til 100 meter fra anlegget som utgjør begrensningen til utøvelse av dette fisket.

Påvirkninger og effekter på marint miljø og marine ressurser

Interaksjon oppdrett villfisk

Med bakgrunn i bekymringen for at akvakultur med fôring kan ha ulike direkte eller indirekte negative påvirkninger på vill marin fisk, herunder gyteadfærd, har

Fiskeridirektoratet bestilt kunnskap om disse problemstillingene.

Havforskningsinstituttet sin årlige Risikovurdering av miljøvirkninger av fiskeoppdrett for 2014 viser det til at spørsmålet om bl.a. hvorvidt lakseoppdrett kan påvirke gytevandring eller selve gytingen til villfisk som torsk er kompleks og tidkrevende og utforske. I risikovurderingen gjennomgår man kunnskapsgrunnlaget før det uttales (side 140) at:

«Torsk blir generelt observert i tilknytning til lakseanlegg, og oppdrettstorsk og innfanget villtorsk gyter i merder selv om det er både laks og torsk i tilstøtende merder. Det er ikke avklart om ulike stadier i livssyklusen eller ulike stammer eller komponenter (for eksempel stasjonær kysttorsk versus mer vandrende kysttorsk) reagerer ulikt på nærvær av oppdrettsanlegg (eksempelvis ved lukt, lyd eller kunstig lys). Det er heller ikke kjent om vill torsk kan habitueres til lukt fra oppdrettsanlegg. Det er derfor på bakgrunn av eksisterende kunnskap vanskelig å si sikkert om oppdrettsanlegg med laksefisk påvirker gytevandringen hos torsk.»

Gytefelt i Nordland er kartlagt på to måter:

- Fiskeridirektoratet region Nordland har i samarbeid med lokale fiskere og fiskarlag kartlagt gytefeltene som de områdene der fisken konsentreres i gytetiden og som dermed også er et viktig fiskeområde (*Gyteområder*). Området er begrenset til det område hvor det er observert fisk med rennende rogn/ melke. Denne metoden gir også de lange linjer og historikken til gyteområdet.

- Havforskningsinstituttet har kartlagt gytefeltene i hovedsak naturvitenskapelig, med basis i eggtrekk og strømmodelleringer med vurdering av retensjon. Strømretning og styrke vil innvirke på utstrekningen av feltet (*Gytefelt torsk MB*). Denne metoden gir et bilde på situasjonen der og da når eggtrekkene tas.

Havforskningsinstituttet sin gytefeltkartlegging viser at torsken ikke har sluttet å gyte inne på fjordene eller innen skjærgårdsbeltet. Det synes å gjelde nokså generelt langs Norges kyst der de har vært inne og gjort undersøkelser. Det er også tilfelle i 3

Preteidfjorden hvor det er konkludert med middels eggtetthet og høy retensjon. For nærmere studier anbefales å gå inn i vårt kartverktøy.

Utslipp av organisk materiale og næringssalter

Utslipp av organisk materiale og andre stoffer kan innvirke negativt på bunntilknyttet flora og fauna m.m. Akvakulturanlegg i sjø med fôring er pålagt å gjennomføre en trendovervåking av effektene av utslipp med dertil hørende tilstandsoppretting ved uakseptabel tilstand.

Normalt vil nærsonen (anleggssonen) av et åpent oppdrettsanlegg være påvirket av utslippet. I anleggssonen er miljømålene for bunnpåvirkning fra oppdrettsanlegg, at organisk materiale ikke skal akkumuleres over tid og at gravende bunndyr kan leve under merdene slik at den har kapasitet til å motta og omsette organisk stoff. Det må forventes liten lokal bunnpåvirkning av dette lukkede sjøanlegget.

Gjeldende kunnskap om utslipp av næringssalter fra akvakulturproduksjonen, både gjennom målinger og modelleringer, indikerer at utslippet fra omsøkt produksjon vil ha liten effekt på vannmiljøet i denne vannforekomsten eller tiliggende vannforekomster. Både forskning og Havforskningsinstituttets fjordovervåking i Nordland gir ingen indikasjoner på regional overbelastning fra fiskeoppdrett. Tilsvarende viser marin overvåking av flere fjorder i Salten og Ofotfjorden de siste årene. Ekspertvurderinger omkring potensialet i Trøndelag (Olsen et. al 2012), indikerer at produksjonen i Nordland (ut fra et regionalt perspektiv) kan mangedobles uten at det vil ha negative økologiske konsekvenser for det planktoniske økosystemet i vannmassene. Nylig framlagt resultater fra programmet Økosystemovervåking i kystvann (Økokyst) viser også at den økologiske miljøtilstand er svært god i de fleste områder langs norskekysten.

Med hilsen

Håvard Dekkerhus
seksjonssjef

Jan Bjarne Eilertsen
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift



Egil Kristoffersen & sønner AS
eva.kristoffersen@jennskaret.no

Saksbehandler: Torgeir Fahle
e-post: fmnotfa@fylkesmannen.no
Tlf.: 75 53 16 73
Vår ref.: 2015/54
Deres ref.: 16/67091
Vår dato: 26.07.2016
Deres dato: 28.06.2016
Arkivkode: 542.1

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven
Egil Kristoffersen & sønner AS
lokaliteten Gaukværøya
Bø kommune

Informasjon om ansvarlig enhet

Navn	Egil Kristoffersen & sønner AS
Gate/postboks	Jennskarveien 52
Poststed	8475 Straumsjøen
Kommune og fylke	Bø kommune, Nordland fylke
Org. nummer	913 601 963

Informasjon om lokalitet

Lokalitetsnavn	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹	Anleggsaktivitet	MTB (tonn)
Gaukværøya		3	(Matfisk – sjø)	3120

Tillatelsen gitt: 26.7.2016	
Roar Høgsæt (e.f.) fylkesmiljøvernssjef	Torgeir Fahle rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

¹ Jf. forurensningsforskriften kapittel 39 om gebyr til statskassen for Fylkesmannen sitt arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

Innholdsfortegnelse

1. Produksjonsforhold og rammer.....	3
2. Generelle vilkår.....	3
2.1 UTSLIPPSBEGRENSNINGER	3
2.2 PLIKT TIL Å OVERHOLDE GRENSEVERDIER	3
2.3 PLIKT TIL Å REDUSERE FORURENSNING SÅ LANGT SOM MULIG	3
2.4 TILTAK VED ØKT FORURENSNINGSFARE	3
2.5 INTERNKONTROLL	4
3. Utslipp til vann	4
3.1 UTSLIPP AV FØR.....	4
3.2 UTSLIPP AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER.....	5
3.3 VASKING OG IMPREGNERING AV NØTER	5
3.4 SANITÆRAVLØPSVANN	5
3.5 OLJEHOLDIG AVLØPSVANN	5
3.6 OVERFLATEVANN.....	5
3.7 MUDRING OG DUMPING.....	5
4. Utslipp til luft	5
5. Lys.....	5
6. Forurensede sedimenter	6
7. Kjemikalier og legemidler.....	6
7.1 VURDERING AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER	6
7.2 SUBSTITUSJON	6
7.3 REACH.....	6
7.4 LAGRING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIER	6
8. Støy	7
9. Energi	7
10. Avfall.....	7
10.1 GENERELLE KRAV.....	7
10.2 HÅNDTERING OG LAGRING AV FARLIG AVFALL	8
10.3 HÅNDTERING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIERESTER	8
10.4 HÅNDTERING AV PRODUKSJONSAVFALL OG SLAM	8
11. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot utslipp	9
11.1 MILJØRISIKOANALYSE	9
11.2 FOREBYGGENDE TILTAK.....	9
11.3 ETABLERING AV BEREDSKAP	9
11.4 VARSLING AV AKUTTE UTSLIPP	9
12. Miljøinformasjon og journalføring.....	9
13. Miljøtilstand og resipientovervåkning	10
13.1 KRAV TIL MILJØTILSTAND	10
13.2 OVERVÅKING	Feil! Bokmerke er ikke definert.
13.3 UTVIDET OVERVÅKING	11
14. Utskifting av utstyr	11
15. Eierskifte og/eller navneendring	11
16. Nedleggelse.....	11
17. Tilsyn	12
18. Bortfall av tillatelsen.....	12
VEDLEGG Liste over prioriterte stoffer, jf. punkt 2.1.	Feil! Bokmerke er ikke definert.

1. Produksjonsforhold og rammer

Tillatelsen gjelder forurensning fra matfiskproduksjon av laks, ørret eller regnbueørret i sjø på lokalitet Gaukværøya med tilhørende landbase og flytende fôringsflåte. Tillatelsen er begrenset til en årlig biomasse på 3120 tonn.

Lokalisering	Kartblad		UTM-koordinater (WGS84)	Biomasse (tonn)
	M-711	Norge-serien		
Gaukværøya	1132-3	10141	33W 4734 ⁰⁰ 76133 ⁰⁰	3120

2. Generelle vilkår

2.1 UTSLIPPSBEGRENSNINGER

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 10. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 10, eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2 PLIKT TIL Å OVERHOLDE GRENSEVERDIER

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 PLIKT TIL Å REDUSERE FORURENSNING SÅ LANGT SOM MULIG

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy, lys og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 - 10 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivå i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 TILTAK VED ØKT FORURENSNINGSFARE

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles ihht. pkt 11.4.

2.5 INTERNKONTROLL

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold ved anlegget (lokalitet, landbase, fôringsflåte). De som arbeider på virksomheten skal ha nødvendig kunnskap om mulige utslipp, og må arbeide aktivt gjennom egenkontroll for å hindre skade eller ulempe for miljøet, og forebygge utslipp.

Virksomheten skal ha en driftsansvarlig ved anlegget som skal påse at krav i tillatelsen og generelle krav i forurensningsloven med forskrifter overholdes. Driftsansvarlig skal også sørge for overvåkning og gjennomgang av virksomhetens internkontroll når det gjelder ytre miljø.

Miljømål

Virksomheten skal sette miljømål for anleggets påvirkning på ytre miljø, jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 4. Miljømålene skal være målbare, konkrete og tilpasset det aktuelle anlegget. Målene skal dokumenteres skriftlig jf. samme paragraf, og skal gjøres kjent for de ansatte. Eksempler på ytre miljømål for anleggets påvirkning kan være fôrfaktor, avfallsmengder, energiforbruk, kjemikaliemengder, legemidler, vedlikeholds- og utskiftningsfrekvens for utslippsrelatert utstyr m.m.

Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Virksomheten plikter å føre jevnlig tilsyn og kontroll med utslippsrelatert utstyr, og system/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 7³.

3. Utslipp til vann

3.1 UTSLIPP AV FÔR

Tap og spill av fôr skal reduseres mest mulig. Fisken skal ikke overfôres eller fôres på en slik måte at det kan medføre skade eller ulempe for det ytre miljø. Ved forhøyet fôrforbruk, skal årsakene til dette kartlegges og nødvendige tiltak settes i verk i den hensikt å bringe fôrforbruket ned. Virksomheten skal ha skriftlige rutiner som sikrer en utfôring i den daglige driften som minimaliserer utslipp. Forhøyet fôrforbruk skal journalføres, med beskrivelse av årsak og iverksatte tiltak.

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (internkontrollforskriften)

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (internkontrollforskriften)

3.2 UTSLIPP AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER

Bruk og utslipp av kjemikalier, legemidler, og desinfeksjonsmiddel skal virksomheten gjøre i samsvar med gjeldende regelverk/retningslinjer fra myndighetene.

Ved bruk av legemidler og miljøskadelige kjemikalier skal det vises særlig aktsomhet for å unngå at midlene slipper ut i det omkringliggende miljø og gjør skade på miljøet.

3.3 VASKING OG IMPREGNERING AV NØTER

Nøter som er behandlet med miljøskadelige kjemikalier (inkludert kobber), kan ikke vaskes og reimpregneres på oppdrettslokaliteten. Grovrengjøring av nøter i form av spyling er tillatt. Nøter som ikke inneholder miljøskadelige kjemikalier kan vaskes og reimpregneres på oppdrettslokaliteten. Grovrengjøring, vask og impregnering skal likevel ikke medføre utslipp som gir ulempe eller skade på miljøet.

3.4 SANITÆRAVLØPSVANN

Avløpet fra anleggets sanitæranlegg skal skje i samsvar med gjeldende regelverk og søknad skal sendes til kommunen.

3.5 OLJEHOLDIG AVLØPSVANN

Oljeholdig avløpsvann fra verksted, motorrom eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseinnretning⁴

3.6 OVERFLATEVANN

Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade på miljøet.

3.7 MUDRING OG DUMPING

Mudring og dumping er forbudt uten tillatelse fra Fylkesmannen, jf. forurensningsforskriften kap. 22.

4. Utslipp til luft

Førlagring, tilberedning, spyling, rengjøring og tørking av nøter samt annen virksomhet ved oppdrettsanlegget skal foregå slik at det ikke fører til luktulemper av betydning for naboer m.fl.

5. Lys

Virksomheter som benytter lys som vekstregulering etc. må sørge for å utforme lysanlegget slik at dette er minst mulig til sjenanse for bosetninger, fritidshus e.l.

⁴ Jf. forurensningsforskriften kapittel 15 om krav til oljeholdig avløpsvann

6. Forurensede sedimenter

Virksomheten plikter å holde løpende oversikt over eventuelle forurensede sedimenter ved anlegget, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal Fylkesmannen varsles om dette.

7. Kjemikalier og legemidler

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, desinfeksjonsmidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

Med legemidler menes her stoffer og preparater som brukes i virksomheten og som er bestemt til å forebygge, lege eller lindre sykdom eller sykdomssymptomer, påvirke fysiologiske funksjoner hos fisk eller til å påvise sykdom. For eksempel avlusningsmidler i form av før- eller badebehandlingsmidler.

7.1 VURDERING AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER

For kjemikalier og legemidler som benyttes på en slik måte at det kan medføre forurensning eller fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes og legemidlenes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon jf. også punkt 2.5 om internkontroll.

7.2 SUBSTITUSJON

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier og legemidler. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og legemidler som benyttes, og om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁵

7.3 REACH

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁶.

7.4 LAGRING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIER

Legemidler, biocider og kjemikalier skal være lagret forsvarlig. Lagerlokalene skal utformes slik at spill ved uhell eller lignende blir samlet opp.

⁵ Jf. produktkontrollloven av 11.6.1979 nr. 79 § 3a

⁶ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

8. Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Mandag-fredag	Kveld mandag-fredag	Lørdag	Søn-/helligdager	Natt (kl. 23-07)	Natt (kl. 23-07)
55 L_{den}	50 $L_{evening}$	50 L_{den}	45 L_{den}	45 L_{night}	60 L_{AFmax}

L_{den} er definert som døgnmiddel. Med impulsstøy eller rentonelyd er grensen 5 dBA lavere. Den strengeste grenseverdien legges til grunn når impulslyd opptrer med i gjennomsnitt mer enn 10 hendelser pr. time.

$L_{evening}$ er A-veiet ekvivalentnivå for 4 timers kveldsperiode fra kl. 19-23.

L_{night} er A-veiet ekvivalentnivå for 8 timers nattperiode fra kl. 23-07.

L_{AFmax} er gjennomsnitt av de 5-10 høyeste forekommende støynivåene L_{AF} (A-veid støynivå med Fast respons) fra en industribedrift i nattperioden 23-07.

Med impulslyd menes kortvarige, støtvis lyddrykk med varighet på under 1 sekund og der impulslyden er av typen «highly impulsive sound» som definert i T-1442 kapittel 6. Dersom impulslyd forekommer mer enn 10 hendelser per time er grenseverdien 5 dBA lavere enn de grenseverdier som er angitt i tabellen.

Støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

Virksomheten skal holde seg innenfor grenseverdiene. I tillegg plikter virksomheten å redusere støy mest mulig. Dette gjelder for eksempel skjerming av aggregat, vifter og lignende.

9. Energi

Virksomheten skal ha et system for kontinuerlig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon i anleggene. Energistyringssystemet skal være i samsvar med norsk standard for energiledelse og inngå i virksomhetens internkontroll, jf. pkt. 2.5.

10. Avfall

10.1 GENERELLE KRAV

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av

forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁷. Kasserte nøter som inneholder mer enn 0,25 prosent Cu₂O er farlig avfall, jf. § 11-4 i avfallsforskriften.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal søkes gjenbrukt i virksomhetens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Avfall som oppstår i virksomheten skal lagres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning. Det er forbudt å brenne, grave ned eller dumpe avfall i sjø, det gjelder også kassert utstyr.

10.2 HÅNDTERING OG LAGRING AV FARLIG AVFALL

Sikringstiltak for lagring av farlig avfall skal være basert på en risikovurdering. Avfallet skal lagres utilgjengelig for uvedkommende. Lagringsområdet for farlig avfall skal ha fast dekke for å kunne oppdage og samle opp spill/søl. Avfallet må beskyttes mot vanninntrenging for å forebygge avrenning fra avfallet eller lekkasjer. Lagret farlig avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret, og ulike fraksjoner av farlig avfall skal ikke blandes sammen, men må behandles separat og skal merkes med EAL-nummer. Lageret skal også være sikret mot avdamping av forurensing til luft. Virksomheten er selv ansvarlig for at farlig avfall leveres årlig, samt deklarerer i henhold til deklarerings skjema godkjent av Miljødirektoratet.

Se punkt 12 for lenke til skjema for deklarasjon av farlig avfall.

10.3 HÅNDTERING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIERESTER

Ubenyttede rester av legemidler og kjemikalier, for eksempel medisinfôr, antibiotika, biocider og andre miljøfarlige stoffer (inkludert emballasje) må samles opp, behandles og lagres separat slik at ikke "rent" avfall blir kontaminert og ubrukelig som ressurs. Det samme gjelder for ensilasje, fôrrester og slam/ekskrementer som inneholder legemiddel- eller kjemikalierester. Lageret for antibiotikaholdig død fisk og annet antibiotikaholdig avfall eller slam skal ha nok kapasitet, både til avfall ved vanlig drift og avfall ved sykdom. Avfallet skal leveres tilbake til produsent eller annen godkjent mottaker for farlig avfall⁸.

10.4 HÅNDTERING AV PRODUKSJONSAVFALL OG SLAM

Død fisk og annet organisk produksjonsavfall som fôrrester, slam, fett o.l. skal håndteres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning. Død fisk skal tas opp av sjøen minst hver dag. Virksomheten skal ha beredskap til å håndtere massiv fiskedød ved f. eks sykdom eller algeoppblomstring.

Oppsamlet død fisk skal konserveres omgående ved ensilering, frysing e.l. og føres til eget lager. Fisk som skal ensileres må kvernes og tanken må ha omrøring. Ensilasjetanker skal være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet. Oppsamlet organisk avfall som ikke inneholder antibiotika kan utnyttes som fôrprodukter eller gjødsel/jordforbedringsmiddel og skal håndteres etter gjeldende regelverk⁹ på dette området. Avfallet skal leveres videre til lovlig

⁷ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 1.6.2004, nr. 930.

⁸ Jf. forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11.

mottaker, jf. forurensningsloven § 32 om håndtering av næringsavfall, både ved utnyttelse av avfallet som en råvare i annen produksjon, og videre avfallshåndtering.

11. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot utslipp

11.1 MILJØRISIKOANALYSE

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet knyttet til den aktuelle lokaliteten. Virksomheten skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges.

Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Virksomheten skal kjenne til risikoen for uønskede miljøpåvirkninger på utvalgte naturtyper og nøkkelområder for spesielle arter som følge av utslipp fra anlegget. Virksomheten må ha kunnskap om økosystemet, bunn- og strømforhold på lokaliteten, samt nærhet til viktige naturverdier som f. eks villaksens vandringsruter og nærliggende laksefjorder og laksevassdrag.

11.2 FOREBYGGENDE TILTAK

På basis av miljørisikoanalysen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

11.3 ETABLERING AV BEREDSKAP

Virksomheten skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt utslipp (herunder havari, rømming, massedød i merd på grunn av sykdom, algeangrep, maneter etc.). Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer.

11.4 VARSLING AV AKUTTE UTSLIPP

Akutte utslipp eller fare for akutte utslipp skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁹. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

12. Miljøinformasjon og journalføring

Virksomheten skal ha kunnskap om miljøpåvirkning fra egen aktivitet og oversikt over annen relevant miljøinformasjon¹⁰. Virksomheten skal regelmessig registrere og journalføre følgende data:

⁹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9.7.1992, nr. 1269

Tema	Data
Produksjon	Fiskemengde i MTB og total årsproduksjon
Fôr	Fôrtype, fôrforbruk, fôrfaktor
Avfall	Typer, mengde og disponeringsmåter
Kjemikaler og legemidler	Typer og forbruk
Oppsamlet slam med antibiotika	Mengde og disponeringsmåter
Rømt fisk	Antall rømmingstilfeller og mengde rømt fisk

Journalen skal tas vare på ved anlegget i minst 4 år og være tilgjengelig ved kontroll/inspeksjon. Deklareringsskjema for levert farlig avfall skal oppbevares i 3 år og kreves forevist Fylkesmannen ved inspeksjon. Skjema for deklarasjon av farlig avfall kan bestilles på NORBAS, lenke til nettstedet:

<http://www.deklarasjon.no/NorbasWeb/default.aspx>

Se vilkår 10.2

13. Miljøtilstand og resipientovervåkning

Bæreevnen er kapasiteten lokaliteten har til å ta imot og omsette organisk materiale.

13.1 KRAV TIL MILJØTILSTAND

Utslipp fra anlegget skal ikke føre til at organisk avfall akkumuleres over tid eller at gravende dyr ikke kan eksistere under anlegget eller i nærsone til anlegget. I influensområdet utenfor nærsone til lokaliteten bør tilstandsklassen ikke være dårligere enn klasse II (jf. SFT-veiledning 97:03: *Klassifisering av miljøkvalitet i fjorder og kystfarvann*) når det gjelder dypvann, bløtbunnsfauna og sediment, og tilstandsklassen skal ikke ha en negativ utvikling.

Det skal foretas jevnlig, risikobasert miljøovervåkning for å dokumentere at kravene til miljøtilstand overholdes.

13.2 OVERVÅKING

Etter forurensningsloven pålegges virksomheten å gjennomføre MOM B- og MOM C-undersøkelser i henhold til NS 9410. Merk at standarden er oppdatert i februar 2016, blant annet med nye krav til frekvens.

Første undersøkelse skal gjennomføres ved maksimal belastning i første produksjonssyklus (MOM B) og i etterkant av første produksjonssyklus (MOM C) etter at vedlagte tillatelse er gjort gyldig ved Fylkeskommunens samordnende vedtak. Undersøkelsene skal sendes inn fortløpende når rapportene foreligger.

Undersøkelsen skal utføres av en uavhengig, kompetent faginstans og resultatene skal ha en faglig vurdering i forhold til miljøpåvirkning. Undersøkelsene skal oversendes Fylkesmannen fortløpende så snart disse foreligger.

¹⁰ Jf. lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (miljøinformasjonsloven).

Innehaver av denne tillatelse plikter å sørge for at MOM C-undersøkelsene i sin helhet gjennomføres av akkreditert organ, og at faginstansen som gjennomfører disse undersøkelsene legger relevante parametere inn i Vann-miljø umiddelbart etter rapportering.

13.3 UTVIDET OVERVÅKING

Virksomheten plikter å gjennomføre mer omfattende undersøkelser eller overvåking dersom Fylkesmannen finner dette nødvendig for å kartlegge anlegget sin forurensningseffekt på resipienten jf. forurensningsloven § 51. Virksomheten kan også bli pålagt å betale en forholdsmessig del av kostnadene ved en felles resipientundersøkelse sammen med andre virksomheter med utslipp i området.

14. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

15. Eierskifte og/eller navneendring

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet. Dette gjelder også ved navneendringer for virksomheten.

16. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning, samt pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar (jf. forurensningsloven § 20 om nedleggelse og driftsstans).

Ved nedleggelse eller stans skal virksomheten sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹¹. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

¹¹ Avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

17. Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

18. Bortfall av tillatelsen

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen **ikke** er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal virksomheten sende Fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen eller trekke den tilbake.

VEDLEGG 1: Liste over prioriterte stoffer, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ - C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ - C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ - C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ - C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklorbenzen	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater:

Nonylfenol og nonylfenoletoksylater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylater	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6 tri-tert-butylfenol	

Polyfluorerte organiske forbindelser (PFCs)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Langkjedete perfluorerte karboksylsyre	
Perfluoroktansyre	PFOA
C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Bisfenol A	BPA
Siloksaner	
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyktotetrasiloksan	D4

Egil Kristoffersen & Sønner AS
eva.kristoffersen@jennskaret.no

Saksbehandler: Torgeir Fahle
e-post: fmnotfa@fylkesmannen.no
Tlf.: 75 53 16 73
Vår ref.: 2015/54
Deres ref.: 16/67091
Vår dato: 26.07.2016
Deres dato: 28.06.2016
Arkivkode: 542.1

Oversendelse av tillatelse etter forurensningsloven for lokaliteten Gaukværøya i Bø kommune

Vi viser til søknad fra Egil Kristoffersen & Sønner AS oversendt fra Nordland fylkeskommune den 28.6.2016. Søknaden gjelder ny lokalitet Gaukværøya i Bø kommune.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland innvilger søknaden og gir en tillatelse¹, med spesifiserte vilkår² for lokaliteten Gaukværøya i Bø kommune. **Denne tillatelsen gjelder for en produksjon på inntil 3120 tonn MTB ved lokaliteten Gaukværøya i Bø kommune.** Den gjelder forurensning fra virksomheten og gjelder fra den dato Fylkeskommunen har gitt tillatelse etter akvakulturloven og laksetildelingsforskriften

Bedriften kan komme med merknader til valget av risikoklasse og saksbehandlingsgebyr innen 14 dager.

Klage på vedtaket må være oversendt Nordland Fylkeskommune innen 3 uker fra vedtaket er mottatt.

Frister for tiltak som må gjennomføres i henhold til tillatelsen:

- Overvåkning av området under anlegget i form av MOM B, og MOM-C-undersøkelser i henhold til ny NS 9410:2016.

Bakgrunn

Søknaden gjelder ny lokalitet for matfiskoppdrett av laks, ørret og regnbueørret ved Gaukværøya i Bø kommune, det ble søkt om en tillatelse med en maksimalt tillatt biomasse på 3120 tonn.

¹ Forurensningsloven § 11

² Forurensningsloven § 16

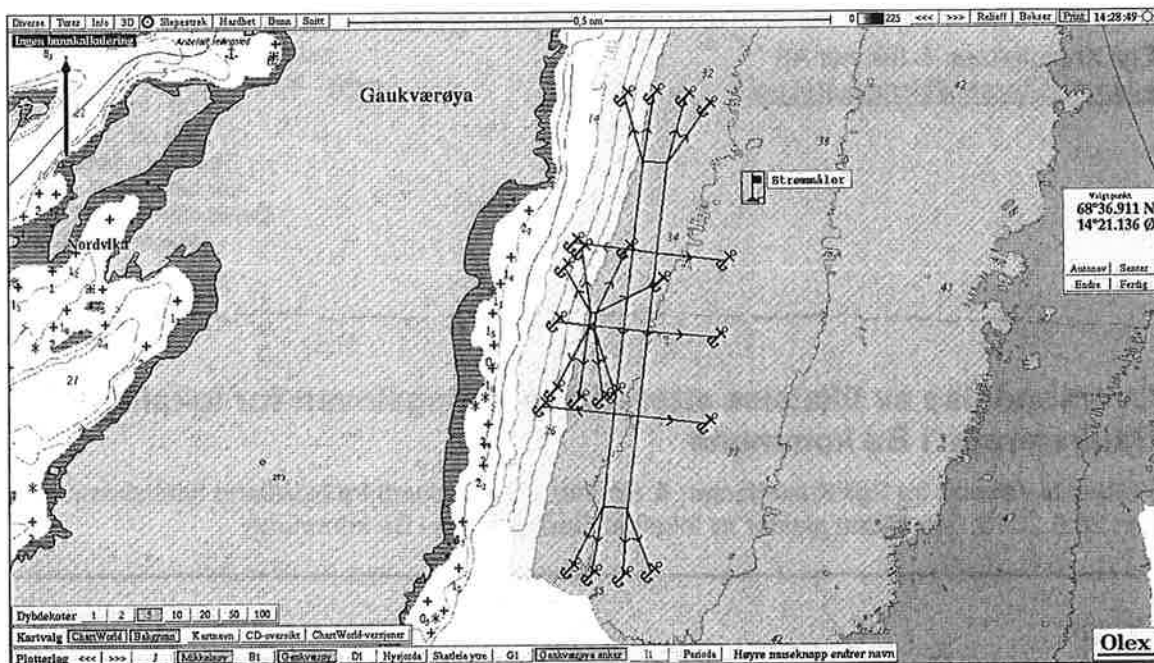


Fig.1. Planlagt etablering av oppdrettsanlegget ved Gaukværøya er tegnet inn med forflåte på vestsiden av anlegget.

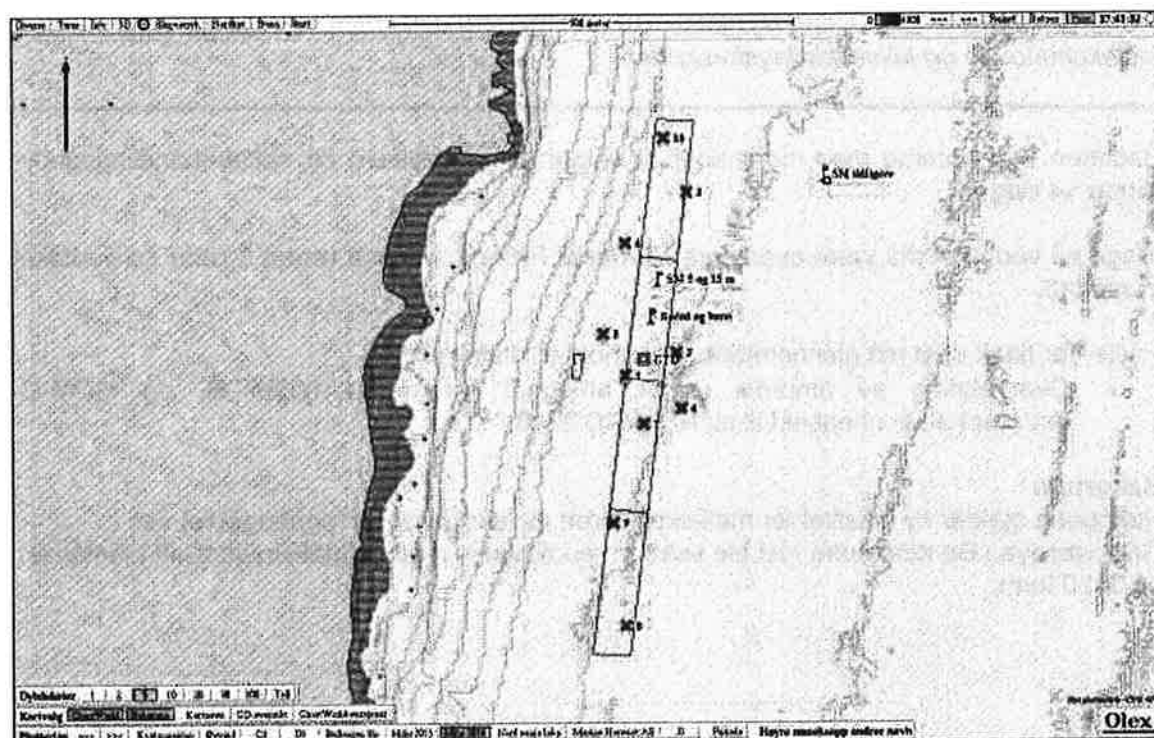


Fig.2 MOM-B undersøkelsen fra Gaukværøya med grønne kryss ved grabbprøvestasjonene.

Lokaliteten Gaukværøya ble den 29.10.2015 gitt dispensasjon fra i Bø kommunes kystsonesplan, dette vedtaket er for øvrig påklaget og skal behandles av Fylkesmannen.

Søknaden har vært offentlig utlyst i Bø kommune. Det er kommet inn 19 uttalelser samt en underskriftsaksjon i høringsperioden.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er lagt til grunn som retningslinjer ved vår vurdering av saken³.

Saksdokumenter

Fylkesmannen har vurdert følgende undersøkelser:

- MOM-B undersøkelse fra juli 2015.
- Strømmålinger fra mars/april 2016, på 5, 15, 26 og 33 meters dyp.

Fylkesmannens vurdering

All forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene og å skaffe oversikt over egne utslipp og virkningene av utslippet, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader⁴. Det samme gjelder utslipp av annet som det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår. At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen⁵. Tillatelse til utslipp fritar ikke virksomheten fra plikt til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover eller plikt til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Akvakulturanlegg kan påvirke miljøet ved støy, lys, lukt, utslipp til vann og ved at det blir generert farlig avfall. Rester etter medisiner og andre stoffer som benyttes i virksomheten kan også påvirke miljøet. Substitusjonsplikten pålegger at bedriften til enhver tid, så langt dette er mulig, benytter stoffer som påvirker miljøet minst mulig. De utslippene et anlegg har til vann må kunne omsettes av naturen etter hvert for ikke å overbelaste miljøet. Dersom rester etter fôr og ekskrementer akkumuleres på bunnen, kan dette føre til oksygenmangel. Dermed kan store deler av nedbrytningsprosessen i bunnsedimentene skje anaerobt og det vil skje en opphopning av organiske avfallsstoffer. Dette kan blant annet medføre lokal utryddelse og endring av bunndyrfaunaen.

Et flytende akvakulturanlegg har ikke rense- eller oppsamlingsmuligheter for utslipp som følge av produksjonen i form av overskuddsfôr, ekskrementer fra fisken, kjemikalie- og legemiddelbruk osv. Utslipet må derfor reguleres gjennom rammer for produksjonen, vilkår om overvåkning, utslippsregulerende vilkår til driften og krav om at miljøtilstanden i resipienten skal opprettholdes på et tilfredsstillende nivå

Miljøtilstanden i alle vannforekomster skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand⁶. Dette innebærer også at miljøtilstanden i sedimenteringsområdet for utslippet fra anlegget på sikt ikke skal være dårligere enn "god".

³ Naturmangfoldloven §§ 8 til 12

⁴ Punkt 2.6 i tillatelsen

⁵ Forurensningsloven § 56

⁶ Vannforskriften § 4

Følgende lovverk er sentralt i vår vurdering:

- Forurensningsloven (bl.a. §§ 11, 16 og 18)
- Vannforskriften (bl.a. §§ 4 til 6 og 12)
- Naturmangfoldloven (§§ 8 til 12)

Miljøpåvirkning

1. Lokalitetens nærsone

Miljømålene for bunnpåvirkning under et oppdrettsanlegg er at organisk avfall ikke skal akkumuleres over tid og at gravende bunndyr kan leve under merdene/ ved utslippspunktet. Lokalitetens bæreevne oppfattes gjerne som lokalitetens kapasitet til å motta og omsette organisk stoff.

Lokaliteten ligger i Gaukværøya ligger rett øst for øya Gaukværøy i i Bø kommune. Anlegget planlegges lagt langs land av øya. Lokaliteten er mest eksponert for vind fra sør. Fra land skråner bunnen relativt slakt ned til ca. 30 meters dyp og videre slakt til ca. 60 meters dyp sentralt i sundet mellom Gaukværøya og Langøya. Under den planlagte anleggslokaliseringen er det mellom 30 og 38 meters dyp. Sundet mellom Gaukværøya og Langøya munner ut mot sør til utløpet av Eidsfjorden med dyp på ca. 250 meter. Det er ingen terskeldannelser mellom lokaliteten og største dyp i resipienten.

MOM-B undersøkelsen fra mars 2016 viste at bunnen under anlegget består hovedsakelig av skjellsand. Det ble ikke registrert organisk belastning på overflaten av bunnsubstrat. Det ble heller ikke registrert lukt eller sverting, noe som ikke var uventet siden dette er en ny lokalitet.

Registreringer av pH og redoks-potensialet i sedimentene viste normale og forventede verdier på alle stasjonene.

Det ble registrert dyreliv på samtlige stasjoner. Bunndyrsamfunnet var preget av gravende bløtbunnsarter og filtrerende hardbunnsarter. Det ble ikke registrert forekomster av forurensningstolerante bunndyr eller andre belastningseffekter i bunndyrsamfunnet. Artssammensetningen indikerer god vannutskiftning ved bunnen.

I mars/april 2016 ble det målt strøm på 5, 15, 26 og 33 meters dyp.

Resultatene fra strømmåling på 5 meters dyp viste at hovedstrømretning og massetransport av vann var definert mot nord-nordøst (015 grader). Det var liten sammenheng mellom retningsendringene og tidevannskiftene. Gjennomsnittlig strømhastighet var 18,5 cm/s. Maks strøm var på 45,1 cm/s. 12,8 % av målingene var sterkere enn 30 cm/s, 24,1 % var sterkere enn 20 cm/s, 44,8 % av målingene var sterkere enn 10 cm/s og 14,5 % av målingene var mellom 10 og 3 cm/s, 2,5 % av målingene var mellom 3 og 1 cm/s og 0,3 % av målingene var lavere enn 1 cm/s.

Resultatene fra strømmåling på 15 meters dyp viste at hovedstrømretning og massetransport av vann var definert mot nord-nordøst (015-030 grader). Det var liten sammenheng mellom retningsendringene og tidevannskiftene. Gjennomsnittlig strømhastighet var på 12,8 cm/s. Maks strøm var på 40,6 cm/s. 3,9 % av målingene var sterkere enn 30 cm/s, 18,3 % var sterkere enn 20 cm/s, 31,3 % av målingene var sterkere enn 10 cm/s og 36,3 % av

målingene lå mellom 10 og 3 cm/s, 8,2 % av målingene var mellom 3 og 1 cm/s og 1,5 % av målingene er lavere enn 1 cm/s.

Resultatene fra strømmåling for spredningsstrøm på 26 meters dyp viste at hovedstrømretning og massetransport av vann var definert mot nord-nordøst (015-030 grader). Det var noe sammenheng mellom retningsendringene og tidevannskiftene. Gjennomsnittlig strømhastighet var på 9,1 cm/s. Maks strøm var 37,3 cm/s. 0,8 % av målingene var sterkere enn 30 cm/s, 9,9 % var sterkere enn 20 cm/s, 23,9 % av målingene var sterkere enn 10 cm/s og 45 % av målingene lå mellom 10 og 3 cm/s, 16,6 % av målingene var mellom 3 og 1 cm/s og 3,8 % av målingene er lavere enn 1 cm/s.

Resultatene fra strømmåling på 33 meters dyp (bunnstrøm) viste at hovedstrømretning og massetransport av vann var definert mot sør-sørvest (195 grader) med en returstrøm mot nordnordøst. Det var god sammenheng mellom retningsendringene og tidevannskiftene. Gjennomsnittlig strømhastighet var på 5,7 cm/s. Maks strøm var 21,5 cm/s. 13,4 % av målingene var sterkere enn 10 cm/s, 58,2 % av målingene lå mellom 10 og 3 cm/s, 23,6 % av målingene var mellom 3 og 1 cm/s og 4,7 % av målingene er lavere enn 1 cm/s.

2. Vannforekomst

Lokaliteten ligger i vannforekomsten Vesterålsfjorden, klassifisert som åpen eksponert fjord med ID nr. 0365000030-4-C i Vann-Nett⁷. Vannforekomsten er per i dag vurdert til å ha God økologisk tilstand. Ut i fra størrelsen på vannforekomsten mener Fylkesmannen at den gitte produksjonen på lokaliteten har lav sannsynlighet for å føre til forringelse av den økologiske tilstanden i vannforekomsten. Hvis driften får negativ effekt på tilstanden til vannforekomsten, må det imidlertid gjøres tiltak for å bedre forholdene.

Bestemmelsene i vannforskriften innebærer at Fylkesmannen i enkelte tilfeller vil måtte pålegge lokaliteten tilleggsundersøkelser for å kartlegge tilstanden i vannforekomsten. Fylkesmannen finner pr. i dag at det ikke er nødvendig å pålegge undersøkelser av denne typen.

3. Naturmangfold

Fylkesmannen forventer at risikoen for uønsket påvirkning av nærliggende naturtyper vil være betydelig mindre på eksponerte lokaliteter, sammenlignet med mer beskyttede sjøområder.

Hensynet til verneområder friluftsliv og biologisk mangfold vil bli behandlet i vår uttalelse i forhold til akvakulturloven og matloven.

Fylkesmannen i Nordland har registrert at lokaliteten Gaukværøya ligger ved et større sammenhengende skjellsandområde. Fylkesmannen forventer ikke at etableringen av anlegget vil ha noen betydning for dette store skjellsandområdet. Den sterke strømmen i området vil spre partiklene fra anlegget over et større område, noe som hindrer opphopning av sedimenter.

⁷ Nettportal som eies av miljøforvaltningen og Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) og driftes av sistnevnte: <http://vann-nett.no/portal/Default.aspx>

Fiskeridirektoratets kartverktøy⁸ viser at lokaliteten Gaukværøy ligger svært tett opptil Flaket som er et område for fiske med aktivt redskap etter hyse, området er også oppvekst og beiteområde for hyse og rødspette. Dette området vil bli berørt med tanke på fortøyningene fra lokaliteten Gaukværøya. Når det gjelder forurensning vil den sterke strømmen hindre større opphopninger av sedimenter i dette området, men at det vil bli sei og torsk som beiter på pellets rundt anlegget er sannsynlig.

Værøyflaget som ligger 700-800 meter sør for lokaliteten Gaukværøya er et viktig gyteområde for torsk og hyse. Ut fra at hovedstrømretningen ved lokaliteten Gaukværøya er nord-nordøst anser Fylkesmannen at dette området vil bli lite påvirket av forurensning fra oppdrettslokaliteten.

Omtrent 1,6 km. øst for lokaliteten Gaukværøya ligger «Sør av Sør Svinøya» som er et oppvekst- og beiteområde for hyse og rødspette og et område for fiske med aktivt redskap etter hyse. På grunn av avstanden og den stabile strømretningen mot nordøst fra lokaliteten Gaukværøya anses sannsynligheten for at dette området påvirkes fra forurensning som svært liten.

Det ligger flere registrerte fiske- og gyteområder områder med over 4 km. avstand rundt den søkte oppdrettslokaliteten. På grunn av den store avstanden er det usannsynlig at disse vil bli påvirket av utslippene fra oppdrettslokaliteten Gaukværøya.

Dersom det fremkommer ny kunnskap om eventuelle nærliggende naturtyper som kan forringes av produksjonen ved lokaliteten må det påregnes at virksomheten kan få nye vilkår om overvåking og eventuell regulering av sine utslipp i relasjon til de prioriterte naturtypene som registreres i anleggets influensområde jf. forurensningsloven § 18. Kostnadene ved slike tiltak bæres av tiltakshaver jf. forurensningsloven § 51 og § 2 nr. 5, samt naturmangfoldloven § 11 (kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver.)

Fylkesmannen understreker at vurderingene ovenfor er gjort med forutsetning av at virksomheten benytter best mulig teknologi og driftsmetoder for å minimalisere utslippene til miljøet jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Virksomheten må være oppmerksom på viktige naturtyper i anleggets influensområde og ha fokus på å unngå at virksomhetens drift forringer disse naturverdiene. Denne tillatelsen er gitt med forbehold om eventuell ny kunnskap som måtte komme. Dersom det kommer frem ny kunnskap om nærliggende naturtyper som kan forringes av produksjonen ved lokaliteten må bedriften regne med at de kan få nye vilkår om overvåking og eventuell regulering av sine utslipp⁹. Kostnadene ved slike tiltak bæres av tiltakshaver¹⁰.

Dersom miljøundersøkelser viser at belastningen på lokalitetens nærsone overskrider lokalitetens tålegrense eller at resipienten påvirkes negativt, kan Fylkesmannen redusere tillatt stående biomasse eller trekke tilbake tillatelsen¹¹.

⁸ Fiskeridirektoratets kartbase: <http://kart.fiskeridir.no/default.aspx?gui=1&lang=2>

⁹ Forurensningslovens § 18

¹⁰ Forurensningsloven § 51 og § 2 nr. 5, og Naturmangfoldloven § 11

¹¹ Forurensningsloven § 18

Vilkår for å avhjelpe påvirkning fra forurensning

Krav til miljøundersøkelser (vilkår 13 i tillatelsen)

For å overvåke påvirkninger oppdrettsanlegget har på nærsone og resipient, pålegges virksomheten etter forurensningsloven å gjennomføre MOM B- og MOM C-undersøkelser som beskrevet i NS9410. Fylkesmannen vil gjøre oppmerksom på at standarden er oppdatert i februar 2016, blant annet med nye krav til frekvens.

Første undersøkelse skal gjennomføres ved maksimal belastning i første produksjonssyklus (MOM B) og i etterkant av første produksjonssyklus (MOM C) etter at vedlagte tillatelse er gjort gyldig ved Fylkeskommunens samordnende vedtak. Undersøkelsene skal sendes til Fylkesmannen fortløpende når rapportene foreligger.

Dersom det iverksettes miljøovervåkning i regi av Fylkesmannen, kan virksomheten pålegges å betale sin del av kostnadene ved en felles resipientundersøkelse sammen med andre virksomheter med utslipp i området der anlegget er plassert.

Konklusjon

Gaukværøya er en ny lokalitet som ligger i et relativt åpent sjøområde med god ensrettet strøm. De gode strømforholdene vil sikre at partikler fra anlegget vil spres over et stort område og ikke føre til lokal belastning ved anlegget.

Egil Kristoffersen & Sønner AS har pr. i dag mange små og dårlige oppdrettslokaliteter. Fylkesmannen har tidligere varslet at det kunne være aktuelt å trekke tilbake eller justere ned utslippstillatelsene ved enkelte av selskapets lokaliteter. Vi har i den sammenheng oppfordret selskapet til å søke nye lokaliteter, utenfor de små terskelfjordene de ligger inne i dag, for å få bedre miljøforhold i disse fjordene.

Forholdene inne i disse fjordene er ikke ideelle og en lengre brakklegging av oppdrettslokalitetene disse områdene vil kunne bedre miljøforholdene. Dette forutsetter at selskapet har tilgang på nye lokaliteter utenfor de tersklede fjordene.

På grunnlag av den kunnskapen som finnes i dag mener Fylkesmannen at strømforholdene og lokalitetens posisjon tilsier at den tillatte produksjonen vil medføre lav risiko for forringelse av de aktuelle naturtypene som hittil er kjent rundt lokaliteten Gaukværøya. Samlet sett mener Fylkesmannen det er riktig å gi en tillatelse til etablering ved Gaukværøya.

Det har vært et stort engasjement rundt etableringen av lokaliteten Gaukværøya og forurensning fra oppdrett er et av argumentene som blir tatt opp av flere av innspillene til etableringen. Fylkesmannen har gått gjennom alle innspillene, men kan ikke se at lokaliteten Gaukværøy vil kunne føre til uakseptabel forurensning. Samlet sett mener vi at lokaliteten Gaukværøy er viktig for Egil Kristoffersen & Sønner for å kunne fortsette å drive sin virksomhet i Bø kommune. Vi ser også at lokaliteten vil kunne avlaste de lokalitetene som pr. i dag ikke har rom for noen utvidelser slik at tilstanden i disse fjordene kan forbedres på sikt.

Det er i saksbehandlingen lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper, samt de fordeler som tiltaket vil medføre. Dersom Fylkeskommunens vedtak innebærer tillatelse til en lavere produksjonsramme enn det som fremgår av dette vedtaket, er det produksjonsrammen i

Fylkeskommunens vedtak som gjelder. Tillatelsen kan endres på visse vilkår¹². Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Fylkesmannen understreker at vurderingene er gjort med forutsetning av at virksomheten benytter best mulig teknologi og driftsmetoder for å minimalisere utslippene til miljøet¹³. Overvåking av miljøtilstanden og mulige endringer av tilstanden i resipienten vil avgjøre om utslippet er forsvarlig også i fremtiden. Krav om miljøundersøkelser vil også dokumentere om anlegget har uønskede effekter på resipienten.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. For informasjon om regler som kan være aktuelle for bedriften, viser vi til *Regelhjelp.no*. Brudd på utslippstillatelsen er straffbart¹⁴. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Varsel om saksbehandlingsgebyr og risikoklasse

Det skal betales gebyr for Fylkesmannens behandling av søknader om ny tillatelse til forurensende virksomhet¹⁵.

Fylkesmannen varslers at man for saksbehandlingen vil kreve inn saksbehandlingsgebyr etter fastsatte gebyrsatser¹⁶. Egil Kristoffersen & Sønner AS vil dermed ilegges et gebyr på 21 500 kr. Plasseringen i gebyrsats er gjort ut ifra en vurdering av søknaden.

Lokaliteten Gaukværøya ligger i et område klassifisert som åpen eksponert kyst. Ettersom lokaliteten er gitt tillatelse til 3120 tonn MTB varslers Fylkesmannen at lokaliteten Gaukværøya plasseres i risikoklasse 3.¹⁷ Plassering i risikoklasse skjer for øvrig ut ifra skjønn.

Risikoklassen har direkte konsekvens ved innkreving av gebyr for gjennomføring av tilsyn av inntil en dags varighet. Hvilken risikoklasse en virksomhet er plassert i har også en viss betydning for Fylkesmannens planlegging av tilsyn. For øvrig finnes det egne satser for gjennomføring av større revisjoner. Disse er basert på ressursbruk og er dermed uavhengig av plassering i risikoklasse.

Dersom dere har merknader til varselet, ber vi om at disse bli sendt innen **14 dager** fra denne tillatelsen er gitt¹⁸.

Klageadgang, saksopplysninger m.m.

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet¹⁹. Klagefristen er **3 uker** etter at dette brevet er mottatt²⁰. Klagen sendes til Nordland fylkeskommune med kopi til Fylkesmannen i Nordland,

¹² Forurensningsloven § 18

¹³ Forurensningsloven § 2 nr. 3 og Naturmangfoldloven § 12

¹⁴ Forurensningsloven §§ 78 og 79

¹⁵ Forurensningsforskriften kapittel 39

¹⁶ § 39-4 i forurensningsforskriften

¹⁷ Forurensningsloven § 18

¹⁸ Forvaltningsloven § 16

Moloveien 10, 8002 Bodø. Klagen skal være begrunnet og angi den eller de endringer som ønskes²¹.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort²².

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter²³. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Vi vil på forespørsel også kunne gi øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken.

Med hilsen

Roar Høgsæt (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Torgeir Fahle
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Oversendelse pr. e-post:

Mattilsynet
Nordland Fylkeskommune
Fiskeridirektoratet

post@mattilsynet.no
post@nfk.no
postmottak@fdir.no

¹⁹ Forvaltningsloven § 28

²⁰ Forvaltningsloven § 29

²¹ Forvaltningsloven § 32

²² Forvaltningsloven § 42

²³ Forvaltningsloven § 18

Bø kommune
Kystverket
Nordland Fylkes Fiskarlag
Jon Edvard Johnsen
Naturvernforbundet i Nordland
Arne R Hole
Randi Lamark
Lone Lamark
Sonja Andersen
Øystein Lunde Ingvaldsen
Marian Leonhardsen
Halvor Walla
Ann Karina Jakobsen
Ole Jonas Johansen
Tiu Similä
Tom Tobiassen
Norges Kystfiskarlag
Stig Olaisen

post@boe.kommune.no
Postmottak@kystverket.no
Nordland@fiskarlaget.no
jonne@vkbb.no
nordland@naturvernforbundet.no
arrhol@online.no
randi.lamark@icloud.com
l-lamar@online.no
sonja.andersen@ntnu.no
lundeimages@gmail.com
maleonh@online.no
halvor@framsikt.no
karina@yttersiden.no
bo.kystlag@gmail.com
iolairc@online.no
tom.tobiassen@vkbb.no
post@norgeskystfiskarlag.no
salmon@vkbb.no

Kopi pr. brev

Espen Strand
Sture Jakobsen

Vinjesjøveien 33, 8470 Bø
Rødskrubbgrenda 3, 1352 Kolsås

KRISTOFFERSEN EGIL & SØNNER A/S
Jennskarveien 52
8475 STRAUMSJØEN

Deres ref:
Vår ref: 2016/053728
Dato: 16.08.2016
Org.nr: 985399077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet

RAPPORT MED VEDTAK OM GODKJENNING AV NY LOKALITET GAUKVÆRØYA

Mattilsynet viser til søknad om etablering av ny lokalitet Gaukværøya i Bø kommune for oppdrett av laks. Lokaliteten omsøkes for en maksimal tillatt biomasse (MTB) på 3120 tonn. Søknaden ble mottatt til behandling fra Nordland fylkeskommune 28.06.2016, referanse 16/67091.

I epost av dato 28.07.2016 ble søker etterspurt om utfyllende opplysninger vedrørende internkontroll og beredskapsplan, samt produksjonsform. Etter å ha mottatt disse opplysningene har nå Mattilsynet behandlet søknaden.

Saken gjelder

- Gaukværøya

Hovedinntrykk

Omsøkte lokalitet er plassert ved Gaukværøya på vestsiden av Langøya. Denne vestsiden av Langøya har i dag ikke oppdrettsaktivitet, og nærmeste lokalitet er Dragnes. Lokaliteten Dragnes ligger 15 km unna omsøkte lokalitet, og tilhører Nordlaks Oppdrett. Utover dette er de andre lokalitetene i Guvåg/Hellfjordområdet søkers egne lokaliteter.

Vestsiden av Langøya har begrensede muligheter for egnede oppdrettslokaliteter. Dette skyldes hard eksponering for vær og vind, det er få steder å finne le, og samtidig gode dybdeforhold.

Søkers eksisterende lokaliteter er lokalisert i området Malnesfjorden/Møklandsfjorden og i området Guvåg/Hellfjorden. Lokalitetene i Malnesfjorden er relativt små med tett avstand mellom hver lokalitet. Videre er også virksomhetens slakteri lokalisert i Malnesfjorden. Lokalitetene er etter dagens retningslinjer også lokalisert for tett opp mot slakteriet. Søker har med dagens lokaliteter for liten fleksibilitet i forhold til gode adskilte årgangsområder. Dette medførte ekstra utfordringer i forhold til ILA utbruddene i 2013 og 2015. Dagens lokalitetsstruktur medfører også store utfordringer i forhold til driftsplangodkjenning. Økt fokus på områdedrift fra forvaltningens siden gjør at tilgang til tilstrekkelig antall lokaliteter i fremtiden sannsynligvis vil tvinge seg frem for å oppnå driftsplangodkjenning.

En ny lokalitet vil gi større og nødvendig fleksibilitet i forhold til nevnte årgangsområder, områdedrift og samordnet plan for bekjempelse av lakselus. Mattilsynet finner det derfor positivt at søker har funnet en mulig ny lokalitet. Vi har gått gjennom søknad med vedlegg, og sett lokalitetens egenskaper opp mot kravene i etableringsforskriften og Mattilsynets etableringsveileder.

Vi har funnet å kunne fatte følgende vedtak:

Vedtak om godkjenning

Mattilsynet region Nord godkjenner etablering av ny lokalitet Gaukværøya i Bø kommune. Godkjenningen gis for produksjon av laks med maksimalt tillatt biomasse på 3120 tonn.

Godkjenningen er gitt på følgende vilkår:

- Ved utsett av fisk skal *03.02 Risikoanalyse Gaukværøy*, som et minimum følges. I løpet av lokalitetens første driftsperiode skal driftsformen evalueres og risikoanalysen med forebyggende tiltak revideres fortløpende.

Godkjenningen trer i kraft senest 2 år fra dagens dato, og tidligst når Nordland fylkeskommune har gitt sin tillatelse til etablering av Gaukværøya.

Vedtaket er fattet med hjemmel i forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv § 10 Tilsyn og vedtak jf §§ 5 og 7.

Vi har observert:

- Søknad med vedlegg, om etablering av ny lokalitet Gaukværøya i Bø kommune i Vesterålen. Det søkes om produksjon av laks, ørret og regnbueørret med en begrensning på 3120 tonn MTB. For nærmere informasjon vises det til søknaden.
- Epost korrespondanse med virksomheten, av dato 28.07.16 og 09.08.16

Observasjonen gjelder laks, Oppdrettslaks.

Mattilsynet vurderer dette slik:

Etableringsforskriften § 5 setter krav om at etablering av akvakulturanlegg skal være godkjent av Mattilsynet.

Det følger av forskriftens § 7 første ledd at godkjenning kan gis dersom etableringen av akvakulturanlegget ikke innebærer en uakseptabel risiko for spredning av smitte.

Til hjelp for skjønnsutøvelsen har Mattilsynet utarbeidet en egen retningslinje for forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv (etableringsretningslinjen). Retningslinjen har også som formål å bidra til enhetlig praksis for vurdering av slike søknader.

Hensynet til dyrevelferden

Det fremgår av etableringsforskriften § 7 femte ledd at den omsøkte akvakulturaktivitet skal kunne ivareta artens krav til et godt levemiljø. Det skal være sikkerhet for tilstrekkelig tilførsel av vann av egnet kvalitet. Ved vurdering av velferden skal opplysninger om anleggets utforming og utstyr samt dets plassering på lokaliteten vurderes opp mot produksjonsform og vanndata.

Strømmålinger og merdmiljø:

Opplysning om strømbildet på lokaliteten er viktig for vurdering av fiskens levemiljø. Et godt levemiljø for fisken er en forutsetning for å sikre god fiskehelse og velferd. Til søknaden er det vedlagt strømmålinger foretatt av Akvaplan-Niva i 2014 og 2016. Målingen som ble foretatt i 2014 ble gjort noe lengre øst i forhold til omsøkte plassering. Vi har derfor kun konsentrert oss om målingen

som ble foretatt i 2016. Disse strømmålingene ble foretatt ca. midt i omsøkte anleggsområde, og vedlagt søknaden i rapport: Akvaplan-niva AS Rapport: 8184.02. Målingene ble foretatt i perioden 15.03.16-18.04.16 for målerne plassert ved 5 m, 15 m og 26 meter. For bunnstrømmen var målingen foretatt i perioden 06.05.16 - 06.06.16.

Resultatene viste følgende sentrale målinger.

Resultatene fra strømmåling på 5 meters dyp (overflatestrøm) viser at hovedstrømretning og massetransport av vann er definert mot nord-nordøst (015 grader). Gjennomsnittlig strømhastighet er 18,5 cm/s. Maks strøm er 45,1 cm/s. 12,8 % av målingene er sterkere enn 30 cm/s og 0,3 % av målingene er < 1 cm/s. Rapporten presenterer også en indikasjon på at vinder fra sør synes å påvirke vannmassene i det øvre vannsjiktet, og mener videre at dette indikere at det øvre vannsjikt ved lokaliteten synes påvirket ved sterke vinder over tid (side 9 i rapporten).

Resultatene fra strømmåling på 15 meters dyp (vannutskiftingsstrøm) viser at hovedstrømretning og massetransport av vann er definert mot nord-nordøst (015-030 grader). Gjennomsnittlig strømhastighet er 12,8 cm/s. Maks strøm er 40,6 cm/s. 3,9 % av målingene er sterkere enn 30 cm/s, og 1,5 % av målingene er < 1 cm/s. Resultatene fra strømmåling for spredningsstrøm på 26 meters dyp viser at hovedstrømretning og massetransport av vann er definert mot nord-nordøst (015-030 grader). Gjennomsnittlig strømhastighet er 9,1 cm/s. Resultatene fra strømmåling på 33 meters dyp (bunnstrøm) viser at hovedstrømretning og massetransport av vann er definert mot sør-sørvest (195 grader) med en returstrøm mot nord-nordøst. Det er god sammenheng mellom retningsendringene og tidevannskiftene. Gjennomsnittlig strømhastighet er 5,7 cm/s.

Faktorer som er avgjørende for lokalitetens egnethet er bl.a. andel nullmålinger (hastighet lavere enn 1 cm/sek) og nullmålingenes varighet, antall registrerte høye strømhastigheter (over 30 cm/sek), retning på strømmen og den totale vannutskiftnig.

Man må regne med at fisken under føring vil trekke opp i det området som er dominert av det man definerer som overflatestrøm. I den sammenhengen vil overflatestrømmen spille en rolle for vannmiljø- og egnethet. Høy strømhastigheten vil føre føret raskere mot notkanten og ut av noten. Således vil det være enda viktigere for fisken å holde seg i de øvrige vannmasser for å få tak i føret før det dras ut av merden.

I tilfellet for omsøkte lokalitet Gaukværøya regnes periodene med strømstille vann som ubetydelig. Strømmålingene for både overflatestrømmen (5 meter) og vannutskiftingsstrømmen (15 meter) viser at lokaliteten kan defineres som en strømmsterk lokalitet. Gjennomsnittsstrømmen for 5 meter og 15 meter er på hhv. 18,5 cm/sek og 12,8 cm/sek. Det er også registrert at 12,8 % og 3,9 % av målingene er større enn 30 cm/sek ved hhv. 5 meter og 15 meter.

Ved å gå inn i rapportens tabeller ser vi av figuren som viser «Strømstyrke uavhengig av retning. Middelverdien er gitt over figuren» (Akvaplan-niva AS Rapport: 8184.02, side 12) at det for strømmålingene gjort ved 5 meters dyp, er registrert strømstyrke mellom 30 – 35 cm/sek i perioden fra ca. 2. april til 3. april 2016. Altså for en periode over ca. en-to dager. Det er også tidligere i registreringsperioden registrert strømstyrke mellom 30-40 cm/sek, med varighet opp mot ca. ett døgn. Strømmålingen er foretatt over en periode på 30 dager, og man må kunne påregne at det vil inntreffe flere perioder i løpet av året der det vil forekomme strek strøm. Høye strømhastigheter kan stresse fisken. Fiskens svømmekapasitet vil bl.a. variere med art, størrelse, temperatur og lysforhold. Varighet og hyppighet av strømtoppene kan også være avgjørende for hva som er forsvarlig. Dagens kunnskap indikerer økt risiko for dødelighet for nyutsatt

smolt etter kort tids eksponering for strømhastigheter fra ca. 1,7 fiskelengder pr sekund. Forventet reduksjon av vannstrøm på grunn av not er mer enn 20 %. En praktisk grense for strømhastigheter (målt utenfor merd) ved lokaliteter som skal brukes til nyutsatt smolt bør derfor kunne settes til maks. 2 fiskelengder pr sekund. Det er grunn til å anta at svømmekapasiteten øker etter en stund i sjøen. I tillegg til at forventet reduksjon av vannstrøm på ca. 20 % som følge av noten, så vil også merdenes plasseringen i forhold til strømreretning ha betydning for strømstyrke og vanngjennomstrømningen. I følge søker er anlegget ved Gaukværøya tenkt plassert i lengderetning av strømreretningen. Dermed vil strømpåvirkningen avta betydelig i de merdene som står på lesiden. Det er søkers ansvar å sørge for at fisken til enhver tid har tilgang på tilstrekkelige mengder vann av en slik kvalitet at fisken får gode levekår. Vi forventer dermed at søker sørger for risikobasert overvåkning av vannkvaliteten i hele anlegget.

I følge strømrappporten for Gaukværøya foreligger den totale vanntransporten i nordøstlig retning for samtlige dyp, bortsett fra en motgående bunnstrømmen der total vanntransport foreligger i svakt sørvestlig retning.

Andre risikomomenter i forbindelse med sterk strøm er faren for deformasjon av not, og reduksjon i merdvolum. Dette gir økt risiko for slitasjeskader på fisken som følge av kontakt med notvegg. Dette er momenter som søker har risikovurdert, og kommet frem til følgende tiltak for å ivareta god fiskevelferd:

Snittlengde på fisken som settes ut i fronten av anlegget skal være større enn: 23 cm som tilsvarer maks 2 fiskelengder per sekund på høyest målte strømhastighet (45,1 cm/sek). 23 cm tilsvarer fisk på 110-140 g- avhengig av k faktor. Minste lengde på utsatt fisk i anlegget 20 cm (70-90g), «trent»fisk fra RAS anlegg med god strøm i karene foretrekkes til denne lokaliteten. Større fisk settes ut i front av anlegget. Utsettplan lages i forhold til kunnskap om strøm på ulike målepunkt i anlegget.

Som forebyggende tiltak beskrives utsett av luseskjørt, evt. utsett av tomring fremst i anlegget som lager strømskygge for de aktive driftsenhetene. Alternativt velge større enheter der strømhastighet reduseres og vurdere bruk av bunnring. Søker beskriver også utsett av smolt som er tilvendt en strømsterk lokalitet. Videre beskrives følgende forebyggende tiltak:

Utsettet skal planlegges i forhold til hvordan fisken forventes å takle strøm. Det betyr å sette stor fisk fremst i anlegget og mindre fisk mot midten og sist i rekka. Kontroll av jevnhet i fiskegrupper før levering slik at ikke varians fører til innblanding av liten fisk som ikke takler forholdene.

Mattilsynet finner at søker har gjort en grundig vurdering av strømforholdene på lokaliteten. Strømmålingene som ligger til grunn er representativ for den ene måneden de ble tatt. Det kan selvsagt foreligge både sterkere og svakere strømforhold gjennom året. Det er kun drift over tid som vil avsløre lokalitetens egnethet mht. oppdrett av laks. En lokalitet som er strømsterk for nyutsatt smolt, kan være egnet til større fisk.

Søker har i risikovurderingen sagt at nyutsatt smolt ikke skal være mindre enn 23 cm ved utsettstidspunktet, dette er beregnet ut i fra maksimale strømmålinger som er innlevert med søknaden. I følge beregningen vil dette tilsvare et vektintervall i området 110-140 gram avhengig av kondisjonsfaktoren. Kondisjonsfaktoren minker når fisken går inn i smoltifiseringen, og før sjøsetting. 23 cm og kondisjonsfaktor på 0,9 tilsvarer en vekt på ca. 110 gram. Tilsvarende vil 23 cm og 140 gram tilsvare kondisjonsfaktor på ca 1,15. Som regel operer man med gjennomsnittsvekt på nyutsatt smolt, og vi mener ut i fra det at det antakelig vil være mest fornuftig å operer med en vektgrense for nyutsatt smolt. Søker skriver i risikovurderingen at det før utsett skal føres kontroll av jevnheten i fiskegruppene for å unngå innblanding av fisk som ikke takler forholdene. Mattilsynet mener det er viktig at fisken er mest mulig robust og klar for å tåle strømforholdene på lokaliteten, og at ved første

gangs bruk av lokaliteten bør vekt skalaen ligge i øvre del. Dette for å ha en ekstra sikkerhetsmargin i forhold til størrelsesfordelingen i fiskegruppen.

Vi mener videre at driftsform må evalueres fortløpende, og dersom det viser seg at lokaliteten ikke er egnet for denne driftsformen, så må det gjennomføres fortløpende tiltak for å sikre god fiskevelferd, og lokalitetens egnethet tas opp til ny vurdering. På samme måte kan det også være aktuelt å endre på kravet om å følge dagens *risikoanalyse Gaukværøya* hvis det viser seg at lokaliteten kan være egnet for eksempelvis mindre fisk, eller at det er mer fornuftig å plassere fisken i en annen rekkefølge i anlegget.

Merdenes plassering på lokaliteten er av betydning for strømstyrke og vannutskiftning. Måling av spredningsstrøm og bunnstrøm er viktig med tanke på lokalitetens bæreevne. En eventuell opphopning av sedimenter under lokaliteten vil på sikt kunne påvirke vannsøyla over bunnen og dermed fiskens levevilkår. Påvirkningsgraden vil øke med fallende lokalitetsdybde. I tilfellet Gaukværøya er dybden ved lokaliteten mellom 30-40 meter. Til gjengjeld er registrert vannstrøm i alle dyp relativt god, og det forventes ikke at det vil foreligge en oppsamling av sedimenter som vil kunne ha betydning for fiskehelse og/eller fiskevelferden.

Oksygen:

Oksygenforholdene i merden er helt avgjørende for god fiskevelferd. Oksygenmetning vurderes som et viktig kriterium for god fiskehelse og fiskevelferd. Laksefisk er spesielt sårbar for lave oksygennivåer. Måling av oksygennivå i utvalgte merder kan være et godt supplement til tetthets- og biomassetall, ettersom lave oksygenverdier indikerer at fisketetthet og/eller biomasse kan være for høy i den enkelte situasjonen. Problemer med oksygensvikt er erfaringsmessig størst ved høy vanntemperatur og ved høy produksjon (maksimal biomasse på lokaliteten). I følge søknad er anlegget inntegnet i lengderetning samme som hovedstrømretningene, det betyr at de merdene lengst unna innkommende strømmen vil kunne bli påvirket av merdene foran. Det forventes at søker overvåker oksygennivået og at det finnes beredskapstiltak ved uforsvarlige nivåer.

Omkringliggende geografi:

Lokalitetens beliggenhet er av betydning for miljøet for fisken i merdene. I dette tilfellet ligger lokaliteten ute ved Gaukværøya. Det er målt relativt sterk strøm i området, og Mattilsynet er ikke kjent med at det foreligger industri eller forurensningskilder som vil kunne ha negativt innvirkning på lokaliteten.

Mattilsynet vurderer at lokalitetens beliggenhet ikke vil bli negativt påvirket av omkringliggende geografi.

Bunnforhold og topografi:

Opphoping av bunnsedimenter kan ha negativ innvirkning på vannkvaliteten i merden. Risiko for slik negativ innvirkning øker med redusert avstand mellom merd og sjøbunn. Anbefalt minsteavstand mellom notbunn og sjøbunn er i etableringsretningslinjen satt til 20 meter. Ved omsøkte lokalitet er avstanden mellom bunn og notbunn regnet til å være i området 10-20 meters dybde avhengig av notvalget. Dybden i lokalitetsområdet er forholdsvis grunn. Det er oppgitt dybder under anlegget på mellom 32-36 meter. Det foreligger stort sett en kontinuerlig bevegelse i bunnvannet. Totalt sett var kun 4,9 % av målingene <1 cm/sek i måleperioden. Gjennomsnittlig bunnstrøm ble registrert til 5,7 cm/sek.

Mattilsynet finner at det sannsynligvis ikke vil foreligge vesentlig opphoping av sedimenter under anlegget som kan utgjøre en fare for fisken.

Hensynet til dyrehelse og smitte

Det fremgår av etableringsforskriften § 7 andre ledd at i vurderingen av smittefaren skal det legges særlig vekt på avstand til vassdrag, annen akvakulturrelatert virksomhet og til grupper av akvakulturanlegg. Det skal også legges vekt på hvilken art som skal oppdrettes, driftsform og produksjonsomfang.

Plassering av et akvakulturanlegg i forhold til andre virksomheter og omkringliggende miljø har avgjørende betydning for forebygging og bekjempelse av smittsom sykdom.

Avstand til omkringliggende akvakulturaktiviteter og anadrome vassdrag:

I følge etableringsretningslinjen kan matfiskanlegg større enn 2700 tonn MTB med inntil 3600 tonn MTB som hovedregel godkjennes etablert med større avstand til annen oppdrettsvirksomhet enn 3-4 km i sjø til andre matfiskanlegg.

Det følger av søknaden at lokaliteten Gaukværøya ligger 15 km fra nærmeste akvakulturlokalitet. Nærmeste fiskeslakteri ligger 21 km unna, anbefalt minsteavstand til fiskeslakteri er 5 km. Mattilsynet vurderer avstandskravet til omkringliggende akvakulturanlegg og anadrome vassdrag som oppfylt.

Avstand til viktig transportrute for akvakulturdyr:

I etableringsretningslinjen er avstandskravet til viktige fareleder for oppdrettslaks 1.5 km. Brønnbåttransporter går i hovedsak på østsiden av Langøya, og transporter som går på vestsiden av Langøya vil i hovedsak gå på yttersiden av Gaukværøy. Farleden innenfor Gaukværøya er lite egnet for brønnbåter.

Mattilsynet vurderer at avstanden til fareleder er akseptabel.

Avstand til viktige lakseførende vassdrag:

I følge etableringsretningslinjen kan matfiskanlegg større enn 2700 tonn MTB med inntil 3600 tonn MTB godkjennes etablert dersom avstand til viktige lakseførende vassdrag er 3-4 km.

Næreste anadrome vassdrag til omsøkte lokalitet er Straumevassdraget. Dette ligger 9,3 km i retning nordøst fra omsøkte lokalitet. Vassdraget ligger derimot nedstrøms i forhold til den totale vanntransporten ved lokalitetsområdet. I følge lakseregisteret's fangststatistikk for vassdraget (<http://lakseregister.fylkesmannen.no/lakseregister/public/default.aspx>) har det i perioden 1996 tom 2015 i gjennomsnitt blitt landet ca. 352 stk. sjørret og ca. 43 stk. laks per år. Smittepresset av enkelte sykdommer og parasitter vil alltid kunne bli større i nærområder når det etableres en lokalitet eller når biomassen økes. Lakselus er sykdommen/parasitten som gir de antatt største utfordringene for vill laksefisk i dagens oppdrettssituasjon på landsbasis. Sykdomspresset til vassdraget vil kunne øke, samtidig synes bestanden i vassdraget såpass liten at det er lite sannsynlig at smittefaren vil være vesentlig. Ikke desto mindre vil det kunne få desto større betydning for villfiskbestanden, om den skulle bli smittet med lakselus eller andre fiskesykdommer.

Akseptert forekomst av lakslus er regulert i egen forskrift med hjemmel i matloven. Regelverket setter krav til maksimalt antall voksne holus per fisk, og krav til tiltak dersom denne virksomheten ikke klarer å holde seg under denne grensen. Regelverket setter også krav til at aktørene har en plan som beskriver samordnede tiltak som skal gjennomføres for å ivareta hensyn til ville bestander. Planen

skal spesielt omfatte tiltak som sikrer lavest mulig forekomst av infektive stadier av lakselus i sjøen i perioder som er kritiske for ville bestander av laks og sjøørret. Det skal videre gjennomføres tiltak for å holde lakselusnivået nede, om så utslakting av fisk.

Flere lokaliteter gir økt fleksibilitet mht lengre brakklegging av den enkelte lokalitet, og således finner Mattilsynet at det totale lakseluspresset i området ikke vil øke med en ny lokalitet. Tvert imot mener vi at mulighet for en lengre brakkleggingsperiode av et område gir større sannsynlighet for redusert lakseluspress i det enkelte området.

Mattilsynet vurderer ut ifra dette at etablering av den omsøkte lokaliteten ikke vil medføre så stor negativ påvirkning på de ville bestander av laksefisk i nærområdet at det bør vektlegges.

Beredskapsplan og internkontrollsystem

Etableringsforskriften § 7 fjerde ledd sier at: «Det skal foreligge et internkontrollsystem som sannsynliggjør at kravet til smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift, herunder beredskapsplan, risikobasert helsekontroll, opprettholdelse av god vannkvalitet og journalføring, kan etterleves».

Mattilsynet har kjennskap til virksomheten og internkontrollsystemet. I forbindelse med ILA utbrudd ved lokalitetene Bonhammaren, Hysjorda og Skatleia i 2013 ble beredskapsplanen umiddelbart tatt i bruk, og planen var i all vesentlighet dekkende for de behov som dukket opp under denne ILA epoken. I forbindelse med utbrudd av ILA på smolten i 2015 ble fisken på lokaliteten destruert i løpet av to dager.

Søker har estimert tidsplanen for slakting/tømming av omsøkte lokalitet ved eget slakteri til å ta 56 normal arbeidsdager ved maks biomasse (3120 tonn) uten overtid og med ett skift. Ved behov kan tømming gjennomføres raskere, ved å øke kapasiteten på eget slakteri samtidig som andre slakteri i området benyttes. Når det gjelder lokalitetens plassering og eksponering så uttales det følgende til søknaden:

Vi transporterer regelmessig slaktefisk gjennom disse farvannene, og har til dags dato ikke hatt stopp på slakteriet på grunn av dårlig vær. Vi forventer å klare å håndtere denne lokaliteten på samme måte som andre løpende driftsutfordringer.

I følge beskrivelsen skisseres det egen flåte for omsøkte lokalitet, og landbase ved Steinesjøen. Det beskrives at flåten vil ha dødfiskfasiliteter og lagringskapasitet som er tilpasset lokalitetsstørrelsen. Mattilsynet gjør oppmerksom på at som veiledende norm for matfiskanlegg i sjø anbefales at lagringskapasiteten ikke bør være mindre enn 0,5 til 0,75 % av den stående biomassen på lokaliteten.

Mattilsynet vurderer at beredskapsplan og internkontrollsystem er tilstrekkelig til å sannsynliggjøre at krav til beredskap, samt smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift kan etterleves.

Naturmangfoldloven

Lovens formål er bærekraftig bruk og vern av naturen. Naturen skal gi grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden. Bærekraftig bruk skal også ivaretas gjennom offentlige myndigheters vedtak. Prinsippene i loven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer

når offentlig myndighet utøves. Et grunnleggende krav er at alle beslutninger skal bygge på kunnskap om naturmangfoldet og hvordan et planlagt tiltak påvirker naturmangfoldet. Det skal gjøres en vurdering av den samlede belastningen som naturmangfoldet blir, eller vil bli, utsatt for. Vet man lite om virkningene av tiltaket, skal føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i saken.

Enhver menneskelig aktivitet kan medføre påvirkning på naturmangfoldet. Mattilsynet har vurdert lokalitetens plassering i forhold til anadrome elver i området, og den mulige påvirkning en lokalitetsetablering ved Gaukværøya kan medføre for eventuelle ville laksefiskbestander (se avsnitt om "Avstand til viktige lakseførende vassdrag").

Mattilsynet forutsetter at søker overholder regelverkskravene vedrørende bekjempelse av lakselus. På bakgrunn av dette legger vi til grunn at etablering av lokaliteten ikke innebærer en risiko av betydning med hensyn til naturens mangfold.

Oppsummering

Mattilsynet har vurdert de fiskehelse- og velferdsmessige egenskaper ved lokaliteten sett i sammenheng med omkringliggende miljø. Lokalitetens avstand til omkringliggende akvakulturaktiviteter og anadrome vassdrag oppfyller veiledende avstandskrav for en akvakulturlokalitet av omsøkt størrelse. Internkontrollsystem og beredskapsplaner er kjent for Mattilsynet, og funnet å oppfylle kravet til at smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift kan etterleves. Når det gjelder lokalitetens plassering i forhold til hensyn til dyrevelferd, så finner vi at strømforholdene i målte periode tidvis er i øvre sjikt av det Mattilsynet finner forsvarlig. Strømmålingene representerer et øyeblikksbild for målte strømperiode. Plassering av nøter og andre installasjoner kan ha innvirkning på strømforholdene ved lokaliteten, og det er først etter at en lokalitet er tatt i bruk at man vil se hvilke faktiske egenskaper den har. Søker har risikovurdert den sterke strømmen opp mot både smoltutsett og slakting/tømming av lokalitet. Ut fra risikovurderingen har søker satt en minimumsgrense for hvor stor fisken skal være ved utsett. Mattilsynet har med utgangspunkt i disse samlede vurderingene funnet at lokaliteten sett fra Mattilsynets forvaltningsansvar kan innvilges med vilkår. Mattilsynet har fattet vedtak uten forhåndsvarsel da søker er kjent med at vedtak vil treffes, jf forvaltningsloven § 16 3. ledd.

Mattilsynet vil vurdere å trekke godkjenningen tilbake dersom virksomheten ikke overholder vesentlige forhold i vilkårene for godkjenningen eller ikke oppfyller vesentlige krav i regelverket. Mattilsynet skal til enhver tid holdes orientert om hvem som er ansvarlig for virksomheten.

Se vedlegg til tilsynsrapport.

Med hilsen

Arnt Inge Berget
avdelingssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til:

Nordland Fylkeskommune, Fylkeshuset, 8048 BODØ
Fiskeridirektoratet region Nord, Postboks 185 Sentrum, 5804 BERGEN
Fylkesmannen i Nordland, Statens Hus, Moloveien 10, 8002 BODØ

Vedlegg:

Vedlegg til tilsynsrapport
Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak

VEDLEGG TIL TILSYNSRAPPORT

Hjemmel for tilsyn

Mattilsynet har i henhold til matloven § 23 / dyrevelferdsloven § 30 / dyrehelsepersonelloven / forskrift om omsetning av reseptfrie legemidler § 18 hjemmel til å føre tilsyn og fatte vedtak for gjennomføring av bestemmelser gitt i medhold av loven / forskriften

Klagerett

Det er klagerett på enkeltvedtak. Fristen for å klage er tre uker etter at dere har mottatt informasjon om vedtaket, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere finner mer informasjon om klageretten i vedlegget Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak.

Gebyr ved oppfølgingstilsyn:

Dersom Mattilsynet må gjennomføre et nytt fysisk tilsynsbesøk for å kontrollere at vedtak er etterkommet, vil det bli ilagt et gebyr på kr 2200,-. Krav om gebyr er hjemlet i forskrift 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr (kontrollforskriften) § 1, jf. kontrollforordningen artikkel 28, jf. forskrift 28. januar 2004 nr. 221 om avgifter og gebyr i matforvaltningen § 15a.

Aktuelt regelverk:

- FOR 2008-06-17 nr 823: Forskrift 17. jun. 2008 nr. 823 om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m (forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv)

Avsender Mattilsynet Avdeling Midtre Hålogaland Felles postmottak, Postboks 383 2381 Brumunddal	Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak (Forvaltningsloven § 27)	
Mottaker (navn og adresse)	Dato	Klageinstans
KRISTOFFERSEN EGIL & SØNNER A/S Jennskarveien 52 8475 STRAUMSJØEN	16.08.2016	Mattilsynet, hovedkontoret

Denne meldingen gir viktige opplysninger hvis De ønsker å klage over vedtak De har fått underretning om.

Klagerett	De har rett til å klage over vedtaket.
Hvem kan De klage til	Klagen skal først sendes til avsenderen av denne meldingen. Dersom dette organet ikke endrer vedtaket som følge av klagen, vil den bli sendt videre til klageinstansen for avgjørelse.
Fristen til å klage	Klagefristen er 3 uker fra den dag dette brevet ble mottatt. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristen løper ut. Dersom De klager så sent at det kan være uklart for oss om De har klaget i rett tid, bes De oppgi dato når denne meldingen ble mottatt. Dersom klagen blir sendt for sent, er det adgang til å se bort fra den. Om De har særlig grunn til det, kan De likevel søke om å få forlenget klagefristen. De bør da i tilfelle nevne grunnen til forsinkelsen.
Rett til å kreve begrunnelse	Dersom De ikke allerede har fått begrunnelse for vedtaket, kan De sette fram krav om å få det. Slikt krav må settes fram i løpet av klagefristen. Klagefristen blir i så fall avbrutt, og ny frist begynner å løpe fra det tidspunkt De mottar begrunnelsen.
Klagens innhold	Klagen skal nevne det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. De bør også nevne Deres begrunnelse for å klage og eventuelle andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av klagen. Klagen må undertegnes.
Utsetting av vedtaket	Selv om De har klagerett, kan vedtaket vanligvis gjennomføres straks. De har imidlertid adgang til å søke om å få utsatt iverksettingen av vedtaket inntil klagefristen er ute eller klagen er avgjort
Rett til å se sakens dokumenter og til å kreve veiledning	Med visse begrensninger har De rett til å se dokumentene i saken, jf fvl §§ 18 og 19. De må i tilfelle vende Dem til det forvaltningsorgan som har sendt denne meldingen. Der kan De også få nærmere veiledning om adgangen til å klage, om fremgangsmåten ved klage og om reglene for saksbehandlingen ellers.
Kostnader ved klagesaken	De kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokatbistand etter reglene om fritt rettsråd. Her gjelder imidlertid normalt visse inntekts- og formuesgrenser. Fylkesmannens kontor eller vedkommende advokat kan gi nærmere veiledning. Det er også særskilt adgang til å kreve dekning for vesentlige kostnader i forbindelse med klagesaken, for eksempel til advokatbistand. Dersom vedtaket er blitt endret til gunst for klageren, er det etter fvl § 36 også adgang til å søke dekning for vesentlige kostnader i forbindelse med saken. Klageinstansen vil om nødvendig orientere Dem om retten til å kreve slik dekning for sakskostnader.
Klage til Sivilombudsmannen	Det er også mulig å klage til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen).

"SALTERIET" I HOVDEN - OPPFØLGING?

Saksbehandler: Gundar Jakobsen
 Arkivsaksnr.: 16/22

Arkiv: GNR 50/1, 50/40

Saksnr.: Utvalg

61/16 Formannskapet
 65/16 Kommunestyret

Møtedato

22.09.2016
 28.09.2016

Innstilling:**Saksutredning:**

20.11.2014 vedtok Bø kommunestyret reguleringsplan for Hovden Havn med tilhørende bestemmelser. Dette etter en relativt omfattende høringsprosess. Mange av innspillene ble hensynstatt i det endelige vedtaket. Bl.a. ble følgende innarbeidet hva gjelder Salteriet og Løven:

5.3 Verneverdige bygninger H570_1 og H570_2

Bygninger «Salteriet» og «Løven» bevares.

H570_3 <<Bernhard-bua>> er demontert og kan tilbakeføres til hensynsonen.

Bygningene i hensynsoner tillates ikke revet.

Regional kulturvernmyndighet skal være høringsinstans i byggesaker innenfor hensynsonene.

- * Mest mulig av bygningenes opprinnelige eksteriør, slik som dører, vinduer, panel, taktekking osv, skal tas vare på.
- * Eventuelle tilbakeføringer til opprinnelig utseende skal gjøres på et sikkert dokumentert grunnlag, Tidligere situasjon kan for eksempel dokumenteres ved hjelp av gamle foto, tegninger og lignende.
- * Ved restaurering og vedlikehold bør inngrepene være så små som mulig, og det skal brukes tradisjonelle materialer og metoder.
- * Ved nødvendige utskiftinger bør det brukes identiske kopier av opprinnelige materialer. Ta eventuelt vare på utskiftede deler som dokumentasjon.
- * Tidligere endringer slik som ombygginger er en del av bygningens historie, og kan i mange tilfeller være viktig å bevare.

05.01.16 mottok Bø kommune søknad fra John E. Johnsen (Hovden fisk AS) om riving/demontering av bygg. (Plan og bygningsloven bruker «riving» som betegnelse). I søknaden fremkom følgende:

Søknaden gjelder:

- Verneverdig bygning "Salteriet" demonteres og lagres forsvarlig for gjenoppbygging på et senere tidspunkt på annen egnet tomt.
- Bygning vegg i vegg med "Salteriet" og tilhørende kai rives.
- Verneverdig bygning "Løven" demonteres og lagres forsvarlig for gjenoppbygging på et senere tidspunkt på annen egnet tomt.
- Bygning vegg i vegg med "Løven" rives.

Begrunnelse:

- Til 1 og 2: Det planlegges en ny offentlig kai som erstatning for eksisterende kai i sone K3 som er felleferdig og som deler av "Salteriet" og tilstøtende bygning står på. Bygningene må derfor fjernes før riving av eksisterende kai og bygging av ny kai.

Det foregår nå utsprenkning bak "Salteriet" og tilstøtende bygning for ny adkomst til sone IL1 fra vest. Området innenfor ny kai kan utnyttes effektivt som et åpent areal eller til ny tidsmessig bebyggelse.

- Til 3 og 4: Det planlegges ny bebyggelse der hvor "Løven" og tilstøtende bygning befinner seg. Det er ikke mulig å få til en effektiv utnyttelse av dette arealet uten at eksisterende bygninger er fjernet.

- Til 1 og 3: Gjenoppbygging av de verneverdige bygningene kan gjøres på tomter i omgivelser som i størst mulig grad er miljøtilpasset deres byggestil. Det vil øke attraktiviteten og dermed verdien på bygningene.

Ovennevnte søknad måtte behandles som en søknad om dispensasjon fra reguleringsplanen som ble vedtatt 20.11.14. Søknaden ble sendt til høring hvoretter det ble mottatt en rekke uttalelser, deriblant fra Nordland Fylkeskommune:

Nordland fylkeskommune vurderer Salteriet og Løven som regionalt viktige kulturminner som bør

bevares der de nå står. Gjeldende bevaringsregulering, bygningenes kulturminneverdier og de store mulighetene for å kunne motta både økonomisk tilskudd og rådgivning/veiledning for en istandsetting av bygningene gjør at vi *sterkt fraråder* at det gis rivetillatelse.

Dispensasjonssøknaden ble behandlet av Bø kommunestyre i sak 24/16 og som vedtok følgende:

Med hjemmel i Plan- og bygningslovens § 19-2, jmfør SAK 10 § 19-1, samt Reguleringsplanen Hovden Havn, innvilges ikke dispensasjon på rivning av Salteriet punkt 1 og Løven punkt 3 jf. søknad fra JJ Engineering datert den 05.01.2016.

Med bakgrunn i de signaler eier har gitt om å ta vare på Salteriet og Løven, vil kommunestyret behandle saken på nytt dersom eier fremmer et forslag til forpliktende plan for flytting oppføring av bygningene i samarbeid med Bø kommune.

Det ble av kommunen ikke vurdert som nødvendig å rive Salteriet for å kunne bygge ny kai, men det var ikke beregnet hvor store merkostnader det vill medføre at Salteriet ble stående..

I et møte mellom kommunen og John E. Johnsen 18.03.16 ble kommunestyrets vedtak om en forpliktende plan forsøkt fulgt opp ved at det fra rådmannen ble anmodet om at John Edvard fremmet en begrunnelse og en beskrivelse av hvorfor bygget måtte flyttes, og med forslag til hvor og hvordan det kunne tas vare på. Det ble videre oppfordret til samarbeid med teknisk etat og kulturavd. i kommunen og eller fylket. Hensikten var at når dette forelå kunne saken eventuelt fremmes til kommunestyret på nytt.

17.04.16 mottok kommunen en e-post fra Hovden Fisk AS om at bedriften startet demontering

av defekte takplater på Salteriet. Det ble opplyst at takplatene var tært av korrosjon og at de ved sterk vind kunne rives løs og være fare for omgivelsene.

Oppfordringen fra rådmannen 18.03 ble gjentatt i et møte 03.06.16. I mellomtiden hadde kommunen mottatt en områdeplan, men som rådmannen ikke oppfattet som en forpliktende plan iht. kommunestyrets vedtak. I møtet fremkom også at John E. vurderte at bare deler av Salteriet var hensiktsmessig å ivareta. Han ønsket saken om demontering fremmet til KST på nytt.

I forbindelse med at formannskapet 16.06.16 behandlet oppstart av bygging av ny kai i Hovden, ble det i tillegg fremmet et forslag i formannskapet om rivingstillatelse av Salteriet. Dette forslaget ble så tatt opp i kommunestyret 23.06.16 der følgende ble vedtatt:

Med hjemmel i Plan- og bygningsloven § 19-2, innvilges dispensasjon fra bestemmelsene i Reguleringsplan Hovden Havn hva angår bestemmelsene om bygningen «Salteriet». Eier gis tillatelse til å demontere og lagre bygningen. Forutsetningen for vedtaket er at eier lager en plan med målsetting om oppføring av «Salteriet».

Nye moment i forhold til tidligere behandling var at det er utarbeidet en områdeplan, samt at ny planlagt kai ville bli dyrere dersom Salteriet fortsatt ble stående.

I tiden mellom møtet i FSK og KST ble det mottatt en e-post fra Hovden Fisk AS der tidligere søknad ble opprettholdt:

HFAS søker derfor BK pånytt om demontering av "Salteriet" mellomlagring i "Bruddet" med målsetting om å :

1. Sette opp bygget igjen på dertil omforent egnet tomt som foreslått i områdeplan.
2. Alternativt bruke deler av bygget, det som kan gjenbrukes, hvis nytt bygg kan realiseres etter modell av "Salteriet".
3. HFAS og BK i fellesskap finner en modell for en arbeidsgruppe som får som mandat å ta vare på, gjenreise "salteriet", øvrige aldre buer på stedet.

Etter vedtaket i kommunestyret og etter anmodning fra Hovden Fisk As var kommunens representanter på befaring i Hovden 27.06. Der ble det bl.a. gjort oppmerksom på at det er klageadgang på kommunestyrets vedtak, gitt noen råd om arbeidet videre og igjen gitt tilbud om hjelp til å utforme en plan.

01.07.16 mottok Bø kommune brev fra Nordland Fylkeskommune med følgende innhold:

Nordland fylkeskommune er gjort kjent med at *Salteriet*, gnr 50, bnr 1 og 40, i Bø kommune er ulovlig revet. Nordland fylkeskommune har tidligere vurdert *Salteriet*, som et regionalt viktig kulturminne.

Nordland fylkeskommune ser svært alvorlig på saken og anser den ulovlige rivingen som en vesentlig og forsettlig overtredelse av plan- og bygningslovens bestemmelser.

Nordland fylkeskommune forutsetter at Bø kommune som plan- og bygningsmyndighet følger opp saken gjennom bestemmelsene i plan- og bygningsloven kapittel 32

Ulovlighetsoppfølging. Og da spesielt § 32-4 Pålegg om stans og opphør med øyeblikkelig virkning, § 32-8 Overtredelsesgebyr og politianmeldelse, jf § 32-9 Straff.

Kommunen bør også vurdere rivingens lovliggheit i forhold til andre lover og forskrifter mv.

Etter befaringen i Hovden 27.06 var det kun en etasje som stod igjen.

Hellingen på etasjen og sikkerheten rundt dette var slik at teknisk sjef vurderte at resten av bygget måtte tas ned. Det ble da gitt tillatelse i en e-post. Kommunen informerte Nordland Fylkeskommune om at det var gitt slik tillatelse.

I dialog med Jon Edvard var det enighet om hvilke deler som skulle tas vare på. De ligger i bruddet, sist kjente status er at de ligger uten tildekking.

15.07.16 kommer det nytt brev fra Nordland Fylkeskommune som bl.a. påpeker at kommunestyrets vedtak om å tillate demontering av Salteriet var i strid med vesentlige regionale interesser. De påpeker også at de ikke ble hørt. Det er rådmannens oppfatning at de var hørt i forbindelse med opprinnelig søknad, slik at Fylkeskommunens mening om saken var kjent.

Fylkeskommunen viser også til en tilstandsvurdering av Salteriet fra 11.06.14 gjennomført av Fylkeskommunen. I rapporten er status for bygget dokumentert med bilder og beskrivelser, samt en vurdering om hva som må gjøres med bygget. Arbeidsmengden var beregnet til 1.163 timer.

Etter at bygget nå er fjernet har rådmannen anmodet Hovden Fiks As v/John Edvard Johnsen om uttalelse til saken:

Vesentlige deler av tilbakemeldingen er kritikk av Bø kommune og saksbehandlingen av søknaden om dispensasjon fra arealplanen. Ut over det fremkommer bl.a. følgende:

HFAS satte i gang å ta ned defekte løse takplater på Salteriet. Vi konstanterte under denne operasjonen store svakheter i takkonstruksjonen(sperrer) såpass at vi ikke så det forsvarlig å arbeide på taket. Vi rekvirerte derfor maskinelt utstyr for å ta ned taktro og sperrer. Det viste seg at alle sperrer mot syd, noen mot nord, var sterkt råteskadet. Alle mot syd var "lappet" med kassebord (til og med smalere enn selve sperra) over de største skadene for å gi spikerfeste til 2"/2" før bølgeblikk. Taket ble derfor i sin helhet tatt ned med hjelp av maskin.

Det kom reaksjoner på vår fremgangsmåte etter at taket var tatt ned, arbeidet ble stoppet. Etter befarings på området fra BK fikk vi påfølgende dag(01/07/16) mail fra BK om at arbeidet med å ta ned salteriet kunne fortsette men at detaljer som omsnakket under befaringen ble tatt vare på. Detaljene er tatt vare på, de ligger i dag i bruddet. Samtlige "trerøtter" og vognehjul i tillegg av endel øvrige detaljer.

Ca 60 tonn bygningsmaterialer og metaller er levert Reno Vest. Gamle redskaper og tauverk som lå lagret er brent på stedet.

VURDERING

Vedtatt reguleringsplan sikret Salteriet bevaring. Dette ved at bygget var angitt som hensynssone for verneverdige bygninger, samt at bygget ikke var tillatt revet.

Plan- og bygningsloven pålegger kommunen en plikt til å håndheve plan- og bygningslovgivningen, herunder følge opp ulovligheter. Nordland Fylkeskommune oppfordrer kommunen til å anmelde forholdet for brudd på bestemmelser i plan og bygningsloven, noe jeg oppfatter er vanlig ved alvorlige brudd på aktuelle lovbestemmelser.

Spørsmålet er hvordan Bø kommune skal håndtere ulovlig rivning av bygg i kommunen og i denne saken spesielt, hvordan skal kommunen reagere på rivning av bygg som er særlig sikret gjennom reguleringsplaner og politiske vedtak? For selv om kommunestyret vedtok dispensasjon var søker godt orientert om klageadgang og videre saksgang, samt byggets særlige status.

Rådmannen forholder seg til kommunestyrets vedtak der det ble gitt dispensasjon fra reguleringsplanen med tillatelse til demontering (rivning i plan og bygningslovens forstand) av Salteriet, forutsatt en plan for oppføring annet sted. Bygget ble imidlertid revet før det forelå en slik plan som kommunestyret forutsatte. Forutsetningen i dispensasjonsvedtaket ble dermed ikke oppfylt.

Det var klageadgang på kommunestyrets vedtak, men bygningen ble revet før klagefristen, slik at bl.a. Fylkeskommunen ikke ser hensikt i å fremme en klage. Rivningen ser heller ikke ut til å være gjennomført med sikte på oppføring annet sted.

Det var et enstemmig kommunestyre som 23.06.16 innvilget dispensasjon fra reguleringsplanen. Rådmannen er av den formening at Salteriet ble revet før det formelle var i orden slik at forholdet burde anmeldes for å få avklart forholdet til lovverket. Rådmannen er imidlertid usikker på om en anmeldelse vil være i samsvar med kommunestyrets vilje. Hovden Fisk AS er en viktig næringsaktør i kommunen med planer om videre utbygging. I den sammenheng har Hovden Fisk AS v/eier vurdert at Salteriet ville fordyre og forsinke gjennomføring av planene, noe jeg oppfatter at også kommunestyret har hatt forståelse for.

Saken fremmes til kommunestyret for å avklare om en anmeldelse er i henhold til kommunestyrets vilje. Uten en slik avklaring vil forholdet anmeldes.

NB: Saken om Salteriet er bare en del av sakskomplekset i Hovden som samlet omfatter Kystverkets havneprosjekt, Bø kommune sin plan om bygging av ny kai, og landarealet ved Hovden Fisk. Også utført arbeid som har skadet en kommunal vei er et tema. Gjennomgangen av denne saken har bare tatt med det rådmannen anser som mest relevant i forhold til Salteriet.

Straumsjøen 09.09.16

Gundar Jakobsen
Rådmann

**LOKAL FORSKRIFT FOR VANN- OG AVLØPSGEBYRER,
LEVERINGSBETINGELSER FOR VANN OG AVLØP, BESTEMMELSER OM
VANNMÅLERE, VA-NORM**

Saksbehandler: Andreas Andersen
Arkivsaksnr.: 16/806

Arkiv: K70

Saksnr.: Utvalg
62/16 Formannskapet
66/16 Kommunestyret

Møtedato
22.09.2016
28.09.2016

Innstilling:

1. Kommunestyret vedtar *Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Bø kommune, Nordland.*
2. Kommunestyret vedtar leveringsbetingelser for henholdsvis vann- og avløpstjenester, med revidering av ansvarsforhold for stikkledninger.
3. Kommunestyret vedtar bestemmelser om vannmålere.
4. Kommunestyret vedtar å innføre standard VA-norm.
5. Ikrafttredelse for disse settes til 01.01.2017.

Saksutredning:

Forord

Ifølge *Forskrift om begrensnig av forurensning* (forurensningsforskriften), med hjemmel i *Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg*, skal kommunene fastsette lokale gebyrforskrifter med regler for hvordan vann- og avløpsgebyrene i kommunen skal beregnes.

Forurensningsforskriften ble revidert og endringene trådte i kraft i 2007, mens loven trådte i kraft i 2012 og erstattet den gamle *Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter* fra 1974.

Bø kommune har foreløpig ikke vedtatt en egen gebyrforskrift etter de nye rammene, men i gebyrregulativet som vedtas hvert år er både størrelsen på gebyrene samt nærmere beskrivelser om utforming og beregning tatt med.

Del 1 av saksutredningen omhandler lokal gebyrforskrift.

Bø kommune har i sak 10/00117 vedtatt å innføre standard abonnementsvilkår av 2008 utgitt av KS. Disse er delt opp i to hefter, et for administrative bestemmelser og et for tekniske bestemmelser, og begge går på forholdet mellom kommunen som anleggseier og den enkelte abonnent. Mange kommuner har i tillegg utarbeidet mer kortfattede leveringsbetingelser som oppsummerer de viktigste punktene for å gi bedre informasjon til abonnentene, i tillegg til å ta med særlige bestemmelser som gjelder i kommunen.

Del 2 av saksutredningen omhandler leveringsbetingelser.

I medhold av forskriftene kan både abonnenten og kommunen kreve at vannmåler installeres. I gebyrregulativet er det lagt opp til at kommunen skal eie og installere vannmåler hos abonnenten, som så betaler årlig leie avhengig av størrelse. Imidlertid er det også praktisert at

abonnent selv kan gå til anskaffelse av måler og melde dette inn. Det er altså behov for en avklaring og presisering av kommunens bestemmelser angående vannmålere.

Del 3 av saksutredningen omhandler vannmålere.

Mange kommuner, inkludert de fleste i nærområdet, har sluttet seg til en felles VA-norm som angir tekniske bestemmelser om det kommunale vann- og avløpsanlegget. Denne er tenkt brukt overfor entreprenører som utfører arbeid på eller leverer utstyr til anlegget, enten det er ledningsnett, pumpestasjoner eller behandlingsanlegg. Bø kommune abonnerer på normen, men har ikke formelt vedtatt at den skal innføres.

Del 4 av saksutredningen omhandler VA-norm.

1. Lokal forskrift for vann- og avløpsgebyrer

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg (LOV-2012-03-16-12) sier at fast eiendom som er tilknyttet eller pålagt tilknyttet kommunalt vann- eller avløpsanlegg, direkte eller gjennom felles privat stikkledning, skal betale vann- og avløpsgebyrer. Rammene for gebyrene og hovedregler for utregning og innkreving skal fastsettes i forskrift av departementet. Loven sier også at kommunen skal fastsette størrelsen på gebyrene samt gi nærmere regler for gjennomføring og innkreving gjennom egne forskrifter.

Forskrift om begrensning av forurensning (FOR-2004-06-01-931, forurensningsforskriften) del 4A omhandler kommunale vann- og avløpsgebyrer, og gir rammene for gebyrene.

I henhold til loven skal det være engangsgebyr for tilknytning til kommunalt anlegg, samt årsgebyr for årlig forbruk. Forurensningsforskriften sier videre at gebyr for eiendom som brukes som bolig kan baseres enten på hele eiendommen under ett eller separat for den enkelte boenhet. Med boenhet forstås bolig med ett eller flere rom og med separat inngang, samt eget bad/wc og kjøkkendel. Som boligeiendom regnes i denne forbindelse også eiendom med fritidsbebyggelse. For eiendom med næringsbygg i kombinasjon med bolig beregnes gebyrene også for hele eiendommen under ett eller separat for den enkelte enhet.

Samlet sett skal ikke gebyrene overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren, såkalt selvkostprinsipp. Bare kostnader som direkte eller indirekte har normal sammenheng med en forsvarlig forretningsmessig drift av vann- og avløpssektoren kan legges inn i gebyrgrunnlaget. Kommunen er ikke pålagt full kostnadsinndekning gjennom gebyrene og kan således subsidiere vann- og avløpssektoren via kommunebudsjettet, men intensjonen i lovverket er at brukerne av tjenestene fullt ut skal dekke alle kostnadene. Det skal skilles mellom gebyr for vann og gebyr for avløp på grunnlag av kommunens kostnader forbundet med hver av disse sektorene. Eventuelt overskudd settes av på et bundet selvkostfond, og skal som hovedregel brukes opp innenfor 5 år.

Norsk Vann anbefaler at kommunens regelverk skal gi en rettferdig fordeling av kostnadene mellom de ulike abonnentgruppene, samt at gebyrsystemet er rettferdig med hensyn til forbruket av vann. En annen viktig anbefaling er at gebyrmodellen ikke bør bli for komplisert å administrere og må være enkel å forstå for abonnentene. Videre er det viktig at gebyrene er forutsigbare fra år til år.

Engangsgebyr for tilknytning

Engangsgebyr for tilknytning skal betales ved nybygg på gebyrpliktig eiendom eller når gebyrplikt for bebygd eiendom oppstår, altså når disse skal tilknyttes eller blir pålagt tilknyttet kommunalt vann- og/eller avløpsanlegg. Gebyret knyttes ikke til noen bestemt del av kommunens kostnader, men intensjonen er at dette skal dekke en forholdsmessig del av kommunens samlede kostnader, og at nye abonnenter «kjøper seg inn i» eksisterende infrastruktur.

Tilknytningsgebyret er et engangsgebyr, det vil si at det ikke kan kreves nytt gebyr ved ominnredning av bygningsareal eller bruksendring av bygningen. Derimot kan det kreves tillegg i gebyret ved tilbygg eller påbygg som utvider bygningsarealet.

Engangsgebyret kan utformes på flere forskjellige måter:

- Likt for alle abonnenter
- Differensiert basert på type (bolig, fritid, næring, etc.)
- Differensiert basert på enhetens bruksareal
- Differensiert basert på dimensjon på stikkledning
- Differensiert basert på dimensjon på vannmåler

Kombinasjoner er også mulig, eksempelvis på type og ledningsdimensjon, også evt. trinnvis inndeling.

Bø kommune har i dag et fast engangsgebyr (12.500) som er likt for alle abonnenter og differensieres ikke.

Hvis vi ser på kommunene i nærområdet gjelder det samme for Hadsel (3.090), Lødingen (8.000), Andøya (3.000), Bodø (5.000) og Narvik (500).

Sortland beregner pris per m² areal, som avtager trinnvis utover hhv. 250/500/1000 m². For en 120m² bolig blir engangsgebyret 7440.

Øksnes har en fast pris for boliger (4178), og trinnvis økende etter areal for næring.

Harstad har en fast pris for boliger (2534 vann, 2412 avløp), og trinnvis økende etter dimensjonen på inntaket for næring.

I forbindelse med at ansvarsforholdet for stikkledninger er utvidet i Bø kommune i forhold til standardvilkårene og gjeldende bestemmelser i de fleste andre kommuner (ref. del 2 av saksutredningen), har det blitt praktisert at kommunen betaler en del av kostnadene med nye stikkledninger. Engangsgebyret for tilknytning er derfor relativt høyt siden dette da er tenkt å dekke de kostnadene kommunen påtar seg. Dette er i motstrid til bestemmelsene i standard abonnementsvilkår som sier at *«alle omkostninger i forbindelse med etablering og drift av private vann- og avløpsanlegg bæres av abonnenten»*. Også de kommuner som har utvidet det kommunale ansvaret for deler av eller hele stikkledningen har bestemmelser om at abonnenten bærer kostnadene ved etablering av nye stikkledninger, og at kommunen deretter overtar eierskap og drift. Kostnadene vil også variere veldig avhengig av ledningslengde og anleggsforhold, slik at et fast gebyr vanskelig kan sies å gjenspeile de faktiske kostnadene. I gjeldende regulativ for 2016 er det også tatt med en bestemmelse om at abonnenten selv bærer alle kostnadene med stikkledninger for hytte / fritidsboliger. Etter vårt skjønn er dette en bestemmelse som er vanskelig å forsvare etter regelverket. Dersom kommunen ønsker å

stimulere til bygging av boliger, og evt. tilknytting av eksisterende, er det fullt mulig å lage tilskuddsordninger for legging av stikkledning. Dette må da finansieres over det ordinære kommunebudsjettet, og ikke over selvkost for vann/avløp.

Bø kommune anbefaler at praksis endres slik at kostnaden med å legge stikkledning fra offentlig hovedvannledning og til eiendommen er det abonnenten selv som skal stå for, og at dette tas inn som eget punkt i leveringsbetingelsene. Det skilles ikke mellom type eiendom i denne bestemmelsen. Videre vil størrelsen på engangsgebyret kunne senkes drastisk for å kompensere for de lavere kostnadene. I sum følger dette bedre intensjonen i lovverket om at kostnadene skal bæres av den enkelte abonnent. For større prosjekter der utbygger allerede bærer kostnadene med ledningene, vil gebyret med denne endringen også bli mer rettferdig.

Videre anbefales det å videreføre bestemmelsen om et fast engangsgebyr som er likt for alle abonnenter.

Årsgebyr

Årsgebyr kan beregnes på to måter: enten beregnet kun ut fra vannforbruk, eller ved en todelt metode med en fast og en variabel del.

Prinsipielt gjelder at avløpsmengde er lik inngående vannmengde.

Minimumsgebyrer er ikke tillatt etter det nye regelverket.

Vannforbruket kan enten måles eller stipuleres, og prisen per m³ vann fastsettes i regulativet som oppdateres årlig.

Ved stipulert forbruk sier regelverket at det i størst mulig grad skal tilsvare reelt forbruk, og beregnes på grunnlag av bebyggelsens størrelse. Det kan dessuten tas hensyn til bebyggelsens art og den bruk som gjøres av den, samt eiendommens størrelse og beskaffenhet. Med bruk av bebyggelsen menes her varige bruksmåter, slik at om en bolig står tom en periode er ikke dette relevant. Andre kriterier som abonnentens privatøkonomi, antall personer i husstanden, antall våtrom etc., kan ikke legges til grunn for beregningen. Forbruket kan enten beregnes direkte av bebyggelsens størrelse i m³ vann per m² areal, eller det kan fastsettes i trinn.

Norsk Vann uttaler at det er krevende å stipulere vannforbruk etter areal, da det i større grad vil være antall personer i husholdningen, samt bruken og standarden som vil påvirke forbruket. De anbefaler en beregning ut fra 1,1-1,3 m³/m², men uttaler samtidig at det vil slå uheldig ut for store boliger med for stort stipulert i forhold til reelt forbruk. De anbefaler å enten lage egne arealkategorier for store boliger med et maks stipulert forbruk, eller å kreve at disse skal ha vannmåler.

For eiendom som ikke brukes som bolig, slik som næringseiendommer, kan det fastsettes særlige regler for beregning eller inngås egne avtaler. Som hovedregel gjelder at forbruket skal være målt. Normalt skal dette ikke føre til lavere gebyr enn det som ville bli tilfelle etter den ordinære beregningsmetoden. Der hvor avløpsmengden avviker vesentlig fra vannforbruket, eksempelvis gårdsbruk, gartnerier, fiskebruk o.l., kan det inngås avtale basert på avvikende avløpsmengde.

For ubebygde tomter kan kommunen fastsette egne regler for gebyrberegning, men det kreves normalt ikke inn gebyrer for disse.

I medhold av regelverket kan både kommunen og den enkelte abonnent kreve at vannforbruket skal fastsettes ut fra målt forbruk.

Forurensningsforskriftens § 16-5 omhandler kommunens anledning til å fastsette ulike gebyrsatser. Utgangspunktet er at de samme gebyrsatsene skal gjelde i hele kommunen, slik at det er kun de forhold som er opplistet som kan benyttes til å differensiere.

Bø kommune har hittil praktisert todelt metode for beregning av årsgebyr, som er den mest brukte og anbefalte metoden. Den faste delen er i Bø kommune angitt som abonnementsgebyr og den variable delen angitt som forbruksgebyr. Abonnementsgebyret skal være stabilt over tid og ikke avspeile variasjon i forbruk, men regelverket krever ikke at det knyttes opp mot noen spesifikke deler av kommunens kostnader. Likevel bør denne faste delen av gebyret relateres til kommunens kostnader som er uavhengig av vannforbruket, eksempelvis administrasjonskostnader, kapitalkostnader, kostnader til brannvann etc.

I hovedsak vil det være årsgebyrene som står for størstedelen av inntektene, og siden totalen ikke skal overstige kommunens selvkost vil en endring i fastleddet nødvendigvis føre til en endring i det variable leddet.

Et lavt fastledd med høy forbrukspris i kr/m^3 vil i utgangspunktet påvirke abonnentene til å spare vann, mens et høyt fastledd og lav forbrukspris vil favorisere storforbrukere av vann. Vannmålerdekningen i Bø kommune er for øvrig ganske lav (1,2% for boliger, 36,8% for næring) slik at det i praksis ikke blir den helt store forskjellen. I regulativet for 2016 vil det for en bolig med stipulert forbruk være slik at fastleddet utgjør ca. 54% av årsgebyret. *Norsk Vann* anbefaler at fastleddet ikke utgjør mer enn 50% av årsgebyret.

Bø kommune differensierer fastleddet (abonnementsgebyr) mellom bolig og næring, og for næring differensieres det ytterligere ut fra dimensjonen på inntaksledningen. For avløp differensieres det ikke på dimensjon, kun mellom bolig og næring.

De fleste kommunene i regionen differensierer fastleddet mellom bolig og næring, og videre enten på areal eller dimensjon på inntaksledning.

Unntak er Narvik som beregner fastledd kun ut fra kr/m^2 , og Bodø som har fast pris per boenhet/bygg/seksjon.

Bø kommune har i gebyrregulativet for 2016 fastsatt at gjennomsnittlig forbruk per abonnent stipuleres til 188 m^3 per boenhet, uten å differensiere på størrelse eller bruk. Vanligvis regnes vannforbruket per person til 150-200 liter per døgn, slik at det for 188 m^3 tilsvarer en gjennomsnittlig husstand på ca. 2,5 personer.

For kommunene i regionen tar de fleste utgangspunkt i arealet, og bruker alt fra 1 til $2 \text{ m}^3/\text{m}^2$. En del differensierer også mellom type eiendom, og har forskjellige forbruksfaktorer per type. Hadsel og Harstad har en brukstidsfaktor for fritidseiendommer på 20% som reduserer forbruksleddet. Andøya beregner også ut fra areal, men har en nedre grense på 170 m^3 forbruk, 60 m^3 for fritidsbolig, samt differensierer gårdsbruk ut fra høyt og lavt vannforbruk.

Bø kommune mener at det nåværende abonnementsgebyret, med et fast beløp for bolig og et differensiert beløp for næring basert på dimensjonen på inntaksledningen, gir en fornuftig og rettferdig fordeling av fastleddet mellom abonnentene. Alternativene er enten likt fastledd for alle, eller et basert på areal.

Når det gjelder forbruksgebyret anbefaler vi å innføre at vannforbruk for næring skal måles som hovedregel. Vi anbefaler også å lage flere kategorier for stipulert forbruk som bedre gjenspeiler det faktiske forbruket.

For fritidsboliger var det tidligere stipulert med 50 % av forbruket av en vanlig bolig, men dette har blitt endret i senere tid til samme stipulert forbruk. Dette fremstår som en urimelig beregning ut fra regelverkets prinsipp om at stipulert forbruk i størst mulig grad skal tilsvare reelt forbruk, og vi har også sett at flere fritidsboliger har krevd å få installert vannmåler for å betale ut fra målt forbruk. En videre konsekvens av dette er at det blir større belastning på kommunens personell med tanke på inspeksjon og kontroll av vannmålere, samt i forbindelse med avlesning, mot en abonnent som kun i kortere tidsperioder er på den aktuelle eiendommen. Vår anbefaling er at det gjeninnføres en stipulert mengde på 50 % av en vanlig bolig.

For næring anbefales som nevnt over at det i hovedsak skal baseres på målt forbruk, og at stipulert mengde kun benyttes frem til målere er innført. Stipulert mengde for næring og for gårdsbruk som har lavt vannforbruk (sau), settes tilsvarende som for boliger. For gårdsbruk med høyt vannforbruk (storfe) settes den stipulerte mengden til 2 ganger som for bolig.

Andre gebyrer

Kommunen kan vedta ytterligere gebyrer som har til formål å dekke kostnader med å utføre bestemte tjenester. I Bø kommune har vi innført gebyr for leie av vannmåler, gebyr for frakobling av vannforsyningen, og gebyr for å gjenåpne vannforsyningen. Det anbefales å videreføre disse gebyrene.

Nærmere behandling om vannmålere i eget punkt.

Straffegebyrer er forøvrig ikke tillatt etter regelverket.

Klageadgang

Fastsettelsen av vann- og avløpsgebyrer for den enkelte gebyrpliktige følger automatisk av reglene i kommunal forskrift samt regulativet. Dette er ikke enkeltvedtak som kan påklages etter forvaltningsloven.

Dersom gebyrfastsettelsen er resultat av vedtak truffet individuelt overfor den enkelte gebyrpliktige, vil det derimot være enkeltvedtak som kan påklages etter forvaltningsloven.

Forslag til forskrift er vedlagt.

2. Leveringsbetingelser for vann- og avløpstjenester

Kommunestyret vedtok i 2010 å innføre standard abonnementsvilkår utarbeidet av Kommunenes Sentralforbund, med følgende avvik/presisering:

- Anleggs- og vedlikeholdsansvar, både praktisk og økonomisk, påhviler kommunen i tilknytningspunktet, dvs. an boring og gren. Fra an boring / gren fram til abonnenten påhviler alt ansvar abonnenten, **men ikke utenfor egen eiendom, og ikke utover 50 m fra bygningen.**

Standardvilkårene er utarbeidet i en teknisk del og en administrativ del, og omhandler forholdet mellom kommunen som anleggseier og den enkelte abonnent. For å gi bedre og enklere informasjon til abonnentene har mange kommuner utarbeidet egne bestemmelser om leveringsbetingelser som et kortfattet supplement til standard abonnementsvilkår. Innholdet

skal kort og konsist gi informasjon om hvilke regler og plikter som gjelder, både for kommunen og for abonnenten. I tillegg vil det være relevant å ta med lokale bestemmelser som endrer eller går utover bestemmelsene i standard abonnementsvilkår, slik at denne informasjonen er lett tilgjengelig for abonnentene.

Innholdet er slik at det egner seg godt også i form av en informasjonsbrosjyre.

I standardvilkårene er det lagt opp til at abonnenten selv eier hele ledningen fra tilknytningspunktet mot hovedledning og til bygningen, og dette er det vanligste ellers blant kommunene. Det har dog i nyere tid blitt mer fokus på om dette er en fornuftig ordning, og blant annet Stavanger kommune har overtatt eierskap til stikkledninger som ligger i offentlig vei. Begrunnelsene går blant annet på at det er vanskelig for den enkelte abonnent å utøve ansvarlig eierskap, med drift og vedlikehold, på en ledning som ofte kan gå over annens eiendom(mer). I tillegg vil det ved reparasjoner av lekkasje ofte bli veldig kostbart, spesielt dersom ledningen går gjennom vei/gate.

Bø kommune mener prinsippet med at abonnenten kun eier den delen av ledningen som ligger på egen eiendom er fornuftig, og her er kommunen i forkant for den nasjonale utviklingen. For å avklare og presisere ytterligere hvordan ansvaret fordeles, er det ønskelig at teksten revideres og utvides til å beskrive bestemmelsene rundt felles stikkledninger, og så tas inn i leveringsbetingelsene. For å få en fornuftig bestemmelse som harmonerer med alle typer situasjoner, som vist med eksempler i vedlagte notat angående eierskap og ansvarsforhold, anbefales det også å ta bort bestemmelsen om 50 m grense fra bygg.

Følgende tekst foreslås:

For stikkledninger fra hovedledning til abonnent gjelder følgende:

- Abonnenten eier og er ansvarlig for stikkledningen fra sitt bygg og til tilknytningspunktet på hovedledningen, dvs. an boring / gren, men ikke utenfor sin egen eiendom.
- Kommunen eier og er ansvarlig for drift og vedlikehold av den eventuelle delen av stikkledningen som ligger fra abonnentens eiendomsgrense og til hovedledning.

For felles stikkledninger til to eller flere abonnenter gjelder følgende:

- Hver abonnent er selv ansvarlig for stikkledningen fra sitt bygg og til knutepunkt på felles stikkledning.
- De tilknyttede abonnentene er i felleskap eier og ansvarlig for den delen av ledningen som ligger fra tilknytningspunktet på hovedledningen, dvs. an boring / gren, eventuelt fra eiendomsgrense dersom tilknytningspunktet ligger utenfor, og frem til siste forgrening.
- Kommunen eier og er ansvarlig for den eventuelle delen av stikkledningen som ligger fra abonnentenes eiendomsgrense og til hovedledning.
- Bø kommune anbefaler at det foreligger en tinglyst sameieavtale for den felles eide delen av stikkledningen, med evt. ansvarsfordeling mellom sameierne. For større utbygginger kan det også opprettes samvirkeforetak som skal eie og drifte slike felles ledninger.

I begge tilfeller gjelder at alle omkostninger i forbindelse med etablering av nye stikkledninger bæres av abonnenten. Eventuell kommunal overtakelse av eierskap og ansvar for den delen av stikkledningen som ligger utenfor abonnentens eiendom skal skje etter at arbeidet er godkjent av kommunen.

Forslag til leveringsbetingelser for hhv. drikkevann og avløpstjenester er vedlagt.

3. Bestemmelser om vannmålere

Forurensningsforskriften fastsetter at gebyr skal beregnes på grunnlag av vannforbruk, som enten skal måles eller stipuleres. Både kommunen og abonnenten kan kreve at vannforbruket skal måles. Forskriften fastsetter videre at den enkelte gebyrpliktige selv må bekoste slik måling, og målingen må utføres med vannmåler etter kommunens anvisning. For eiendom som ikke brukes som bolig, og hvor det ikke er fastsatt særlige regler eller inngått særlig avtale, skal forbruket baseres på målt forbruk.

Regelverket stiller altså ikke noen krav til at vannmåler skal innføres generelt for alle abonnenter, men kommunen kan bestemme dette dersom det er ønskelig. Generelt er bruk av vannmåler i Norge lite utbredt blant boligabonnenter, mens det er mer vanlig blant næringsabonnenter. Enkelte kommuner har veldig høy dekningsgrad, noen opp mot full dekning.

Bruk av vannmåler gir et mer rettferdig gebyrsystem, da korrekt stipulering av forbruk er meget vanskelig. Spesielt i forhold til næringsabonnenter vil stipuleringen i liten grad være treffsikker, men dette gjelder også for fritidseiendommer, større boliger eller små husholdninger (enslige pensjonister o.l.). Det vil også være lettere å oppdage og lokalisere lekkasjer ved utbredt bruk av vannmålere, også dersom de er innvendig i bygg, samt at det gir bedre datagrunnlag for å anslå omfanget av de totale lekkasjene.

Motsatt vil det medføre kostnader å både installere og vedlikeholde vannmålere, samt at det administrative arbeidet med å samle inn måleravlesninger og utstede riktig faktura blir mer omfattende. Det vil også kunne oppstå tvil om vannmåleren viser korrekte verdier, noe som krever ressurser til kontroll og saksbehandling.

Erfaringer fra kommuner med høy dekningsgrad viser at det totale vannforbruket går noe ned etter generell innføring av vannmålere.

I Bø kommune har vi for øvrig ikke mangel på kapasitet på produksjon av drikkevann.

Forskriften fastsetter altså at kostnadene forbundet med vannmålere skal bæres av abonnenten selv, men det er ingenting i veien for at kommunen går til innkjøp av målere og deretter fører kostnadene videre til abonnenten via et leiegebyr. Kommunen fastsetter selv reglene for dette.

For de kommunene som har eller er i gang med å innføre full målerdekning er det gjort på forskjellige måter. Noen vedtar at alle nye bygg skal ha vannmåler, og foretar samtidig gradvis innføring på eksisterende abonnenter. Andre igjen har gått til storinnkjøp for å få ned enhetskostnaden.

De som har tilnærmet full målerdekning har bakt inn kostnadene forbundet med vannmålere i årsgebyret slik at det ikke er et eget gebyr for vannmålere. Det rapporteres om mellom 1000 til 5000 kr for installasjon av måler avhengig av om det gjøres via storinnkjøp eller enkeltvis, og

med en levetid på ca. 8 år. Totalt har dette gitt kostnader per abonnent på ca. 200-300kr per år i økte gebyrer.

I Bø kommune er det i regulativet fastsatt at kommunen eier vannmålerne, og abonnentene betaler årlig leie avhengig av størrelsen på vannmåleren. Det er også blitt praktisert at abonnentene selv kan bekoste vannmåler og melde dette inn, og således slippe leiegebyret.

Øksnes, Hadsel, Andøya og Bodø har målerleie differensiert på størrelse.

Sortland har ingen ordning med kommunalt eide vannmålere, men har vedtatt plan om innføring av vannmålere for alle abonnenter i perioden 2015-2026.

Lødingen og Narvik har fast målerleie uavhengig av størrelse.

Harstad har fastsatt 0kr i målerleie i regulativet for 2016.

Bø kommune mener det er fordelaktig å innføre full vannmålerdekning for næringsabonnenter, men anbefaler ikke å stille krav om dette for boliger/fritidsboliger. For større vannmålere for næring anbefaler vi å fortsette dagens ordning med at kommunen kjøper inn og eier selve vannmåleren, mens det for bolig/fritidsbolig og mindre målere innføres at abonnenten besørger dette selv.

Dagens praksis er at driftspersonell fra kommunen foretar måleravlesning. Her anbefaler vi at det innføres som hovedregel at abonnenten selv skal foreta avlesning, og at de som trenger bistand vil kunne få dette. For å gjøre det enklere å rapportere inn er det ønskelig å kunne gjøre dette elektronisk via skjema på kommunens webside, via e-mail eller via SMS. Alternativt kan målekort hentes på Rådhuset og leveres inn personlig eller via post.

Forslag til bestemmelser er vedlagt.

4. VA-norm

For å regulere og standardisere arbeid som utføres på de kommunale vann- og avløpsanleggene, både for nye og eksisterende anlegg, har mange kommuner sluttet seg til en felles Norsk VA-norm (www.va-norm.no). Denne normen har som mål å lede frem til en nasjonal norm, og skal standardisere og formalisere krav som stilles til prosjektdokumentasjon, teknisk utførelse av arbeid, funksjonskrav og sluttdokumentasjon. Detaljerte tekniske krav henviser videre til VA/Miljø-blad (www.va-blad.no) for utførlige løsninger og arbeidsoperasjoner. Både normen og bladene revideres jevnlig i takt med utviklinger i tekniske løsninger samt endringer i lovverk og forskrifter, og de tilsluttede kommunene vil således ikke måtte bruke ekstra ressurser for å unngå å bli hengende etter.

Bø kommune har i lengre tid abonnert på både normen og bladene, men har ikke formelt vedtatt å innføre disse som gjeldende. Det anbefales at dette vedtas. Lokale bestemmelser innføres der det er hensiktsmessig, blant annet for innmåling av ledninger til kommunens elektroniske ledningskartverk.

5. Oppsummering

Intensjonen i denne saken er å få gjort nødvendige avklaringer og presiseringer på VA-sektoren i kommunen, samt å få dette formalisert på riktig måte. Rådmannen anbefaler at

Kommunestyret vedtar disse med ikrafttredelse fra 01.01.2017, slik at momenter som påvirker Regulativet vil kunne tas med når dette skal revideres.

Straumsjøen, 07.09.16

Gundar Jakobsen
Rådmann

Rune Dahl
Teknisk Sjef

Vedlegg:

Forslag til *Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Bø kommune, Nordland*
Forslag til *Leveringsbetingelser for drikkevann, Bø kommune, Nordland*
Forslag til *Leveringsbetingelser for avløpstjenester, Bø kommune, Nordland*
Forslag til *Bestemmelser om vannmålere, Bø kommune, Nordland*
Standard abonnementsvilkår for vann og avløp, Administrative bestemmelser
Standard abonnementsvilkår for vann og avløp, Tekniske bestemmelser
Utdrag fra Regulativet 2016
Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften) - Del 4A
Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg
Sammenligningstabeller for kommuner i regionen
Notat om stikkledninger – eierskap og ansvarsforhold

Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Bø kommune, Nordland

Hjemmel: Fastsatt av Bø kommunestyre xx. xxx xxxx med hjemmel i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg (vass- og avløpsanleggslova) av 16. mars 2012 nr. 12, og forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) av 24. mai 2004 nr. 931.

§ 1. Formål

Forskriften har som formål å fastsette regler for beregning og innkreving av de gebyrer abonnentene skal betale for vann- og avløpstjenester i kommunen.

§ 2. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for alle abonnenter, jf. definisjon i § 3.

§ 3. Definisjoner

- a) **Abonnent:** eier eller fester av eiendom som er registrert i grunnboken med eget gårds- og bruksnummer/festenummer/seksjonsnummer, som er tilknyttet eller pålagt tilknyttet kommunal vann- og/eller avløpsanlegg direkte eller gjennom felles privat stikkledning. Ved bortfeste av eiendom regnes fester som abonnent, om ikke annet er avtalt, jf. lov om kommunale vass- og avløpsanlegg §3.
- b) **Boenhet:** Boenhet som består av ett eller flere rom, har separat inngang, samt eget bad/WC og kjøkkendel.
- c) **Engangsgebyr for tilknytning:** gebyr for tilknytning til og etablering av abonnement på kommunale vann- og/eller avløpstjenester.
- d) **Årsgebyr:** årlig gebyr for tilgang til kommunens vann- og/eller avløpstjenester. Gebyret er todelt og består av abonnementsgebyr og forbruksgebyr.
- e) **Abonnementsgebyr:** Årsgebyrets faste del, som i hovedsak skal dekke kommunens faste kostnader for vann- og/eller avløpstjenester.
- f) **Forbruksgebyr:** Årsgebyrets variable del, som betales etter forbruk (målt eller stipulert).
- g) **Midlertidig tilknytning:** Bygg/anlegg som tilknyttes kommunalt vann- og/eller avløpsanlegg for en begrenset periode inntil 1 år, med mulighet til å søke om forlengelse (eksempelvis anleggsbrakker).

Abonnementsgebyr skal i hovedsak relateres til kommunens kostnader som er uavhengig av forbruket, eksempelvis administrasjonskostnader, kapitalkostnader, kostnader til brannvann etc. Øvrige kostnader dekkes inn gjennom forbruksgebyr.

§ 8-2. Abonnementsgebyr

Det skal differensieres etter eiendommens art:

- Abonnementsgebyr for *næring* betales av næringseiendommer, offentlige virksomheter og borettslag, samt kombinasjonsboliger med både næring og boligenheter.
- Abonnementsgebyr for *bolig* betales av øvrige abonnenter, inkludert fritidsboliger.

For borettslag skal det betales gebyr per enhet, dersom ikke annet er avtalt.

For *næring* skal abonnementsgebyr for vann videre differensieres basert på dimensjon på inntaksledning.

§ 8-3. Forbruksgebyr

Forbruksgebyret skal være basert på målt eller stipulert årlig vannforbruk, med pris per m³ fastsatt i regulativet. For næring gjelder som hovedregel at forbruket skal måles.

Både kommune og abonnent kan kreve at forbruksgebyret skal baseres på vannmåler.

Se eget punkt for gebyr for leie av vannmåler.

Avløpsmengde regnes som lik inngående vannmengde.

For stipulert forbruk gjelder følgende:

90 m ³	Fritidsbolig
180 m ³	Bolig, næring og gårdsbruk med lavt vannforbruk (eks. sau)
360 m ³	Gårdsbruk med høyt vannforbruk (eks. storfe)

§ 9. Avvik i årsgebyr

Restriksjoner på vannforbruk, kortere eller planlagte avbrudd i vannleveranse eller mottak av avløp (eksempelvis ved vedlikehold eller utbygging) gir ikke grunnlag for reduksjon i gebyr.

For abonnenter som har særlig stort vannforbruk og/eller avløpsmengde, hvor avløpsmengde avviker vesentlig fra vannforbruk, eller som har avløpsvann som i sammensetning avviker vesentlig fra vanlig husholdningsavløp, kan årsgebyr fastsettes etter avtale. Avvikende avløpsmengde kan eventuelt bli målt. Hvis avtale ikke kommer i stand, fastsettes gebyrene av kommunen.

Leveringsbetingelser for drikkevann, Bø kommune, Nordland

Hjemmel: Hjemmel for leveringsbetingelsene ligger i kommunens eierskap av anleggene, og det framtidige drifts-, vedlikeholds- og fornyelsesansvar som følger av dette.

Felles mål

Både du som abonnent og vi i kommunen ønsker å ha en best mulig tjeneste med vannforsyning til en rimelig pris. For å få dette til må vi begge holde oss til visse regler.

I dette dokumentet vil du finne hvilke regler som gjelder og hva du kan gjøre når du mener tjenestene ikke er slik de bør være.

Kommunens forpliktelser

Vannforsyning

- Kommunen skal levere drikkevann via det kommunale vannforsyningsnettet.
- Kommunen skal drifte, vedlikeholde, utbedre og renovere vannanleggene for både å tilfredsstille gjeldende lover og forskrifter, samt å opprettholde en god og sikker vannforsyning.

Vannkvalitet

Drikkevann skal, ved uttak fra kommunal ledning, oppfylle krav stilt i drikkevannsforskriften, slik at det er hygienisk betryggende.

Trykk

Ved en normal driftssituasjon skal vanntrykket ved tilknytningspunktet til kommunal ledning være minimum 2 bar.

For felles stikkledninger til to eller flere abonnenter gjelder følgende:

- Hver abonnent er selv ansvarlig for stikkledningen fra sitt bygg og til knutepunkt på felles stikkledning.
- De tilknyttede abonnentene er i felleskap eier og ansvarlig for den delen av ledningen som ligger fra tilknytningspunktet på hovedledningen, dvs. an boring / gren, eventuelt fra eiendomsgrense dersom tilknytningspunktet ligger utenfor, og frem til siste forgrening.
- Kommunen eier og er ansvarlig for den eventuelle delen av stikkledningen som ligger fra abonnentenes eiendomsgrense og til hovedledning.
- Det bør foreligge en tinglyst sameieavtale for den felles eide delen av stikkledningen, med evt. ansvarsfordeling mellom sameierne. For større utbygginger kan det også opprettes samvirkeforetak som skal eie og drifte slike felles ledninger.

I begge tilfeller gjelder at alle omkostninger i forbindelse med etablering av nye stikkledninger bæres av abonnenten. Eventuell kommunal overtakelse av eierskap og ansvar for den delen av stikkledningen som ligger utenfor abonnentens eiendom skal skje etter at arbeidet er godkjent av kommunen.

Utdrag fra vilkårene:

- Abbonnten har ansvaret for å sikre at egne stikkledninger blir lagt korrekt
- Abbonnten har ansvaret for å sikre at innvendige installasjoner (husapparater og sanitæranlegg) blir dimensjonert og valgt ut fra vannkvalitet, driftstrykk og trykkvariasjoner. Dersom trykket er større enn 6 bar, må abonnenten sikre sine innvendige installasjoner ved bruk av reduksjonsventil.
- Abonnenter som driver virksomhet som stiller spesielle krav til leveranse av drikkevann er selv ansvarlige for å skaffe informasjon om vannets kvalitet, driftssikkerhet m.m., og eventuelt tegne nødvendige forsikringer.
- Abbonnten har ansvaret for å vedlikeholde egne anlegg. Dette gjelder for sanitæranlegg, stikkledninger og felleseide private ledningsnett.
- Abbonnten er ansvarlig for å utbedre lekkasjer på egne anlegg snarest, evt. innen gitte frister.
- Abbonnten er ansvarlig for å kjenne til plassering av egen reduksjonsventil/sikkerhetsventil, samt plassering av utvendig stoppekran.

For avklaring vedrørende rettigheter kan abonnenten kontakte sitt forsikringsselskap, kommunen eller Forbrukerkontoret.

Kommunens forpliktelser faller bort for de tilfeller der levering av vannmengde hindres av ekstraordinære omstendigheter utenfor kommunens kontroll og som kommunen heller ikke med rimelighet kan overvinne følgene av. Forpliktelser til å levere faller bort så lenge hindringene foreligger.

Lover og forskrifter

- LOV-2000-11-24-82: Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven)
- LOV-2012-03-16-12: Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg
- LOV-1981-03-13-6: Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven)
- LOV-1976-06-11-79: Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolloven)
- FOR-2001-12-04-1372: Forskrift om vannforsyning og drikkevann (Drikkevannsforskriften)
- FOR-2004-06-01-931: Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- FOR-2009-12-18-1600: Forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg (damsikkerhetsforskriften)
- FOR-2015-12-17-1710: Forskrift om brannforebygging
- FOR-1994-12-15-1187: Forskrift om internkontroll for å oppfylle næringsmiddelovgivningen
- FOR-2003-07-04-951: Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav
- Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Bø kommune, Nordland
- Leveringsbetingelser for drikkevann, Bø kommune, Nordland
- Leveringsbetingelser for avløpstjenester, Bø kommune, Nordland
- Bestemmelser om vannmålere, Bø kommune, Nordland
- Standard abonnementsvilkår – administrative bestemmelser
- Standard abonnementsvilkår – tekniske bestemmelser
- VA-norm, Bø kommune, Nordland

Leveringsbetingelser for avløpstjenester, Bø kommune, Nordland

Hjemmel: Hjemmel for leveringsbetingelsene ligger i kommunens eierskap av anleggene, og det framtidige drifts-, vedlikeholds- og fornyelsesansvar som følger av dette.

Felles mål

Både du som abonnent og vi i kommunen ønsker å ha en best mulig tjeneste for mottak av avløpsvann til en rimelig pris. For å få dette til må vi begge holde oss til visse regler.

I dette dokumentet vil du finne hvilke regler som gjelder og hva du kan gjøre når du mener tjenestene ikke er slik de bør være.

Kommunens forpliktelser

Innsamling av avløpsvann

- Spillvann (kloakkvann) skal samles inn gjennom kommunal ledning, 24 timer i døgnet.
- Kommunen skal drifte, vedlikeholde, utbedre og renovere avløpsanleggene for å tilfredsstille både gjeldende lover, forskrifter og utslippstillatelser, samt tilstrebe å oppfylle kommunens mål i forhold til vann- og vassdragskvalitet.
- Kommunen tilrettelegger, der det er mulig, for at overvann (regnvann og drensvann) fra eiendommen skal ledes bort, enten ved at det samles inn separat eller sammen med spillvannet.

Informasjon og varsling

- Kommunen skal umiddelbart varsle om akutte utslipp til vann og vassdrag som kan ha betydning for abonnentene.
- Henvendelser, både skriftlige og muntlige, besvares raskest mulig, og senest 3 uker fra mottakstidspunktet.

Utdrag fra vilkårene:

- Abonnementen har ansvar for å sikre at egne stikkledninger blir lagt korrekt
- Abonnementen har ansvar for å sikre at lavest monterte vannlås i bygget er minimum 900mm høyere enn innvendig topp på hovedledning målt ved koblingspunktet.
- Abonnementen har ansvaret for å vedlikeholde egne anlegg. Dette gjelder for sanitæranlegg, stikkledninger og felleseide private ledningsnett.
- Abonnenter som driver virksomhet som forårsaker spesielle typer eller mengder avløpsvann, er selv ansvarlig for å skaffe til veie informasjon om beskaffenhet og mengde.
- Abonnenter som har behov for spesielle påslipp, enten i mengde eller sammensetning, kan regulere dette i egen avtale der dette er hensiktsmessig.
- Abonnementen er ansvarlig for å utbedre lekkasjer på egne anlegg snarest, evt. innen gitte frister.
- Der flomfare/fare for tilbakeslag er kjent, har abonnementen ansvar for å sikre eiendommen mot oversvømmelser, f.eks. ved å installere godkjente selvlukkende sluk (med tilbakeslagsventil).
- Abonnementen er ansvarlig for at det aldri tømmes kjemikalier, oljer, løsemidler, spesialavfall, eller gjenstander som sanitetsbind, bleier og lignende i avløpsnettet.
- Avløpskvern / kjøkkenavfallskvern er forbudt å koble til avløpssystemet.
- Abonnementen er ansvarlig for å tilrettelegge for at kommunen kan foreta inspeksjoner av installasjoner ved behov.
- Abonnementen må innrette seg etter anvisninger og informasjon fra kommunen.
- Abonnementen er ansvarlig for at husstandens medlemmer, leieboere og andre som benytter hans anlegg overholder abonnementsvilkårene.
- Abonnementen skal varsle kommunen dersom det er uregelmessigheter med avløpssystemet.

Andre forhold knyttet til avløpstjenesten

Egne anlegg og slam

Abonnenter med eget avløpsanlegg, eksempelvis tette tanker, slamavskiller, minirensanlegg eller lignende, har selv ansvar for forsvarlig drift og vedlikehold av anleggene. Ansvar for å ha gyldig utslippstillatelse påhviler abonnenten.

Kommunen har myndighet for utstedelse av utslippstillatelse for mindre anlegg, herunder kontroll og oppfølging mot abonnenten.

- Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Bø kommune, Nordland
- Leveringsbetingelser for drikkevann, Bø kommune, Nordland
- Leveringsbetingelser for avløpstjenester, Bø kommune, Nordland
- Bestemmelser om vannmålere, Bø kommune, Nordland
- Standard abonnementsvilkår – administrative bestemmelser
- Standard abonnementsvilkår – tekniske bestemmelser
- VA-norm, Bø kommune, Nordland

Bestemmelser om vannmålere, Bø kommune, Nordland

Hjemmel: Hjemmel for bestemmelsene ligger i kommunens eierskap av anleggene, og det framtidige drifts-, vedlikeholds- og fornyelsesansvar som følger av dette.

Generelt

Både kommune og abonnent på drikkevann kan kreve vannmåler installert på vanninntaket.

Næringsabonnenter skal som hovedregel måle vannforbruket med vannmåler.

Hver abonnent skal ha egen vannmåler. Hvis abonnenten har flere forbrukssteder, eksempelvis ved utleie av leilighet, kan abonnenten etter eget ønske installere egne målere for disse.

Søknadsplikt

Søknad om installering/utskifting av vannmålere skal fylles ut og godkjennes av kommunen før arbeid påbegynnes. Vannmålerinstallasjoner skal utføres av godkjent foretak. Etter installasjon skal ferdigmelding fylles ut av ansvarlig utførende og godkjennes av kommunen. Ferdigmeldingen skal som minimum inneholde: dato, type/modell, målernummer, målerstand, tegning over installasjonen, kontaktinformasjon til utførende foretak, kontaktinformasjon til abonnent.

Dersom abonnenten ønsker å fjerne måleren skal det søkes til kommunen. Søknad skal være godkjent før arbeid påbegynnes. Måleren skal avleses før demontering.

Anskaffelse, eieforhold

Som hovedregel gjelder at for vannmålere til bolig og fritidsbolig, samt mindre vannmålere, skal abonnenten selv besørge anskaffelse og installasjon. Abonnenten har selv ansvar for drift og vedlikehold.

For større vannmålere for næring vil kommunen besørge anskaffelse av vannmåler og abonnent besørge installasjon. Kommunen eier vannmåleren og vil dele ut ny ved utskifting. Dersom behov for utskifting skyldes forhold abonnenten har ansvar for, må abonnenten bekoste utskiftingen.

Abonnenten betaler et årlig gebyr for leie av måler i henhold til regulativ fastsatt av kommunestyret.

Vannmålere skal være godkjent, jf. *Forskrift om krav til vannmålere*.

Generelt gjelder at vannmålere skal skiftes ut eller kalibreres etter 10 år.

12. Vannavgift - tilknytningsavgift

(avgiftspliktig - priser er inklusive mva)

Rammer for gebyrberegning

Gebyrene skal ikke overstige kommunens kostnader, men kan avregnes over en 4 års periode. Overslag over forventede kostnader (drifts- og kapitalkostnader) for de nærmeste 4 årene skal foreligge før gebyrenes størrelse fastsettes.

Gebyrberegning baseres på Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter av 31. mai 1974 samt nasjonale og kommunale forskrifter om vann- og avløpsgebyrer.

12.1. Engangsgebyr for tilknytning

Engangsgebyr betales ved tilknytning til offentlig vann- og / eller avløpsledningsnett.

	Vann	Avløp
Engangsgebyr for tilknytning	12.500,- kr. / abonnent	12.500,- kr. / abonnent

Fra 01.01.07 må engangskostnadene ved tilknytning til offentlig vann- og / eller avløpsnett fra hovedledning til hytte / fritidsbolig betales av abonnentene.

Frakobling av vann betales med 65% av årsavgiften	kr	2.465,-
2. gangs tilkobling 65% av årsavgiften	kr	2.465,-

12.2. Årsgebyr

12.2.1 Abonnementsgebyr

Kommunens totale årsinntekter fra abonnementsgebyrer skal dekke følgende andel av kommunens samlede årskostnader for henholdsvis vann- og avløpstjenestene.

Dette reflekterer kommunens faste kostnader for disse tjenestene:

Vann: Ca. 70 %

Avløp: Ca. 40 %.

- Abonnementsgebyret differensieres etter dimensjon på inntaksledning:
- abonnementsgebyr for *næring* betales av næringsseiendommer, offentlige virksomheter og borettslag.
- Abonnementsgebyr for *bolig* betales av øvrige abonnenter.
- For midlertidig tilknytning, se §9 i gjeldende forskrift om vann og avløpsgebyrer.

Abonnenter på vann betaler abonnentgebyr avhengig av dimensjon på inntaksledning, mens abonnenter på avløp / kloakk er delt i 2 kategorier. Bolig og næring.

Abonnementsgebyr:	Dim. i tommer på inntaksledning	Vann	Avløp
Fiskebruk, næring, borettslag og offentlige virksomheter	0 – 1	2.390,- kr. / abonnent	1.879,- kr. / abonnent
	1 – 2	3.693,- kr. / abonnent	
	2 – 3	7.387,- kr. / abonnent	
	3 – 4	11.080,- kr. / abonnent	
	4 – 6	14.773,- kr. / abonnent	

½ "	kr. 424,-		¾ "	kr. 887,-
1 "	kr. 1.123,-		1 ½ "	kr. 1.357,-
2 "	kr. 1.823,-		ND 65	kr. 2.930,-
ND 80	kr. 2.930,-		ND 100 (4")	kr. 2.990,-
ND 150 (6")	kr. 3.842,-			

Målerleie forfaller til betaling på 1. termin.

12.4. Midlertidig bruk av vann og avløp

Eier / fester av eiendom som midlertidig knyttes til kommunens vann- og avløpsanlegg skal betale abonnementsgebyr og forbruksgebyr etter gjeldende regler for næringsvirksomhet, se pkt. 2.1 og 2.2.



Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)

Del 4A. Kommunale vann- og avløpsgebyrer

0 Del 4A (overskriften) tilføyd ved forskrift 15 des 2005 nr. 1691 (i kraft 1 jan 2007).

Kapittel 16. Kommunale vann- og avløpsgebyrer

Fastsatt med hjemmel i lov 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter § 2.

0 Kapittel 16 endret ved forskrift 15 des 2005 nr. 1691 (i kraft 1 jan 2007)

§ 16-1. *Rammen for gebyrene*

Vann- og avløpsgebyrer fastsatt i medhold av lov 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren. Ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn.

Kommunen fastsetter i forskrift regler for beregning og innkreving av vann- og avløpsgebyrene, samt gebyrenes størrelse, innenfor rammene av denne forskriften. Før kommunen gjør vedtak om gebyrenes størrelse, skal det foreligge et overslag over kommunens antatte direkte og indirekte kostnader knyttet til drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren for de nærmeste tre til fem årene. Overslaget skal så vidt mulig utarbeides i sammenheng med kommunens rullerende økonomiplan. Det skal også foreligge et overslag over hvilke beløp gebyrene antas å innbringe.

§ 16-2. *Generelt om beregningen*

Gebyrene for eiendom som brukes som bolig, skal beregnes for hele eiendommen under ett eller separat for den enkelte boenhet.

Eier av fast eiendom er i alle tilfelle ansvarlig for gebyrene overfor kommunen.

§ 16-3. *Engangsgebyr for tilknytning*

Plikt til å betale engangsgebyr for tilknytning oppstår når en ellers gebyrpliktig eiendom blir bebygd, eller når gebyrplikt for bebygd eiendom inntreffer etter lov om kommunale vass- og kloakkavgifter § 1. Ved tilbygg eller påbygg kan det beregnes tillegg i tilknytningsgebyret.

§ 16-4. *Årsgebyr*

Årsgebyret skal enten beregnes på grunnlag av vannforbruk, eller en todelt gebyrordning med en fast og en variabel del. Vannforbruket baseres på målt eller stipulert anslag. For eiendom hvor vannmåler ikke er installert, skal vannforbruket stipuleres på grunnlag av bebyggelsens størrelse. Det stipulerte forbruket skal i størst mulig grad tilsvare reelt forbruk. Det kan dessuten tas hensyn til bebyggelsens art og den bruk som gjøres av den, samt eiendommens størrelse og beskaffenhet.

Både kommunen og den enkelte gebyrpliktige kan kreve at årsforbruket skal fastsettes ut fra målt forbruk. Den enkelte gebyrpliktige må selv bekoste slik måling, og målingen må utføres med vannmåler etter kommunens anvisning.

Det kan ikke fastsettes minimumsgebyrer fra 1. januar 2008.



Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg

Dato	LOV-2012-03-16-12
Departement	Klima- og miljødepartementet
Sist endret	
Publisert	I 2012 hefte 4
Ikrafttredelse	01.07.2012
Endrer	LOV-1974-05-31-17
Kunngjort	16.03.2012 kl. 14.05
Korttittel	Vass- og avløpsanleggslova

Jf. *tidlegare* lov 31 mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter. - Sjå òg lover 13 mars 1981 nr. 6 kap. 2 til 4, 24 nov 2000 nr. 82 kap. 2 til 4 og 8, pbl. kap. 27.

§ 1. *Kommunalt eigarskap til vass- og avløpsanlegg*

Nye vass- og avløpsanlegg skal vere eigd av kommunar. Eksisterande vass- og avløpsanlegg kan berre seljast eller på annan måte overdragast til kommunar. Vesentleg utviding eller samanslåing av eksisterande private anlegg kan berre skje med løyve frå kommunen etter § 2.

I lova her er det med vass- og avløpsanlegg meint hovudleidningar for vatn og avløp, pumpestasjonar, høgdebasseng, anlegg for handtering og reinsing av vatn og avløp m.m.

Lova her gjeld ikkje for mindre vass- og avløpsanlegg.

Lova gjeld heller ikkje for vass- og avløpsanlegg eigd av anna offentleg organ eller for næringsverksemd o.l. som ikkje er knytt til kommunale anlegg.

§ 2. *Kommunalt løyve til privat vass- og avløpsanlegg*

Kommunen kan etter søknad gi løyve til samanslåing eller vesentleg utviding av eksisterande privat vass- og avløpsanlegg eller til etablering av nytt anlegg dersom

- det private anlegget ligg så langt frå kommunalt vass- og avløpsanlegg at kommunen ikkje kan krevje at busetnaden som det private anlegget tener eller skal tene skal knytast til det kommunale anlegget med heimel i plan- og bygningslova § 27-1 og § 27-2, eller
- kostnadene ved å knyte seg til det kommunale anlegget vil vere uhøveleg store eller andre særlege omsyn talar for det.

Nye anlegg etter første ledd skal organiserast som andelslag eigd av brukarane. Kommunen avgjer om det elles skal stillast særlege vilkår for løyvet.

Ved samanslåing eller vesentleg utviding av eksisterande anlegg avgjer kommunen om det skal stillast særlege vilkår for løyvet. Når særlege omsyn talar for det, kan kommunen krevje at anlegget skal organiserast som andelslag eigd av brukarane.

§ 3. *Kommunale vass- og avløpsgebyr*

Når ein fast eigedom har tilknytning til kommunal vass- eller avløpsleidning, anten beinveges eller gjennom privat samleidning, har eigaren skyldnad til å svare vass- og avløpsgebyr til kommunen. Det same gjeld når kommunen med heimel i plan- og bygningslova §§ 27-1 eller 27-2 har kravd at eigedomen skal ha slik tilknytning. Gebyr kan krevjast jamvel av eigedom som det ikkje er hus på, når kommunen kunne kravd

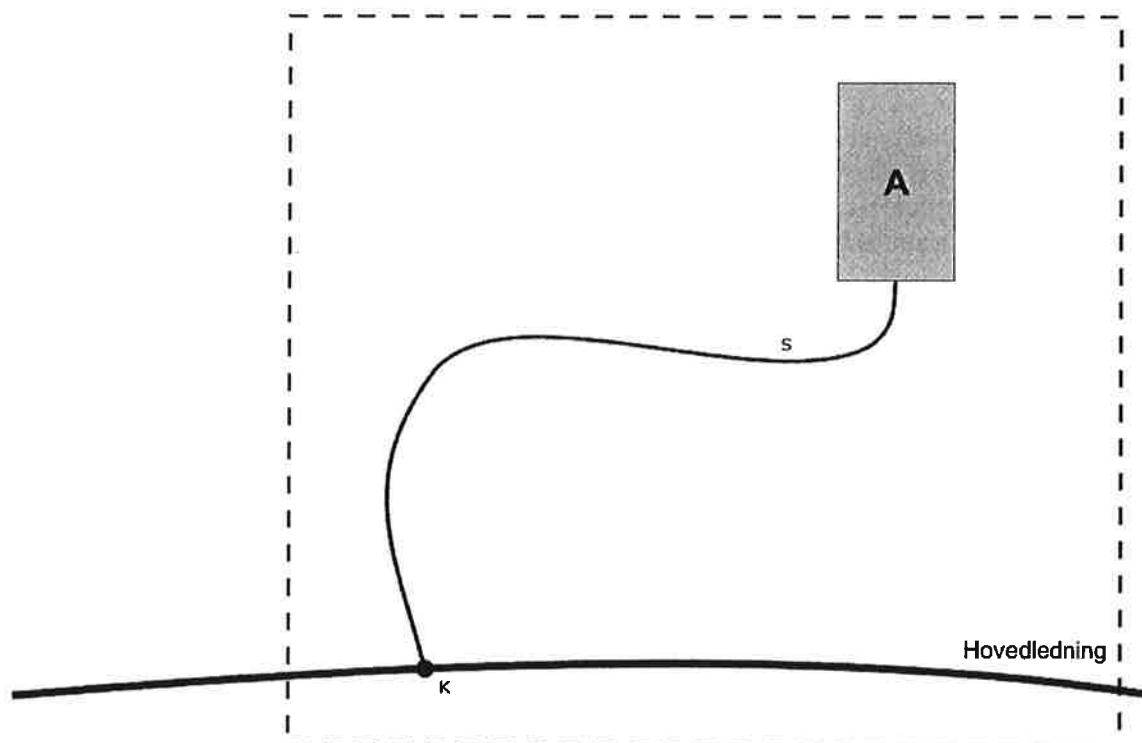
Vannmålerleie

Sortland inkl. mva.	Øksnes	Hadsel	Lødingen
Foreløpig ingenting i kommunal regi. Plan om innføring av vannmåler for alle abonnenter 2015-2026.	244kr < 25mm 782kr 26-50mm 980kr 51-75mm 1248kr 75-100mm 1526kr >100mm Manglende avlesning: 279kr purregebyr, 446kr avlesningsgebyr.	Ab. betaler installasjon, kommune eier og leverer ut måler. 160kr <1" 785kr 3" 170kr 1¼" 1440kr 4" 330 1½" 1565kr 6" 340 2" 2135kr 8" 570 2½"	970kr
Andøya	Harstad	Narvik	Bodø
Ab. betaler installasjon, kommune eier og leverer ut måler. Ab. anskaffer selv målere over 4" og spesialmålere, inst. og drift etter anvisning fra kommunen. Manglende avlesning: stipulert forbruk, evt avlest av kommunen + avlesningsgebyr 250kr <1¼" 800kr 1½" 1900 2" / 2½" 2500 3" 3000 4"	0kr målerleie. 978kr avlesningsgebyr.	Ab. betaler installasjon, kommune eier og leverer ut måler. Ab. anskaffer selv større målere og besørger installasjon og vedlikehold. Manglende avlesning: stipulert forbruk, evt avlest av kommunen 200kr per måler	200kr <40mm 500kr >40mm 1000kr kombimåler

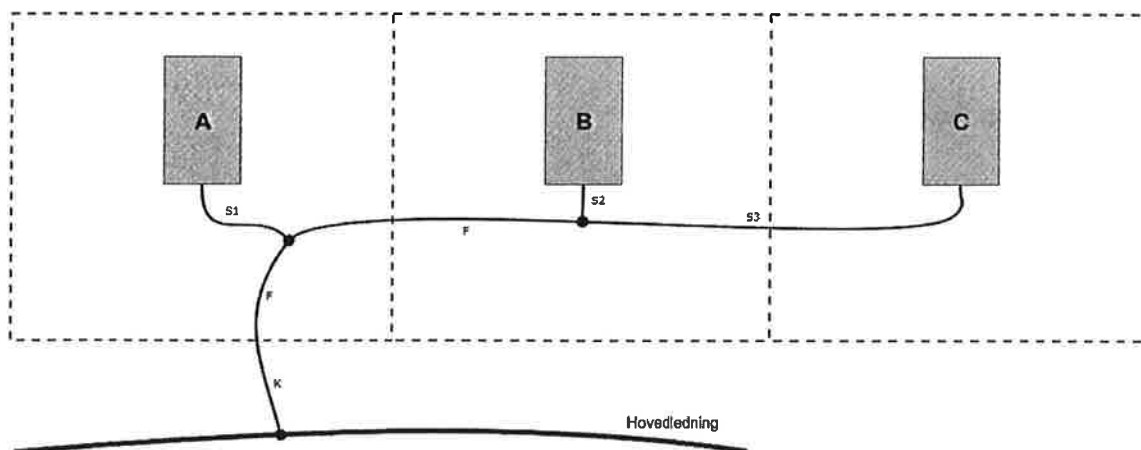
Årsgebyr

Fastledd

Sortland inkl. mva.	Øksnes	Hadseil	Lødingen
?	Vann: 10764 næring storforbruker 3224 næring >300m ² 2184 næring <300m ² 1466 bolig >75m ² 733 bolig <75m ² Avløp: 14352 næring storforbruker 3068 næring >300m ² 1560 næring <300m ² 1730 bolig >75m ² 865 bolig <75m ²	Vann: 690 bolig <60m ² 1175 bolig >60m ² 1935 næring Avløp: 740 bolig <60m ² 1255 bolig >60m ² 2220 næring	Vann: 1163 bolig og næring <500m ² 581,50 fritid 2326 næring >500m ² Avløp: 1179 bolig og næring <500m ² 589,50 fritid 2358 næring >500m ²
Andøya	Harstad	Narvik	Bodø
Vann: 7983 næring >5000m ³ 3548 næring 500-5000m ³ 887 øvrige Avløp: 8613 næring >5000m ³ 3828 næring 500-5000m ³ 957 øvrige	Vann: 26924 næring >81mm inntak 16149 næring 41-80mm inntak 5384 næring <40mm inntak 1888 bolig og landbruk Avløp: 28248 næring >81mm inntak 16953 næring 41-80mm inntak 5653 næring <40mm inntak 1979 bolig og landbruk	Vann: 6,18kr/m ² Avløp: 7,43kr/m ²	Vann: 550 per boenhet/bygg/seksjon Avløp: 450 per boenhet/bygg/seksjon



I enkelte tilfeller kan hovedledningen gå gjennom eiendommen til abonnenten. Da vil abonnenten eie hele stikkledningen, mens kommunen har ansvaret i tilknytningspunktet, dvs. an boring og gren.



I figur 3 vises det tre abonnenter som har felles stikkledning. Etter dagens regelverk er det uklart hvor kommunens ansvarsforhold inntre; skal det fortsatt legges til grunn begrensningen om at abonnentene ikke eier utenfor egen eiendom, og hvordan skal en 50 meters grense måles? I spesielle situasjoner kan faktisk kommunen måtte eie flere deler av stikkledningen, med privat eierskap i mellom.

STORTINGSVALGET OG SAMETINGSVALGET 2017

Saksbehandler: Grete F. Olsen
 Arkivsaksnr.: 16/710

Arkiv: 011

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
53/16	Formannskapet	22.09.2016
67/16	Kommunestyret	28.09.2016

Innstilling:

Stortingsvalget og sametingsvalget 2017 avholdes over 1 dag i Bø kommune, mandag 11. september.

Saksutredning:

Valgloven § 9-1 fastsetter at stortingsvalg holdes i alle kommuner på en og samme dag i september måned i det siste året av hver stortingsperiode. Fylkestings- og kommunestyrevalg holdes i alle kommuner på en og samme dag i september måned hvert fjerde år. Valgene holdes i det andre året av hver stortingsperiode. I henhold til § 9-2 fastsetter Kongen valgdagen til en mandag.

Todagersvalg.

Det har vært slik at kommunestyret selv kunne med tilslutning fra minst 1/3 av medlemmene vedta at det på ett eller flere steder i kommunen skal holdes valg også søndagen før den offisielle valgdagen. Vedtaket måtte treffes senest samtidig med budsjettet for det året valget skal holdes. Det betyr at dersom vedtaket om todagers valg skulle være gyldig med bare 1/3 flertall, måtte det være vedtatt samtidig med budsjettet. Begrunnelsen er at et mindretall ikke skulle kunne binde et flertall til store utgifter etter at budsjettet for valget er vedtatt.

Stortinget vedtok 13. juni 2016 flere endringer i valgloven som vil få innvirkning for gjennomføringen av stortingsvalget 2017.

I skriv datert 17.06.16 fremgår bl.a.:

- Elektronisk avkryssing i manntallet på valgdagen innføres nå som et permanent, frivillig tilbud til alle kommuner. Alle kommuner som ønsker det, kan benytte seg av ordningen under stortingsvalget 2017.
- Fristen for å godkjenne forhåndsstemmer flyttes fra valgdagen kl. 21 til tirsdag etter valgdagen kl. 17.
- Kommunestyret kan selv vedta at det kan holdes valg på søndag før valgdagen. Det er ikke lenger mulig å vedta et slikt forslag med mindretall i kommunestyret. Vedtaket må treffes **senest** samtidig med budsjettet for det året valget skal holdes.
- I tillegg er det gjort en presisering av valglovens regler for fritak for kandidater ved fylkestings- og kommunestyrevalg, som understreker at kandidatene ikke kan kreve seg fritatt etter at de har blitt valgt.

I statsråd 22.04.16 ble valgdagen for stortingsvalget og sametingsvalget 2017 fastsatt til mandag 11. september 2017.

Hvert enkelt kommunestyre kan – i medhold av valgloven § 9-2 (2) – bestemme at det i vedkommende kommune skal holdes valg også søndag 10.september 2017.

I Bø kommune har vi tradisjon på å avvikle denne type valg kun på 1 dag. Dette har fungert hos oss og det foreligger ingen endringer eller innspill som tilsier at vi bør forandre denne praksis.

I forhold til kommunalt budsjettarbeid og møteplanen for høsten, er det greit at kommunestyret behandler saken om valgdag(er) alt i sitt septembermøte.

Bø kommune, 05.08.16.

Gundar Jakobsen
Rådmann

FORSLAG TIL REVIDERT REGELVERK FOR STRATEGISK NÆRINGSFOND

Saksbehandler: Åsa Elvik
 Arkivsaksnr.: 16/885

Arkiv: U70 &00

Saksnr.: Utvalg
 56/16 Formannskapet
 68/16 Kommunestyret

Møtedato
 22.09.2016
 28.09.2016

Innstilling:

Kommunestyret vedtar følgende

Regelverk for Strategisk næringsfond**§ 1 FORMÅL**

Formålet med Strategisk Næringsfond er å:

- a. oppfylle mål og strategier i Strategisk Næringsplan
- b. bidra til å styrke og videreutvikle næringslivet og arbeidsmarkedet i Bø kommune

§ 2 MÅLGRUPPE

Alle private aktører med konkrete prosjekt/tiltak som er i tråd med formålet, kan søke om lån fra Strategisk næringsfond.

§ 3 FINANSIERING

Strategisk Næringsfond finansieres ved:

- a. avsetning av kapital i henhold til kommunestyrets løpende vedtak
- b. innbetalinger av terminer på alle typer kommunalt finansierte næringslån
- c. renteavkastning på fondets kapital

§ 4 TILDELINGSKRITERIER

For at tilskudd skal kunne innvilges, må følgende kriterier oppfylles:

1. Prosjektet/tiltaket må være i tråd med Bø kommune sine mål og strategier
2. Prosjektet/tiltaket må ha god kvalitet
3. Søker må som hovedregel ha bostedsadresse i Bø kommune, og bedriften det søkes om støtte til, må som hovedregel være registrert med adresse i Bø kommune

4. Søker må ha god gjennomføringsevne
5. Tilskuddet må ha utløsende effekt – det er ikke tilstrekkelig at tilskuddet medvirker til å opprettholde et tilbud
6. Prosjektet/tiltaket må ikke være konkurransevridende

§ 5 KOSTNADER SOM LÅNET IKKE KAN VÆRE MED Å FINANSIERE

Støtte i form av lån fra Strategisk Næringsfond kan ikke brukes til følgende formål:

1. Tidligere års underskudd hos søker
2. Løpende ordinære driftskostnader i bedriften

§ 6 KRAV TIL SØKNADEN

Søknaden skal som minimum inneholde følgende opplysninger:

1. Nødvendige personalia
2. Beskrivelse av prosjektet/tiltaket – med målsetting og forventede resultater
3. Plan for gjennomføring – aktiviteter, tidsplan, organisering og samarbeidspartnere
4. Drifts- og investeringsbudsjett for minimum 2 år med finansieringsplan
5. Søknader fra igangværende virksomhet skal vedlegges siste 2 års regnskap

Før søknad om lån behandles, må søker ha ordnet eventuelle mislighold på løpende forpliktelser overfor Bø kommune.

§ 7 VEDTAKET

Vedtak om tilbud om lån eller avslag på søknaden er et enkeltvedtak. Melding om vedtak skal være skriftlig begrunnet og gis innen rimelig tid. Om søknaden innvilges, er vedtaket et tilbud om lån. Vedtak om avslag på søknaden gis i et avslagsbrev.

§ 8 KLAGEADGANG

Vedtak om tilbud om lån eller avslag på søknaden er enkeltvedtak som kan påklages i henhold til bestemmelsene i forvaltningsloven. Formannskapet er klageorgan for vedtak fatta av rådmannen. Kommunestyret er klageorgan fatta av formannskapet. Fylkesmannen er klageorgan for vedtak fatta av kommunestyret.

§ 9 AKSEPT

Låntaker skal gi skriftlig samtykke om at lånet aksepteres på de vilkår som tilbudet angir. Tilsagnet regnes som bortfalt om slik aksept ikke mottas innen 12 måneder fra vedtaket ble fattet.

§ 10 AVSLAG

Søknaden skal avslås om ett eller flere av vilkårene nedenfor er oppfylt:

- a. Søknaden tilfredsstiller ikke tildelingskriteriene
- b. Søknaden faller utenfor formålet med ordningen
- c. Søkeren sender ikke inn nødvendige opplysninger etter anmodning
- d. Søknaden rangeres ikke høyt nok ut fra tildelingskriteriene sett i forhold til andre søknader
- e. Tidligere tildelinger til søker er brukt i strid med forutsetningene

§ 11 ØVRE GRENSE FOR STØTTE I FORM AV LÅN

Støtte i form av lån fra Strategisk Næringsfond skal som hovedregel ikke overstige 10% av samlet kapitalbehov, og skal heller ikke overstige prosjektets egenkapital. Lånsøker skal ha utnyttet andre lånemuligheter så langt mulig. Som hovedregel er maksimalt lån kr 500 000. I særlige tilfeller kan det innvilges lån med høyere beløp.

§ 12 SIKKERHET

Alle lån skal så langt mulig sikres med pant i det objektet som finansieres, med prioritet etter banklån, foran bedriftseiers eventuelle krav. Før utbetaling av lån skal det foreligge tinglyst pantobligasjon og underskrevet gjeldsbrev, samt dokumentasjon på utgifter.

§ 13 TILBAKEBETALING

Lån fra Strategisk Næringsfond skal tilbakebetales, og kan ikke omgjøres til tilskudd. Etter søknad kan nedbetalingsplan for det enkelte lån endres.

§ 14 LÅNEVILKÅR

1. Rente for lån fra Strategisk Næringsfond vedtas av kommunestyret i de årlige budsjettene. Renten reguleres årlig pr 01.01. For tiden er renten 3,5 %.
2. Lånene er avdragsfrie i 3 år. Etter dette nedbetales lånet med like store månedlige avdrag over 7 år.
3. I den avdragsfrie perioden betales bare rente.
4. I avdragstiden betales rente av restgjeld til enhver tid.

5. Unge låntakere som er under 30 år på søknadstidspunktet, gis også rentefrihet i den avdragsfrie perioden.

§ 15 OMGJØRING

Vedtak om lån kan helt eller delvis omgjøres før utbetaling dersom:

- a. Søker har foretatt endringer av en slik karakter at forutsetningene for innvilgelse ikke lenger er til stede, eller
- b. Søker ikke aksepterer eventuelle vilkår som settes for tilskuddet, eller
- c. Tildelingen bygger på uriktige opplysninger fra søker, eller
- d. Tilskuddsmottaker unnlater å levere pliktig rapportering, eller
- e. Tilskuddet helt eller delvis ikke er brukt etter forutsetningene.

Omgjøring av vedtak om tilskudd kan føre til at lånet helt eller delvis ikke utbetales, eller ved at lånet forfaller i sin helhet.

§ 16 FORFALL

Ved opphør av låntakers bedrift, ved salg av bedriften eller salg eiendeler lånet er gitt til kjøp av, forfaller lånet i sin helhet til innfrielse. Samme krav til innfrielse gjelder dersom låntaker flytter pantsatte eiendeler eller bedriften ut av Bø kommune.

Ved manglende betaling av terminbeløp kan lånet i sin helhet sies opp og kreves innbetalt.

§ 17 ETTERGIVELSE

Lån fra Strategisk Næringsfond ettergis kun i tilfeller ved konkurs uten dividende, eller ved gjeldssanering der hoveddelen av kreditorer bidrar. Kommunens betingelser for deltakelse i gjeldssanering fremsettes under gjeldsforhandlingene i det enkelte tilfellet.

§ 18 DELEGASJON AV AVGJØRELSESMYNDIGHET

1. Søknader om lån fra Strategisk Næringsfond opp til og med kr 100.000 behandles og avgjøres av rådmannen.
2. Søknader om lån fra og med kr 101.000 til og med kr 250.000, avgjøres av formannskapet etter innstilling fra rådmannen.
3. Søknader om lån over kr 250.000 avgjøres av kommunestyret etter innstilling fra formannskapet.

Saksutredning:

Kommunestyret vedtok i 2014 et nytt regelverk for Strategisk næringsfond (K-sak 22/14). Samme år ble fondet tilført ny kapital som følge av de såkalte Nergård-midlene (K-sak 56/14). To års erfaring med dette regelverket gjør at rådmannen ser behov for å foreslå noen endringer. Det har også vært ytret ønske i ulike kommunestyredebatteer om å se på regelverket på nytt.

Saken behandles parallelt med forslag til nytt Regelverk for Kommunalt næringsfond, og de to regelverkene bør ses i sammenheng.

De to fondene – Strategisk næringsfond og Kommunalt næringsfond – har i stor grad samme formål: Å bidra til utvikling av næringslivet og arbeidsmarkedet i Bø kommune. Innretningen på fondene er likevel forskjellig:

- Kapitalen i Strategisk næringsfond kommer i hovedsak fra de såkalte Nergård-midlene. Dette er kapitalinntekter som ikke kan brukes i drifta av kommunen. Dermed brukes fondet til utlån til tiltak i næringslivet. Bø kommune har stor frihet i å bestemme et regelverk for bruken av disse midlene, så lenge de forvaltes i tråd med blant annet kommuneloven og regnskapsreglene for kommunesektoren.
- Kapitalen i Kommunalt næringsfond kommer som en årlig bevilgning til Bø kommune fra staten via Nordland Fylkeskommune. Disse midlene kan brukes til tilskudd. Ordningen med kommunale næringsfond faller inn under de distriktpolitiske virkemidlene bevilga over statsbudsjettet. Midlene må dermed forvaltes i tråd med blant annet EØS-regelverket. Det er vedtatt en egen forskrift for forvaltning av distriktpolitiske virkemidler. Bestemmelsene i forskriften må ivaretas i Bø kommunes eget Regelverk for Kommunalt næringsfond.

I det følgende redegjøres for rådmannens forslag til revidert Regelverk for Strategisk næringsfond. Paragrafene kommenteres enkeltvis. Det vedtatte regelverket ligger som vedlegg til saken.

**Rådmannens forslag til revidert
Regelverk for Strategisk næringsfond:**

§ 1 FORMÅL

Formålet med Strategisk Næringsfond er å:

- a. oppfylle mål og strategier i Strategisk Næringsplan
- b. bidra til å styrke og videreutvikle næringslivet og arbeidsmarkedet i Bø kommune

Kommentar: Noe endret ihht vedtatt regelverk. Til forskjell fra kommunalt næringsfond, så kan støtte fra strategisk næringsfond kun gis som lån. Ergo kan fondet ikke brukes på kommunens egne prosjekter, og bokstav c i vedtatt regelverk må tas bort. Foreslår her ny bokstav b lik formuleringa i forslaget til regelverk for kommunalt næringsfond. (I vedtatt regelverk står: «bidra til utvikling av et fremtidsrettet næringsliv i Bø, herunder utbygging av prioriterte områder for næringsrettet infrastruktur».)

§ 2. MÅLGRUPPE

Alle private aktører med konkrete prosjekt/tiltak som er i tråd med formålet, kan søke om lån fra Strategisk næringsfond.

Kommentar: Ny formulering, jf forslaget til regelverk for kommunalt næringsfond. Kommunen selv velger om en vil prioritere noen målgrupper framfor andre. Her foreslås ingen prioriterte målgrupper ut fra en tanke om at utvikling er hovedmålet.

§ 3. FINANSIERING

Strategisk Næringsfond finansieres ved:

- a. avsetning av kapital i henhold til kommunestyrets løpende vedtak
- b. innbetalinger av terminer på alle typer kommunalt finansierte næringslån
- c. renteavkastning på fondets kapital

Kommentar: Samme som i det vedtatte regelverket, med unntak av bokstav d i vedtatt regelverk som her er forslått tatt ut: «tilførsel fra driftsmidler med årlig beløp lik XX % av innbetalte låneterminer»

§ 4. TILDELINGSKRITERIER

For at tilskudd skal kunne innvilges, må følgende kriterier oppfylles:

1. Prosjektet/tiltaket må være i tråd med Bø kommune sine mål og strategier
2. Prosjektet/tiltaket må ha god kvalitet
3. Søker må som hovedregel ha bostedsadresse i Bø kommune, og bedriften det søkes om støtte til, må som hovedregel være registrert med adresse i Bø kommune
4. Søker må ha god gjennomføringsevne
5. Tilskuddet må ha utløsende effekt – det er ikke tilstrekkelig at tilskuddet medvirker til å opprettholde et tilbud
6. Prosjektet/tiltaket må ikke være konkurransevidende

Kommentar: Rådmannen foreslår her en ny bestemmelse i dette regelverket – dette er samme formulering som forslag til Regelverk for Kommunalt næringsfond. Å få tilbud om kommunalt lån anses som et knapphetsgode all den tid fondskapitalen er begrenset. Dette taler for at en formulerer noen kriterier for hvilke søknader som kan innvilges.

§ 5. KOSTNADER SOM LÅNET IKKE KAN VÆRE MED Å FINANSIERE

Støtte i form av lån fra Strategisk Næringsfond kan ikke brukes til følgende formål:

1. Tidligere års underskudd hos søker
2. Løpende ordinære driftskostnader i bedriften

Kommentar: Tilsvarende § 5c i vedtatt regelverk.

§ 6. KRAV TIL SØKNADEN

Søknaden skal som minimum inneholde følgende opplysninger:

1. Nødvendige personalia
2. Beskrivelse av prosjektet/tiltaket – med målsetting og forventede resultater
3. Plan for gjennomføring – aktiviteter, tidsplan, organisering og samarbeidspartnere
4. Drifts- og investeringsbudsjett for minimum 2 år med finansieringsplan
5. Søknader fra igangværende virksomhet skal vedlegges siste 2 års regnskap

Før søknad om lån behandles, må søker ha ordnet eventuelle mislighold på løpende forpliktelser overfor Bø kommune.

Kommentar: Forslag til ny bestemmelse – forsøker å harmonisere i den grad det er relevant med Regelverk for Kommunalt næringsfond. Forslaget ivaretar §§ 5d og 9 i vedtatt regelverk.

§ 7. VEDTAKET

Vedtak om tilbud om lån eller avslag på søknaden er et enkeltvedtak. Melding om vedtak skal være skriftlig begrunnet og gis innen rimelig tid. Om søknaden innvilges, er vedtaket et tilbud om lån. Vedtak om avslag på søknaden gis i et avslagsbrev.

Kommentar: Forslag til ny bestemmelse, intensjon om tydeliggjøring.

§ 8. KLAGEADGANG

Vedtak om tilbud om lån eller avslag på søknaden er enkeltvedtak som kan påklages i henhold til bestemmelsene i forvaltningsloven. Formannskapet er klageorgan for vedtak fatta av rådmannen. Kommunestyret er klageorgan fatta av formannskapet. Fylkesmannen er klageorgan for vedtak fatta av kommunestyret.

Kommentar: Forslag til ny bestemmelse, jf forslag til regelverk for Kommunalt næringsfond.

§ 9. AKSEPT

Låntaker skal gi skriftlig samtykke om at lånet aksepteres på de vilkår som tilbudet angir. Tilsagnet regnes som bortfalt om slik aksept ikke mottas innen 12 måneder fra vedtaket ble fattet.

Kommentar: Forslag til ny bestemmelse. Bestemmelsen innebærer implisitt at gitte tilsagn kun gjelder i 1 år.

§ 10. AVSLAG

Søknaden skal avslås om ett eller flere av vilkårene nedenfor er oppfylt:

- a. Søknaden tilfredsstiller ikke tildelingskriteriene
- b. Søknaden faller utenfor formålet med ordningen
- c. Søkeren sender ikke inn nødvendige opplysninger etter anmodning
- d. Søknaden rangeres ikke høyt nok ut fra tildelingskriteriene sett i forhold til andre søknader
- e. Tidligere tildelinger til søker er brukt i strid med forutsetningene

Kommentar: Nytt forslag, jf. forslag til nytt Regelverk for Kommunalt næringsfond.

§ 11. ØVRE GRENSE FOR STØTTE I FORM AV LÅN

Støtte i form av lån fra Strategisk Næringsfond skal som hovedregel ikke overstige 10% av samlet kapitalbehov, og skal heller ikke overstige prosjektets egenkapital. Lånsøker skal ha utnyttet andre lånemuligheter så langt mulig. Som hovedregel er maksimalt lån kr 500 000. I særlige tilfeller kan det innvilges lån med høyere beløp.

Kommentar: Noe endret forslag. §6 i det vedtatte regelverket lyder: «§ 6) Støtte skal som hovedregel ikke overstige 10% av samlet kapitalbehov, og skal heller ikke overstige 50% av prosjektets egenkapital. Lånsøker skal ha utnyttet andre lånemuligheter så langt mulig. Som hovedregel er maksimalt lån kr 500.000. I særlige tilfeller kan det innvilges lån med høyere beløp, etter regelverkets pkt. 14.»

Regelen i det vedtatte regelverket har tre elementer:

- a) Det kommunale lånet kan ikke overstige kr 500 000
- b) Det kommunale lånet kan ikke utgjøre mer enn 10% av samla kapitalbehov
- c) Det kommunale lånet må ikke være større enn halvparten av egenkapitalen i prosjektet

Det har vært ytret politisk ønske om å diskutere disse grensene. En nylig gjennomgang viser at bestemmelsen er fraveket i 4 saker (av 21 behandlede søknader).

Rådmannen tilrår at to av elementene beholdes, og at ett element endres:

- a) Rådmannen tilrår at grensa på kr 500 000 beholdes. Begrunnelsen er at det per 31.08.16 er om lag kr 2 100 000 igjen på fondet. Om taket fjernes, vil fondet raskt kunne bli tømt.*
- b) Rådmannen tilrår at 10%-grensa videreføres fordi en utviding til for eksempel 20%, i for stor grad vil avlaste bankenes og søkerens risiko og øke kommunens risiko tilsvarende.*
- c) Rådmannen tilrår at egenkapital-grensa endres – fra at det kommunale lånet ikke kan utgjøre mer enn halvparten av egenkapitalen, til at det kommunale lånet ikke kan overstige prosjektets egenkapital. Begrunnelsen er at funksjonen til Strategisk næringsfond er at finansiering tilbys næringsprosjekter som ellers har vanskelig for å skaffe tilstrekkelig egenkapital ihht bankenes krav. Rådmannen ser det som rimelig at det kommunale lånet matcher, men ikke overstiger, søkers egenkapital.*

§ 12. SIKKERHET

Alle lån skal så langt mulig sikres med pant i det objektet som finansieres, med prioritet etter banklån, foran bedriftseiernes eventuelle krav. Før utbetaling av lån skal det foreligge tinglyst pantobligasjon og underskrevet gjeldsbrev, samt dokumentasjon på utgifter.

Kommentar: Lik § 7 i vedtatt regelverk.

§ 13. TILBAKEBETALING

Lån fra Strategisk Næringsfond skal tilbakebetales, og kan ikke omgjøres til tilskudd. Etter søknad kan nedbetalingsplan for det enkelte lån endres.

Kommentar: Lik § 8 og deler av § 12 i vedtatt regelverk.

§ 14. LÅNEVILKÅR

1. Rente for lån fra Strategisk Næringsfond vedtas av kommunestyret i de årlige budsjettene. Renten reguleres årlig pr 01.01. For tiden er renten 3,5 %.
2. Lånene er avdragsfrie i 3 år. Etter dette nedbetales lånet med like store månedlige avdrag over 7 år.
3. I den avdragsfrie perioden betales bare rente.
4. I avdragstiden betales rente av restgjeld til enhver tid.
5. Unge låntakere som er under 30 år på søknadstidspunktet, gis også rentefrihet i den avdragsfrie perioden.

Kommentar: Bestemmelsen tilsvare § 10 i vedtatt regelverk.

§ 15. OMGJØRING

Vedtak om lån kan helt eller delvis omgjøres før utbetaling dersom:

- a. Søker har foretatt endringer av en slik karakter at forutsetningene for innvilgelse ikke lenger er til stede, eller
- b. Søker ikke aksepterer eventuelle vilkår som settes for tilskuddet, eller
- c. Tildelingen bygger på uriktige opplysninger fra søker, eller
- d. Tilskuddsmottaker unnlater å levere pliktig rapportering, eller
- e. Tilskuddet helt eller delvis ikke er brukt etter forutsetningene.

Omgjøring av vedtak om tilskudd kan føre til at lånet helt eller delvis ikke utbetales, eller ved at lånet forfaller i sin helhet.

Kommentar: Forslag til ny bestemmelse, jf. forslag til regelverk for Kommunalt næringsfond.

§ 16. FORFALL

Ved opphør av låntakers bedrift, ved salg av bedriften eller salg eiendeler lånet er gitt til kjøp av, forfaller lånet i sin helhet til innfrielse. Samme krav til innfrielse gjelder dersom låntaker flytter pantsatte eiendeler eller bedriften ut av Bø kommune.

Ved manglende betaling av terminbeløp kan lånet i sin helhet sies opp og kreves innbetalt.

Kommentar: Ivaretar §§ 11 og 12 i vedtatt regelverk.

§ 17. ETTERGIVELSE

Lån fra Strategisk Næringsfond ettergis kun i tilfeller ved konkurs uten dividende, eller ved gjeldssanering der hoveddelen av kreditorer bidrar. Kommunens betingelser for deltakelse i gjeldssanering fremsettes under gjeldsforhandlingene i det enkelte tilfellet.

Kommentar: Lik § 13 i vedtatt regelverk.

§ 18. DELEGASJON AV AVGJØRELSESMYNDIGHET

1. Søknader om lån fra Strategisk Næringsfond opp til og med kr 100.000 behandles og avgjøres av rådmannen.

2. Søknader om lån fra og med kr 101.000 til og med kr 250.000, avgjøres av formannskapet etter innstilling fra rådmannen.
3. Søknader om lån over kr 250.000 avgjøres av kommunestyret etter innstilling fra formannskapet.

Kommentar: Lik § 14 i vedtatt regelverk.

Straume,
12. september 2016

Gundar Jakobsen
Rådmann

Kine Anette Johnsen
Kultur- og næringssjef

Vedlegg**Vedtatt Regelverk for Strategisk næringsfond**

§ 1) Målet med Strategisk næringsfond er å:

§ 1a) oppfylle mål og strategier i Strategisk Næringsplan

§ 1b) bidra til utvikling av et fremtidsrettet næringsliv i Bø, herunder utbygging av prioriterte områder for næringsrettet infrastruktur

§ 1c) gi økonomisk mulighet til å gjennomføre nødvendige utviklingsprosjekt i ren kommunal regi, i samarbeide med næringsliv og i samarbeid med andre offentlige aktører

§ 2) Fondet finansieres ved:

§ 2a) avsetning av kapital i henhold til kommunestyrets løpende vedtak

§ 2b) innbetalinger av terminer på alle typer kommunalt finansierte næringslån

§ 2c) renteavkastning på fondets kapital

§ 2d) tilførsel fra driftsmidler med årlig beløp lik XX % av innbetalte lånterminer.

§ 3) All bruk av Næringsfondet begrenses av årlig budsjett. Bruk utover dette må forelegges Kommunestyret for godkjenning.

§ 4) Bruk av fondet skjer etter reglene nedenfor, under "LÅN FRA NÆRINGSFONDET" og "ANNEN BRUK AV NÆRINGSFONDET"

LÅN FRA NÆRINGSFONDET

Strategisk Næringsfond benyttes i vesentlig grad til utlån til næringslivet, med tilbakebetaling og finansiering av nye utlån. Utlån skjer etter følgende bestemmelser:

§ 5) Bruk av Strategisk Næringsfond i form av lån til næringsdrivende skal skje etter følgende retningslinjer:

§ 5a) Enhver bruk av fondet skal relateres til Strategisk Næringsplan, og årlige handlingsprogram. Fondsbruk som avviker fra handlingsprogram skal begrunnes særskilt.

§ 5b) Kommunen skal som hovedregel ikke være eier i næringsvirksomhet

§ 5c) Næringsfondet skal ikke brukes til å dekke tidligere års underskudd hos søker, eller løpende ordinære driftskostnader i bedriften.

§ 5d) Behandling av søknader forutsetter at det foreligger betryggende prosjektbeskrivelse, med finansierungs- og driftsbudsjett for minimum 2 år. Søknader fra igangværende virksomhet skal vedlegges siste 2 års regnskap. Kommunen kan etter vurdert behov etterspørre andre dokumenter som ansees nødvendig for saksbehandlingen

§ 5e) Støtte innvilges kun til prosjekter som vurderes som gode, både samfunnsmessig og bedriftsøkonomisk

§ 6) Støtte skal som hovedregel ikke overstige 10 % av samlet kapitalbehov, og skal heller ikke overstige 50 % av prosjektets egenkapital. Lånsøker skal ha utnyttet andre lånemuligheter så langt mulig. Som hovedregel er maksimumslån kr 500.000. I særlige tilfeller kan det innvilges lån med høyere beløp, etter regelverkets pkt. 14.

§ 7) Alle lån skal så langt mulig sikres med pant i det objektet som finansieres, med prioritet etter banklån, foran bedriftseiers eventuelle krav. Før utbetaling av lån skal det foreligge tinglyst pantobligasjon og underskrevet gjeldsbrev, samt dokumentasjon på utgifter

§ 8) Lån fra Strategisk Næringsfond skal tilbakebetales, og kan ikke omgjøres til tilskudd

§ 9) Før søknad om lån behandles, må søker ha ordnet eventuelle mislighold på løpende forpliktelser overfor Bø kommune

§ 10) Lån fra Strategisk Næringsfond renteberegnes med 3,5 % for 2014. Renten reguleres årlig pr 01.01, med endring i forhold til endring på kommunens lån i Kommunalbanken.

Lånene er avdragsfrie i 3 år. Etter dette nedbetales lånet med like store månedlige avdrag over 7 år. I den avdragsfrie perioden betales bare rente. I avdragstiden betales rente av restgjeld til enhver tid. For unge låntakere under 30 år gis rentefrihet i den avdragsfrie perioden.

§ 11) Ved opphør av låntakers bedrift, ved salg av bedriften eller salg eiendeler lånet er gitt til kjøp av, forfaller lånet i sin helhet til innfrielse. Samme krav til innfrielse gjelder dersom låntaker flytter pantsatte eiendeler eller bedriften ut av Bø kommune.

§ 12) Ved manglende betaling av terminbeløp kan lånet i sin helhet sies opp og kreves innbetalt. Etter søknad kan nedbetalingsplan for det enkelte lån endres. Slike søknader behandles innenfor de samme beløpsavgrensninger som ved innvilgelse av lån etter § 14.

§ 13) Lån fra Strategisk Næringsfond ettergis kun i tilfeller ved konkurs uten dividende, eller ved gjeldssanering der hoveddelen av kreditorer bidrar. Kommunens betingelser for deltakelse i gjeldssanering fremsettes under gjeldsforhandlingene i det enkelte tilfellet.

§ 14) Søknader om lån fra Strategisk Næringsfond avgjøres av formannskapet innenfor det enkelte års budsjett. Søknader opp tom. kr 100.000 avgjøres av rådmannen. Event. behov for å øke årets budsjett for bruk av fondet forelegges kommunestyret for avgjørelse. Innstillinger for innvilgelse av lån over kr 250.000 fremlegges for kommunestyret for behandling og vedtak,

ANNEN BRUK AV NÆRINGSFONDET

§ 15) Strategisk Næringsfond kan benyttes til å finansiere vedtatte utviklingsprosjekter i regi av, eller ved deltakelse fra, Bø kommune. Prosjektene skal være i henhold til Strategisk Næringsplan, og årlige handlingsprogram. Finansiering av prosjekter som ikke inngår i vedtatte planer/program skal begrunnes.

§ 16) Bruk av Næringsfondet til utviklingsprosjekt opp til og med kr 100.000 besluttet av rådmannen, enkeltvedtak fra og med kr 101.000, til og med kr 250.000, fattes av formannskapet. Bruk over disse beløp forelegges kommunestyret for vedtak.

Vedtatt i kommunestyret 20. mars 2014

Saksbehandler: Åsa Elvik
Arkivsaksnr.: 16/884

Arkiv: U70 &00

Saksnr.: Utvalg

57/16 Formannskapet
68/16 Kommunestyret

Møtedato

22.09.2016
28.09.2016

Innstilling:

Kommunestyret vedtar følgende

Regelverk for Kommunalt næringsfond

§ 1.FORMÅL

Formålet med kommunalt næringsfond er å kunne gi støtte til prosjekt/tiltak som enten

- a) Bidrar til å styrke og videreutvikle næringslivet og arbeidsmarkedet i Bø kommune, eller
- b) Bidrar til at Bø kommune blir mer attraktiv å bo i og flytte til

Kommunalt næringsfond finansieres av bevilgninger fra staten via Nordland Fylkeskommune, eventuelt supplert av kommunestyrets bevilgninger i de årlige budsjettene.

§ 2.MÅLGRUPPE

Alle offentlige og private aktører med konkrete prosjekt/tiltak som er i tråd med formålet, kan søke om tilskudd. Kvinner, ungdom og innvandrere er prioriterte målgrupper.

§ 3.TILDELINGSKRITERIER

For at tilskudd skal kunne innvilges, må følgende kriterier oppfylles:

1. Prosjektet/tiltaket må være i tråd med Nordland fylkeskommunen og Bø kommune sine mål og strategier
2. Det må sannsynliggjøres at prosjektet/tiltaket har distriktspolitisk virkning
3. Prosjektet/tiltaket må ha god kvalitet
4. Søker må som hovedregel ha bostedsadresse i Bø kommune, og bedriften det søkes om støtte til må som hovedregel være registrert med adresse i Bø kommune
5. Søker må ha god gjennomføringsevne
6. Tilskuddet må ha utløsende effekt – det er ikke tilstrekkelig at tilskuddet medvirker til å opprettholde et tilbud
7. Prosjektet/tiltaket må ikke være konkurransevridende

§ 4.SÆRLIG OM STØTTE FRA GRÜNDERFONDET

Gründerfondet følger de samme reglene som det ordinære kommunale næringsfondet, med tillegg av denne paragraf:

Målgruppen for gründerfondet er unge gründere mellom 18 og 35 år. Disse kan søke om støtte fra gründerfondet, der disse faller utenfor Innovasjon Norges ordninger. Fondet skal brukes til unge gründere med konkrete forretningsideer, og som har behov for å øke sin kompetanse for å kunne starte egen bedrift.

§ 5.KOSTNADER SOM TILSKUDDET KAN DEKKE

Tilskudd fra kommunalt næringsfond kan dekke deler av kostnadene til kjøp av varer og tjenester som er direkte knyttet til realisering av prosjektet/tiltaket. Dette kan være kostnader knyttet til *bedriftsutvikling*, slik som opplæring, rådgiving, produktutvikling, markedsføring, markedsundersøkelser, planlegging

Det kan også gis støtte til *tilretteleggende tiltak* i regi av kommunen eller organisasjoner, slik som omdømmearbeid, profilering, kompetanseheving, samarbeidstiltak og så videre.

Som hovedregel gis det ikke støtte til investeringer. Investeringer kan støttes ved lån fra Strategisk næringsfond.

§ 6. KOSTNADER SOM TILSKUDET IKKE KAN DEKKE

Tilskudd fra Kommunalt næringsfond kan ikke dekke:

- a) Driftskostnader
- b) Kausjon eller annen økonomisk garanti
- c) Direkte eller indirekte investeringer i egenkapital
- d) Renter og avdrag på lån
- e) Refinansiering av gjennomførte prosjekter
- f) Drift av eller investering i statlige, fylkeskommunale og kommunale lovpålagte oppgaver utført av fylkeskommunen, kommunen eller andre
- g) Avsetting av midler til uspesifisert fond
- h) Politikkforberedende aktiviteter i kommunen
- i) Egeninnsats

§ 7. ØVRE GRENSE FOR STØTTE

Støtte kan gis til prosjekter med et samla finansieringsbehov på inntil kr 300 000.

Prosjektstøtte / støtte til bedriftsutvikling (jf. § 5) skal som hovedregel ikke overstige 50 % av totalkostnader. Om det gis tilskudd til investeringer, skal støtten ikke overstige mer enn 10 % av samlet investeringskostnad. Støtte kan uansett ikke overstige kr 150 000.

§ 8. KRAV TIL SØKNADEN

Søknad om støtte fra Kommunalt næringsfond skal fremmes via regionalforvaltning.no. Søknaden skal som minimum inneholde følgende opplysninger:

1. Nødvendige personalia
2. Beskrivelse av prosjektet/tiltaket – med målsetting og forventede resultater
3. Plan for gjennomføring – aktiviteter, tidsplan, organisering og samarbeidspartnere
4. Budsjett med finansieringsplan
5. Søknadssum

Søker må i søknaden opplyse om foretaket har mottatt annen offentlig støtte de siste tre årene.

§ 9.VEDTAKET

Vedtak om tildeling av tilskudd eller avslag på søknaden er et enkeltvedtak. Melding om vedtak skal være skriftlig begrunnet og gis innen rimelig tid. Vedtak om tilskudd gis i et tilskuddsbrev. Vedtak om avslag på søknaden gis i et avslagsbrev.

§ 10.AKSEPT

Tilskuddsmottaker skal gi skriftlig samtykke om at tilskuddet aksepteres på de vilkår som tilskuddsbrevet angir. Tilsagnet regnes som bortfalt om slik aksept ikke mottas innen 3 måneder fra vedtaket ble fattet.

Tilskuddsmottaker skal sammen med samtykket underskrive en erklæring om tilbakebetaling om vesentlige forutsetninger for tilskuddet endres.

§ 11.VILKÅR FOR TILSKUDET

Tilskuddsmottaker skal føre separat prosjektrekskap for bruken av tilskuddsmidlene. Prosjektrekskapet skal settes opp slik at det kan sammenholdes med budsjettet. Regnskapet skal inneholde en oversikt over alle inntekter og kostnader knyttet til prosjektet.

Tilskuddsmottaker skal gi beskjed til kommunen om forutsetningene for søknaden som tilskuddet er innvilget på bakgrunn av, blir vesentlig endret.

§ 12.OPPFØLGING OG KONTROLL

Tilskudd tildelt fra kommunalt næringsfond kan bli utsatt for kontroll fra Riksrevisjonen, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Nordland fylkeskommune eller Bø kommune. Tilskuddsmottaker plikter å medvirke i eventuell kontroll.

§ 13.UTBETALING

Tilskuddsbeløpet utbetales i utgangspunktet etterskuddsvis. Minst 25% av tilskuddet skal holdes tilbake til prosjektet/tiltaket er avsluttet og kommunen har mottatt sluttrapport eller resultatskjema.

For tilskudd over kr 100 000 skal det sendes inn prosjektrekskap revidert av revisor, alternativt regnskap godkjent av regnskapsfører dersom virksomheten ikke er revisjonspliktig.

§ 14.SKATTEPLIKT- OG FRITAK

Tilskudd tildeles i tråd med skattelovens bestemmelser. Enkelte former for bedriftsstøtte, slik som transportstøtte, opplæringstilskudd og andre tilskudd som reduserer driftskostnadene, er skattepliktige. Investeringsstilskudd som er gitt i tråd med forskriften om støtte innenfor det distriktpolitiske virkeområdet, er ikke skattepliktige.

§ 15.AVSLAG

Søknaden skal avslås om ett eller flere av vilkårene nedenfor er oppfylt:

- a) Søknaden tilfredsstiller ikke tildelingskriteriene
- b) Søknaden faller utenfor formålet med tilskuddsordningen
- c) Søkeren sender ikke inn nødvendige opplysninger etter anmodning
- d) Søknaden rangeres ikke høyt nok ut fra tildelingskriteriene sett i forhold til andre søknader
- e) Tidligere tildelinger til søker er brukt i strid med forutsetningene

§ 16.OMGJØRING OG KRAV OM TILBAKEBETALING

Vedtak om tilskudd kan helt eller delvis omgjøres før utbetaling dersom:

- a) Det framkommer at tilskuddsmottaker har påbegynt arbeidet tilskuddet er ment å dekke før tilsagnet er innvilget.
- b) Søker har foretatt endringer av en slik karakter at forutsetningene for innvilgelse ikke lenger er til stede.
- c) Søker ikke aksepterer eventuelle vilkår som settes for tilskuddet.
- d) Tildelingen bygger på uriktige opplysninger fra søker.
- e) Tilskuddsmottaker unnlater å levere pliktig rapportering.
- f) Tilskuddet helt eller delvis ikke er brukt etter forutsetningene.
- g) Tilskuddet viser seg å være i strid med EØS-avtalen.

Omgjøring av vedtak om tilskudd kan føre til at tilskudd helt eller delvis ikke utbetales eller ved krav om tilbakebetaling.

Om prosjektet/tiltaket er gjennomført til en lavere kostnad enn forutsatt tilsagnet og det budsjettet tildelingen bygger på, avkortes tilskuddet tilsvarende.

Om det er gitt tilskudd til investeringer, og eiendelen det er gitt støtte avhendes innen 5 år, avkortes tilskuddet tilsvarende.

§ 17.KLAGE

Vedtak om tildeling av tilskudd eller avslag på søknaden er enkeltvedtak som kan påklages. Formannskapet er klageorgan for vedtak fatta av rådmannen. Kommunestyret er klageorgan fatta av formannskapet. Fylkesmannen behandler klager på vedtak fatta av kommunestyret.

§ 18. ØVRIGE BESTEMMELSER

Tilskudd fra kommunalt næringsfond skal forvaltes og brukes i samsvar med til enhver tid gjeldende sentrale forskrifter og retningslinjer, samt fylkeskommunens føringer og vilkår i det årlige tildelingsbrevet. Øvrige vilkår:

- a) Støtte skal ikke tildeles i strid med EØS-avtalens bestemmelser.
- b) Tilskuddsordningen kunngjøres på regionalforvaltning.no og på Bø kommune sine heimesider.
- c) Tilskudd kan kun gis i inntil 5 år.
- d) Inntil 5% av de årlige tilskuddsmidlene avsettes til dekning av kommunens administrasjons- og gjennomføringskostnader.

§ 19. DELEGASJON AV MYNDIGHET

Rådmannen delegeres myndighet til å avgjøre søknader om støtte fra Kommunalt næringsfond for inntil kr 50 000 for enkeltsak. Formannskapet delegeres myndighet til å avgjøre søknader om støtte fra Kommunalt næringsfond for saker som overstiger kr 50 000.

Saksutredning:

Bø kommune har de senere årene fått en bevilgning på kr 500 000 til Kommunalt næringsfond fra staten via Nordland Fylkeskommune. I tillegg har vi fått en bevilgning på kr 25 000 til et eget gründerfond.

Kommunen plikter å ha et eget regelverk for forvaltning av midlene, og rådmannen legger med dette fram forslag til nytt Regelverk for Kommunalt næringsfond. Saken behandles parallelt med forslag til revidert Regelverk for Strategisk næringsfond, og de to regelverkene bør ses i sammenheng.

De to fondene – Strategisk næringsfond og Kommunalt næringsfond – har i stor grad samme formål: Å bidra til utvikling av næringslivet og arbeidsmarkedet i Bø kommune. Innretningen på fondene er likevel forskjellig:

- Kapitalen i Strategisk næringsfond kommer i hovedsak fra de såkalte Nergård-midlene. Dette er kapitalinntekter som ikke kan brukes i drifta av kommunen. Fondet brukes til utlån til tiltak i næringslivet. Bø kommune har stor frihet i å bestemme et regelverk for bruken av disse midlene, så lenge de forvaltes i tråd med blant annet kommuneloven og regnskapsreglene for kommunesektoren.
- Kapitalen i Kommunalt næringsfond kommer som en årlig bevilgning til Bø kommune fra staten via Nordland Fylkeskommune. Disse midlene kan brukes til tilskudd, men også til investeringer. Ordningen med kommunale næringsfond faller inn under de distriktpolitiske virkemidlene bevilga over statsbudsjettet. Midlene må dermed

forvaltes i tråd med blant annet EØS-regelverket. Det er vedtatt en egen forskrift for forvaltning av distriktpolitiske virkemidler. Bestemmelsene i forskriften må ivaretas i Bø kommunes eget Regelverk for Kommunalt næringsfond. I tillegg har departementet vedtatt egne retningslinjer for forvaltning av midlene.

I det følgende presenteres rådmannens forslag til nytt Regelverk for Kommunalt næringsfond. Paragrafene kommenteres enkeltvis.

Rådmannens forslag til Regelverk for Kommunalt næringsfond

§ 1 FORMÅL

Formålet med kommunalt næringsfond er å kunne gi støtte til prosjekt/tiltak som enten

- a) Bidrar til å styrke og videreutvikle næringslivet og arbeidsmarkedet i Bø kommune, eller
- b) Bidrar til at Bø kommune blir mer attraktiv å bo i og flytte til

Kommunalt næringsfond finansieres av bevilgninger fra staten via Nordland Fylkeskommune, eventuelt supplert av kommunestyrets bevilgninger i de årlige budsjettene.

Kommentar: Ivaretar forskriftens § 1 og retningslinjene pkt 2.2.

§ 2 MÅLGRUPPE

Alle offentlige og private aktører med konkrete prosjekt/tiltak som er i tråd med formålet, kan søke om tilskudd. Kvinner, ungdom og innvandrere er prioriterte målgrupper.

Kommentar: Lik forskriftens § 6.

§ 3. TILDELINGSKRITERIER

For at tilskudd skal kunne innvilges, må følgende kriterier oppfylles:

1. Prosjektet/tiltaket må være i tråd med Nordland fylkeskommunen og Bø kommune sine mål og strategier
2. Det må sannsynliggjøres at prosjektet/tiltaket har distriktpolitisk virkning
3. Prosjektet/tiltaket må ha god kvalitet

4. Søker må som hovedregel ha bostedsadresse i Bø kommune, og bedriften det søkes om støtte til må som hovedregel være registrert med adresse i Bø kommune
5. Søker må ha god gjennomføringsevne
6. Tilskuddet må ha utløsende effekt – det er ikke tilstrekkelig at tilskuddet medvirker til å opprettholde et tilbud
7. Prosjektet/tiltaket må ikke være konkurransevridende

Kommentar: Forslaget ivaretar § 7 i forskriften og pkt 2.2 i retningslinjene.

Punkt 4 er inspirert av andre kommuner, og er et punkt kommunen selv kan velge å vedta. Tidligere var det et kriterium at tilskudd ikke kunne inngå i samfinansiering med andre distriktpolitiske virkemidler. Dette er nå fjerna fra det sentrale regelverket, men kommunen har anledning til å vedta en slik bestemmelse lokalt. Rådmannen foreslår ikke å vedta en slik regel.

§ 4. SÆRLIG OM STØTTE FRA GRÜNDERFONDET

Gründerfondet følger de samme reglene som det ordinære kommunale næringsfondet, med tillegg av denne paragraf:

Målgruppen for gründerfondet er unge gründerere mellom 18 og 35 år. Disse kan søke om støtte fra gründerfondet, der disse faller utenfor Innovasjon Norges ordninger. Fondet skal brukes til unge gründerere med konkrete forretningsideer, og som har behov for å øke sin kompetanse for å kunne starte egen bedrift.

Kommentar: Vi har de siste åra fått 25 000 kroner til et eget gründerfond. Det skal være egne regler for bruken av disse pengene. Rådmannen foreslår at vi løser dette ved en egen paragraf. Formuleringa her er i tråd med formuleringa i tildelingsbrevet fra Nordland fylkeskommune.

§ 5. KOSTNADER SOM TILSKUDET KAN DEKKE

Tilskudd fra kommunalt næringsfond kan dekke deler av kostnadene til kjøp av varer og tjenester som er direkte knyttet til realisering av prosjektet/tiltaket. Dette kan være kostnader knyttet til *bedriftsutvikling*, slik som opplæring, rådgiving, produktutvikling, markedsføring, markedsundersøkelser, planlegging

Det kan også gis støtte til *tilretteleggende tiltak* i regi av kommunen eller organisasjoner, slik som omdømmearbeid, profilering, kompetanseheving, samarbeidstiltak og så videre.

Som hovedregel gis det ikke støtte til investeringer. Investeringer kan støttes ved lån fra Strategisk næringsfond.

Kommentar: Jf forskriften § 8 samt tildelingsbrevet.

Dette er en viktig paragraf – den rammer inn bruken av midlene. Kommunen har frihet til å avgrense virkemiddelbruken. Rådmannen foreslår gjennom denne formuleringen at midlene i større grad spisses mot bedriftsutvikling. Dette betyr at to forhold som forskriften hjemler, tas ut:

- 1. Investeringer – rådmannen foreslår at investeringer som hovedregel støttes ved gunstige lån fra Strategisk næringsfond.*
- 2. «Grunnlagsinvesteringer» - rådmannen foreslår at adgangen til å støtte «Grunnlagsinvesteringer: fysisk infrastruktur» tas ut. Begrunnelsen er at rådmannen ønsker at midlene skal prioriteres til bedriftsutvikling, og at støtte til fysisk infrastruktur fort legger beslag på en stor del av fondsmidlene.*

§ 6. KOSTNADER SOM TILSKUDDET IKKE KAN DEKKE

Tilskudd fra Kommunalt næringsfond kan ikke dekke:

- a) Driftskostnader
- b) Kausjon eller annen økonomisk garanti
- c) Direkte eller indirekte investeringer i egenkapital
- d) Renter og avdrag på lån
- e) Refinansiering av gjennomførte prosjekter
- f) Drift av eller investering i statlige, fylkeskommunale og kommunale lovpålagte oppgaver utført av fylkeskommunen, kommunen eller andre
- g) Avsetting av midler til uspesifisert fond
- h) Politikklforberedende aktiviteter i kommunen
- i) Egeninnsats

Kommentar: Forslaget ivaretar forskriftens § 9 og retningslinjene pkt 2.3.

§ 7. ØVRE GRENSE FOR STØTTE

Støtte kan gis til prosjekter med et samla finansieringsbehov på inntil kr 300 000.

Prosjektstøtte / støtte til bedriftsutvikling (jf. § 5) skal som hovedregel ikke overstige 50 % av total kostnader. Om det gis tilskudd til investeringer, skal støtten ikke overstige mer enn 10 % av samlet investeringskostnad. Støtte kan uansett ikke overstige kr 150 000.

Kommentar: Staten har fjerna beløpsgrensene, men kommunen har frihet til å vedta egne grenser. Bø kommune har så langt praktisert de gamle grensene.

§ 8. KRAV TIL SØKNADEN

Søknad om støtte fra Kommunalt næringsfond skal fremmes via regionalforvaltning.no. Søknaden skal som minimum inneholde følgende opplysninger:

1. Nødvendige personalia
2. Beskrivelse av prosjektet/tiltaket – med målsetting og forventede resultater
3. Plan for gjennomføring – aktiviteter, tidsplan, organisering og samarbeidspartnere
4. Budsjett med finansieringsplan
5. Søknadssum

Søker må i søknaden opplyse om foretaket har mottatt annen offentlig støtte de siste tre årene.

Kommentar: Ivaretar forskriftens § 10.

§ 9. VEDTAKET

Vedtak om tildeling av tilskudd eller avslag på søknaden er et enkeltvedtak. Melding om vedtak skal være skriftlig begrunnet og gis innen rimelig tid. Vedtak om tilskudd gis i et tilskuddsbrev. Vedtak om avslag på søknaden gis i et avslagsbrev.

Kommentar: Ivaretar forskriftens § 11.

§ 10. AKSEPT

Tilskuddsmottaker skal gi skriftlig samtykke om at tilskuddet aksepteres på de vilkår som tilskuddsbrevet angir. Tilsagnet regnes som bortfalt om slik aksept ikke mottas innen 3 måneder fra vedtaket ble fattet.

Tilskuddsmottaker skal sammen med samtykket underskrive en erklæring om tilbakebetaling om vesentlige forutsetninger for tilskuddet endres.

Kommentar: Første setning er lik forskriftens § 12. Andre og tredje setning er inspirert av andre kommuners regelverk.

§ 11. VILKÅR FOR TILSKUDET

Tilskuddsmottaker skal føre separat prosjektrekskap for bruken av tilskuddsmidlene. Prosjektrekskapet skal settes opp slik at det kan sammenholdes med budsjettet. Regnskapet skal inneholde en oversikt over alle inntekter og kostnader knyttet til prosjektet.

Tilskuddsmottaker skal gi beskjed til kommunen om forutsetningene for søknaden som tilskuddet er innvilget på bakgrunn av, blir vesentlig endret.

Kommentar: Lik forskriftens § 13.

§ 12. OPPFØLGING OG KONTROLL

Tilskudd tildelt fra kommunalt næringsfond kan bli utsatt for kontroll fra Riksrevisjonen, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Nordland fylkeskommune eller Bø kommune. Tilskuddsmottaker plikter å medvirke i eventuell kontroll.

Kommentar: Lik forskriftens § 14.

§ 13. UTBETALING

Tilskuddsbeløpet utbetales i utgangspunktet etterskuddsvis. Minst 25% av tilskuddet skal holdes tilbake til prosjektet/tiltaket er avsluttet og kommunen har mottatt sluttrapport eller resultatskjema.

For tilskudd over kr 100 000 skal det sendes inn prosjektrekskap revidert av revisor, alternativt regnskap godkjent av regnskapsfører dersom virksomheten ikke er revisjonspliktig.

Kommentar: Ivaretar forskriftens § 15.

§ 14. SKATTEPLIKT- OG FRITAK

Tilskudd tildeles i tråd med skattelovens bestemmelser. Enkelte former for bedriftsstøtte, slik som transportstøtte, opplæringstilskudd og andre tilskudd som reduserer driftskostnadene, er skattepliktige. Investeringsstilskudd som er gitt i tråd med forskriften om støtte innenfor det distriktpolitiske virkeområdet, er ikke skattepliktige.

Kommentar: Ivaretar forskriften § 18 og retningslinjene § 2.4.

§ 15. AVSLAG

Søknaden skal avslås om ett eller flere av vilkårene nedenfor er oppfylt:

- a) Søknaden tilfredsstiller ikke tildelingskriteriene
- b) Søknaden faller utenfor formålet med tilskuddsordningen
- c) Søkeren sender ikke inn nødvendige opplysninger etter anmodning
- d) Søknaden rangeres ikke høyt nok ut fra tildelingskriteriene sett i forhold til andre søknader
- e) Tidligere tildelinger til søker er brukt i strid med forutsetningene

Kommentar: Lik forskriftens § 11.

§ 16. OMGJØRING OG KRAV OM TILBAKEBETALING

Vedtak om tilskudd kan helt eller delvis omgjøres før utbetaling dersom:

- a) Det framkommer at tilskuddsmottaker har påbegynt arbeidet tilskuddet er ment å dekke før tilsagnet er innvilget.
- b) Søker har foretatt endringer av en slik karakter at forutsetningene for innvilgelse ikke lenger er til stede.
- c) Søker ikke aksepterer eventuelle vilkår som settes for tilskuddet.
- d) Tildelingen bygger på uriktige opplysninger fra søker.
- e) Tilskuddsmottaker unnlater å levere pliktig rapportering.
- f) Tilskuddet helt eller delvis ikke er brukt etter forutsetningene.
- g) Tilskuddet viser seg å være i strid med EØS-avtalen.

Omgjøring av vedtak om tilskudd kan føre til at tilskudd helt eller delvis ikke utbetales eller ved krav om tilbakebetaling.

Om prosjektet/tiltaket er gjennomført til en lavere kostnad enn forutsatt tilsagnet og det budsjettert tildelingen bygger på, avkortes tilskuddet tilsvarende.

Om det er gitt tilskudd til investeringer, og eiendelen det er gitt støtte avhendes innen 5 år, avkortes tilskuddet tilsvarende.

Kommentar: Ivaretar forskriftens § 16.

Siste ledd betyr i praksis at tilskuddsmottaker må betale tilbake deler av tilskuddet om eiendelen selges før det har gått 5 år. Eksempel: Om tilskuddsmottaker mottar kr 25 000,00 i støtte til kjøp av en maskin og selger maskinen etter 2 år, så må vedkommende betale tilbake $\frac{3}{5}$ av kr 25 000,00 = kr 15 000,00. Dette er en bestemmelse kommunen selv kan velge å vedta eller ikke. Det er en ikke uvanlig bestemmelse som blant annet praktiseres for en del av Innovasjon Norges ordninger.

§ 17. KLAGE

Vedtak om tildeling av tilskudd eller avslag på søknaden er enkeltvedtak som kan påklages. Formannskapet er klageorgan for vedtak fatta av rådmannen. Kommunestyret er klageorgan fatta av formannskapet. Fylkesmannen behandler klager på vedtak fatta av kommunestyret.

Kommentar: Ivaretar forskriftens § 17.

§ 18. ØVRIGE BESTEMMELSER

Tilskudd fra kommunalt næringsfond skal forvaltes og brukes i samsvar med til enhver tid gjeldende sentrale forskrifter og retningslinjer, samt fylkeskommunens føringer og vilkår i det årlige tildelingsbrevet. Øvrige vilkår:

- a) Støtte skal ikke tildeles i strid med EØS-avtalens bestemmelser.
- b) Tilskuddsordningen kunngjøres på regionalforvaltning.no og på Bø kommune sine heimesider.
- c) Tilskudd kan kun gis i inntil 5 år.
- d) Inntil 5% av de årlige tilskuddsmidlene avsettes til dekning av kommunens administrasjons- og gjennomføringskostnader.

Kommentar: Forslaget ivaretar en del vilkår som ikke naturlig hører hjemme under andre paragrafer.

§ 19. DELEGASJON AV MYNDIGHET

Rådmannen delegeres myndighet til å avgjøre søknader om støtte fra Kommunalt næringsfond for inntil kr 50 000 for enkeltsak. Formannskapet delegeres myndighet til å avgjøre søknader om støtte fra Kommunalt næringsfond for saker som overstiger kr 50 000.

Kommentar: Rådmannen foreslår med dette en endring av dagens delegasjon. I dag gjelder følgende:

- *Formannskapet er delegert myndighet til å avgjøre søknader om næringsstøtte fra statlig fond for beløp over kr 100 000 for enkeltsak.*
- *Rådmannen er delegert myndighet til å avgjøre søknader om støtte fra kommunale næringsfond for inntil kr 50 000 for enkeltsak. For beløp inntil kr 100 000 er rådmannen delegert myndighet til å fatte vedtak med samtykke fra ordfører, jf. formannskapssak 46/11 «Forenkling bruk av statlig fond - delegasjon».*

Straume,
12. september 2016

Gundar Jakobsen
Rådmann

Kine Johnsen
Kultur- og næringssjef

Trykt vedlegg:

Forskrift for kap. 551 postene 60 og 61

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/oppdragsbrev/tilskuddsbrev_fk_2014/vedlegg6_forskrift60og61.pdf

Utrykt vedlegg:

Retningslinjer for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/oppdragsbrev/tilskuddsbrev_fk_2014/vedlegg7_retningslinjer.pdf

Forskrift for kap. 551 postene 60 og 61

Kapittel I. Innledende bestemmelser

§ 1. FORMAL

Denne forskriften regulerer forvaltningen og bruken av de distrikts- og regionalpolitiske virkemidlene over statsbudsjettets kapittel 551, post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling og post 61 Næringsrettede midler, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift.

Midlene skal forvaltes og brukes i samsvar med Stortingets budsjettvedtak, denne forskriften med retningslinjer og oppdragsbrevet fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Forskriften regulerer forholdet mellom tilskuddsforvalter og tilskuddsmottaker og får anvendelse for alle tilskuddsforvaltere som forvalter midler over kapittel 551, postene 60 og 61.

§ 2. GEOGRAFISK VIRKEOMRÅDE

Midler til regional utvikling skal i hovedsak brukes innenfor det distriktspolitiske virkeområdet. Det vises for øvrig til enhver tid gjeldende virkeområder.

Noen av midlene kan brukes utenfor virkeområdet for å utløse det regionale verdiskapingspotensialet og for å utvikle attraktive regioner og senter for folk og næringsliv i alle deler av landet.

§ 3. DEFINISJONER

Følgende definisjoner legges til grunn i denne forskriften:

1. *Kunngjøring*¹: En offentliggjøring av hovedelementene i en tilskuddsordning.
 2. *Nasjonale virkemiddelaktører*: Innovasjon Norge, SIVA og Norges Forskningsråd.
 3. *Tilskudd*: Er offentlig² og omfatter enhver fordel som har de samme økonomiske virkningene som rene pengeoverføringer.
 4. *Tilskuddsbrev*: Tilsagn om tilskuddsbeløp på grunnlag av innvilget søknad skal bekreftes med et tilskuddsbrev.³
-

5. *Tilskuddsforvalter*: Den som forvalter tilskudd i henhold til denne forskriften.
6. *Tilskuddsordning*⁴: Administrativt system der tilskudd kan tildeles et bestemt formål og som inneholder følgende hovedelementer:
- Målet med ordningen
 - Kriterier for måloppnåelse
 - Tildelingskriterier, herunder støtteandel og beregningsregler
 - Oppfølging og kontroll
 - Evaluering

1 Jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten fastsatt 12. desember 2003, med endringer senest 18. september 2013, punkt 6.3.2. 2 Jf. lov 27. november 1992 nr 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-loven), kapittel 2 Statsstøtte. 3 Jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten fastsatt 12. desember 2003, med endringer senest 18. september 2013, punkt 6.3.3. 4 Jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten fastsatt 12. desember 2003, med endringer senest 18. september 2013, 6.2.1.1.

Kapittel II Forvaltningsstruktur

§ 4. FORVALTERE

Kommunal- og moderniseringsdepartementet gir øremerkede rammer til fylkeskommunene gjennom årlige oppdragsbrev.

Fylkeskommunene kan videredelegere¹ hele eller deler av forvaltningen til kommuner, regionråd, de nasjonale virkemiddelaktørene og unntaksvis til andre rettssubjekter².

Alle forvaltere skal kunngjøre tilskuddsordningene gjennom (det til enhver tid gjeldende systemet departementet bestemmer) www.regionalforvaltning.no og på en slik måte at målgruppen nås.³

De nasjonale virkemiddelaktørene er ikke pålagt å bruke departementets forvaltningsportal.

1 Jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten fastsatt 12. desember 2003, med endringer senest 18. september 2013, punkt 6.2.2.4. 2 Jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 1. siste setning. 3 Jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten fastsatt 12. desember 2003, med endringer senest 18. september 2013, punkt 6.3.2.

§ 5. FORVALTNING AV BEDRIFTSRETTEDE VIRKEMIDLER

Innovasjon Norge¹ forvalter følgende bedriftsrettede midler:

- a) Distriktsrettede investeringstilskudd og utviklingstilskudd til enkeltbedrifter og til etablerere.
- b) Risikolån, herunder ansvarlige lån, gjeldsbrevslån og pantelån, garantier for investeringslån og driftskreditter.

Fylkeskommunen eller andre tilskuddsforvaltere skal ikke gi støtte til tiltakene over. Kommuner og regionråd kan gjennom kommunale og regionale næringsfond gi tilskudd i henhold til bokstav a.

1 Jf. lov 19. desember 2003 nr. 130 om Innovasjon Norge, kapittel 3. Selskapets virksomhet.

Kapittel III. Om tildeling av tilskudd

§ 6. HVEM KAN SØKE

Alle offentlige og private aktører og virksomheter med konkrete prosjekter/tiltak kan søke dersom de faller innenfor målgruppen for tilskuddsordningen.

§ 7. OVERORDNEDE TILDELINGSKRITERIER

Det kan søkes om tilskudd til prosjekter/tiltak som oppfyller følgende kriterier:

- a) Er i tråd med fylkeskommunens mål og strategier for distrikts- og regionalpolitikk.
- b) Kan sannsynliggjøre distrikts- og regionalpolitisk virkning.
- c) Har god kvalitet og hvor søker har god gjennomføringsevne
- d) Tilskuddet har utløsende effekt. Det er ikke tilstrekkelig at tilskuddet medvirker til å opprettholde et tilbud.

Fylkeskommunen og andre forvaltere er ansvarlig for at det fastsettes ytterligere tildelingskriterier i relevant omfang når det etableres konkrete tilskuddsordninger.

§ 8. HVILKE KOSTNADER KAN TILSKUDDET DEKKE

Tilskuddet kan dekke de deler av kostnadene som er direkte tilknyttet realiseringen av prosjektet/tiltaket.

Tilskudd til prosjekt kan kun gis i inntil 5 år, selv om prosjektet har en lenger varighet. Unntak er tilskudd under programmer eller ordninger i regi av de nasjonale virkemiddelaktørene, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Ungt Entreprenørskap og Merkur der støtte kan gis i tråd med programmenes/tiltakenes varighet.

§ 9. HVILKE KOSTNADER KAN TILSKUDDET IKKE DEKKE

Tilskuddet kan ikke dekke:

- a) Drift av næringsvirksomhet eller organisasjoner.
- b) Kausjon eller annen økonomisk garanti.
- c) Direkte eller indirekte investeringer i virksomheters egenkapital.
- d) Renter og avdrag på lån og refinansiering av gjennomførte prosjekter.
- e) Drift av eller investeringer i statlige, fylkeskommunale og kommunale lovpålagte oppgaver utført av fylkeskommunen, kommunen eller andre.
- f) Å avsette midler til uspesifiserte fond. Delegerte midler til kommuner og regionråd, eventuelt andre forvaltere regnes ikke som fond.
- g) Politikkforberedende aktiviteter internt hos forvalter eller i regi av forvalter, herunder kjøp av tjenester i samband med utforming av nye tiltak og lovpålagte eller egeninitierte plan- og strategiprosesser.

Bokstav a, b og c gjelder ikke for tilskudd Innovasjon Norge tildeler.

§ 10. KRAV TIL SØKNADEN

Søknaden skal sendes inn elektronisk gjennom www.regionalforvaltning.no.

Dette gjelder ikke søknader til de nasjonale virkemiddelaktørene.

Søknaden skal inneholde:

- a) En beskrivelse av tiltaket det søkes om tilskudd til, inkludert målsettinger for tiltaket og relevans for formålet med tilskuddsordningen.
- b) Plan for gjennomføring, herunder aktiviteter, tidsplan, organisering og samarbeidspartnere.
- c) Forventede resultater.
- d) Budsjett for prosjektet/tiltaket, herunder finansieringsplan.
- e) Søknadssum.
- f) Andre relevante opplysninger søkeren anser viktig for søknaden og andre opplysninger som er spesifisert i kunngjøringen.

Søkeren skal opplyse til tilskuddsforvalter om foretaket har mottatt offentlig støtte og eventuelt etter hvilken bestemmelse, det inneværende året og de to siste regnskapsårene.

§ 11. VEDTAK

Vedtak¹ om tildeling av tilskudd eller avslag er et enkeltvedtak etter forvaltningslovens § 2 første ledd bokstav b. Unntaket er enkeltvedtak truffet av Innovasjon Norge². Melding om vedtak skal være skriftlig begrunnet og gis innen rimelig tid. Vedtak om tilskudd gis i et tilskuddsbrev³. Vedtak om avslag på søknaden gis i et avslagsbrev.

Avslag på søknaden gis dersom ett eller flere av vilkårene nedenfor er oppfylt:

- a) Søknaden tilfredsstiller ikke tildelingskriteriene eller formålet faller utenfor ordningen.
- b) Søkeren sender ikke inn nødvendige opplysningene etter anmodning.
- c) Søknaden rangeres ikke høyt nok ut fra tildelingskriteriene sett i forhold til andre søknader.
- d) Tidligere tildelinger er brukt i strid med forutsetningene.

¹ Jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven), kapittel IV.

² Forvaltningsloven gjelder ikke for selskapet, heller ikke når det treffer enkeltvedtak på vegne av staten. Jf. lov 10. desember 2003 nr. 130 om Innovasjon Norge, § 6.

³ Jf. definisjonen § 5 (4), Bestemmelser om økonomistyring i staten fastsatt 12. desember 2003, med endringer senest 18. september 2013, punkt 6.3.3.

§ 12. AKSEPT AV VILKÅRENE FOR TILSKUDET

Tilskuddsmottaker skal gi skriftlig samtykke om at tilskuddet er akseptert på de vilkår tilskuddsbrevet angir.

Kapittel IV. Om oppfølging og kontroll av tilskuddet

§ 13. VILKÅR FOR TILSKUDET

Tilskuddsmottakeren er ansvarlig ovenfor tilskuddsforvalteren og Kommunal- og moderniseringsdepartementet for at følgende vilkår for tilskuddet overholdes:¹

- a) Tilskuddsmottaker skal føre separat prosjektregnskap for bruken av midlene.
- b) Prosjektregnskapet skal settes opp slik at det kan sammenlignes med budsjettet og inneholde en oversikt over alle inntekter og kostnader relatert til prosjektet.

Tilskuddsmottakeren skal gi tilskuddsforvalteren melding dersom det inntreffer forhold som innebærer endringer i forhold til de forutsetninger som fremgår av søknaden.

Tilskuddsmottakeren kan bli gjort kjent med andre særskilte vilkår i forbindelse med kunngjøringen av midlene eller i tilskuddsbrevet.

¹ Jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten fastsatt 12. desember 2003, med endringer senest 18. september 2013, punkt 6.3.8.2

§ 14. OPPFØLGING OG KONTROLL

Tilskuddsforvalteren, Riksrevisjonen og Kommunal- og moderniseringsdepartementet har adgang til å iverksette kontroll med at midlene brukes etter forutsetningene¹.

Tilskuddsmottaker og tilskuddsforvalter plikter å medvirke i kontrollen.

¹ Jf. Stortingets vedtak av 19. november 1959 (Stortingets bevilgningsreglement) § 10 (2) og lov av 7. mai 2004 nr. 21 Riksrevisjonsloven § 12 (3) og Bestemmelser om økonomistyring i staten fastsatt 12. desember 2003, med endringer senest 18. september 2013 punkt 6.3.8.2.

§ 15. UTBETALING

Tilskuddsbeløpet utbetales i hovedsak etterskuddsvis.

Minst 25 prosent av tilskuddet skal holdes tilbake til prosjektet/tiltaket er avsluttet og tilskuddsforvalteren har mottatt sluttrapport eller resultatskjema i regionalforvaltning.no og /eller rapport.¹

For tilskudd over kr 100 000 skal det i tillegg sendes inn revidert prosjektregnskap som er bekreftet av revisor, alternativt godkjent regnskapsfører dersom virksomheten ikke er revisjonspliktig.

¹Jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten fastsatt 12. desember 2003, med endringer senest 18. september 2013 punkt 6.3.5.

§ 16. OMGJØRING OG KRAV OM TILBAKEBETALING

Vedtak om tilskudd kan helt eller delvis omgjøres før utbetaling dersom:

- a) Det fremkommer at tilskuddsmottaker har påbegynt arbeidet tilskuddet er ment å dekke før tilsagnet er innvilget.
- b) Søker har foretatt endringer av en slik karakter at forutsetningene for innvilgelsen ikke lenger er til stede.
- c) Søker ikke aksepterer eventuelle vilkår som settes for tilskuddet.
- d) Tildelingen bygger på uriktige opplysninger fra søker
- e) Tilskuddsmottaker unnlater å levere pliktig rapportering.

- f) Tilskuddet helt eller delvis ikke er brukt etter forutsetningene.
- g) Prosjektet/tiltaket gjennomføres til en lavere kostnad enn forutsatt i budsjettet tildelingen bygger på.
- h) Departementet, fylkeskommunen eller andre tilskuddsforvaltere finner at tilskuddet er i strid med EØS-avtalen.¹

Ved tilbakebetaling etter disse reglene skal det legges til renter og renters renter fastsatt av ESA, gjeldene fra den dagen støtten ble mottatt til tidspunktet for tilbakebetalingen.

Den enkelte tilskuddsforvalter kan fastsette egne vilkår utover de overnevnte.

Omgjøring av vedtak om tilskudd kan skje ved at tilskudd helt eller delvis ikke utbetales eller ved krav om tilbakebetaling.

¹ Jf. forskrift 4. desember 1992 nr. 904 om offentlig støtte § 5.

Kapittel V. Øvrige Bestemmelser

§ 17. KLAGEADGANG

Vedtak truffet av fylkeskommunen kan påklages til fylkestinget eller den fylkestinget har gitt fullmakt til.

Vedtak truffet av kommunen kan påklages til kommunestyret eller den kommunestyret har gitt fullmakt til.

Vedtak truffet av andre tilskuddsforvaltere kan påklages til den som har delegert tilskuddsforvaltningen til denne¹.

Vedtak truffet av Innovasjon Norge i medhold av denne forskriften kan ikke påklages².

¹ Jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) Kapittel VI. Om klage og omgjøring. ² Jf. lov 10. desember 2003 nr. 130 om Innovasjon Norge, § 6.

§ 18. FORHOLDET TIL SKATTELOVEN

a) Tilskudd gitt til investeringer i distriktene regnes ikke som skattbar inntekt¹.

b) Investeringsstilskudd skal ikke trekkes fra kostpris ved beregningen av årlige og totale avskrivninger².

c) Tilskudd som er gitt til investering i distriktene regnes som en del av vederlaget ved salg av driftsmiddelet før det har gått fem år etter at det ble ervervet³.

¹ Jf. Lov 26. mars 1999 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 5-31 bokstav a. ² Jf. skatteloven § 14-42 (2) siste punktum. ³ Jf. skatteloven § 14-44 (1) andre punktum.

§ 19. DISPENSASJON

Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskriften¹.

¹ Jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 40.

§ 20. IKRAFTTREDELSE

Forskriften med tilhørende retningslinjer trer i kraft 1. januar 2014.